

Aleg. 100.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1889.

Wysoki Sejmie!

W projekcie budżetu wydatków i dochodów skarbu krajowego przedłożonym Wysokiej Izbie przez Wydział krajowy i przekazanym komisji budżetowej do rozstrząśnienia, ogół wydatków preliminowanych przez Wydział krajowy, wynosi . . . . . 4,038.137 zł. w. a.

Ogół dochodów własnych skarbu krajowego obrachowano w tym projekcie na . . . . . 435.033 " " "

Przeto przewyżka wydatków nad własne dochody skarbu krajowego t. j. niedobór wynosi według projektu Wydziału krajowego . . . . . 3,603.104 zł. w. a.

Dla pokrycia tego niedoboru zaprojektował Wydział krajowy pobieranie dodatku krajowego w 1889 roku w wysokości 35½ centa do każdego złotego płaconego w podatkach bezpośrednich, przeto w wysokości większej o 4½ centa niż pobierano ten dodatek w roku zeszłym i bieżącym.

Komisya budżetowa wpisawszy w poczet wydatków, wydatki uchwalone już przez Wys. Sejm wskutek późniejszych wniosków Wydziału krajowego lub wniosków posłów a rozstrząsnawszy cały budżet zaprojektowany przez Wydział krajowy, przedstawia niżej Wys. Izbie wnioski swoje co do wszystkich wydatków, które wynoszą ogółem 4,055.025 zł. w. a. przeto więcej niż obrachował Wydział krajowy o 16.888 zł. w. a.

Dochody własne skarbu krajowego w 1889 roku obliczyła komisya w swoich wnioskach ogółem na . . . . . 442.380 " " " wyżej więc niż Wydział krajowy o 7.347 zł. w. a.

Przeto według projektu budżetu ułożonego przez komisję budżetową, (w którym zamieściła także wydatki uchwalone już przez Sejm, a nie zawarte w pierwotnym projekcie Wydziału krajowego), przewyżka wydatków nad własne dochody skarbu krajowego czyli niedobór wynosiłyby w 1889 roku . . . . . 3,612.645 zł. w. a. więcej o 9.541 zł. w. a. niż według projektu ułożonego przez Wydział krajowy.

Ponieważ ogół wydatków skarbu krajowego uchwalonych na rok 1888 wynosił 4,476.206 zł., przeto był większy o 438.069 zł. od ogółu wydatków preliminowanych przez Wydział krajowy na 1889 rok, a większy od wydatków preliminowanych przez komisję budżetową na 1889 rok o 428.528 zł. Większy zaś był ten ogół wydatków uchwalonych na rok 1888 z powodu, iż w dziale wydatków zamieszczono sumę 395.085 zł. uchwaloną przez Sejm na uzupełnienie miliona zł. przeznaczonego na pożyczki miastom budującym koszary dla wojska, (sumę pokrytą przez zaciągnięcie oddzielnej pożyczki), oraz zamieszczono w dziale wydatków na rok 1888. 150.000 zł. uchwalonych na budynek dla żandarmeryi.

Ogół dochód w własnych skarbu krajowego preliminowanych we wnioskach Komisji na rok 1889 jest mniejszym o 232.938 zł. od ogółu własnych dochodów tegoż skarbu uchwalonych przez Sejm na r. 1888 w sumie 675.318 zł., a mniejszym z powodu, że w pierwszej rubryce dochodów na r. 1888 zamieszczono sumę 226.406 zł. t. j. pozostałość z rachunków lat ubiegłych przy ich zamknięciu z końcem 1886 roku; zaś w budżecie zaprojektowanym na 1889 rok niezamieszczono w tej pierwszej rubryce dochodów żadnej kwoty, bo nie było żadnej pozostałości z rachunków przy ich zamknięciu z końcem roku 1887.

Niedobór w budżecie na 1889 rok zaprojektowanym przez komisję budżetową, wynoszący 3,612.645 zł. w. a., a który można pokryć tylko dochodem z dodatku krajowego, jest większy o 420.961 zł. w. a. od niedoboru wykazanego w budżecie uchwalonym przez Sejm na r. 1888, a wynoszącego 3,191.784 zł. w. a.; który trzeba było pokryć w r. b. dochodem z dodatku krajowego. Albowiem w budżecie na r. 1888 można było na pokrycie wydatków krajowych przeznaczyć nie tylko własne dochody skarbu krajowego, większe o 232.938 zł. niż dochody własne obliczone na 1889 rok, (a większe z powodu wyżej wskazanego), ale nadto można było także w dziale dochodów budżetu na r. 1888 zamieścić resztę pożyczki krajowej z 1883 roku, wynoszącą 214.104 zł., oraz sumę 395.000 zł. będącą dochodem z oddzielnej pożyczki uchwalonej na uzupełnienie miliona zł. przeznaczonego na pożyczkę dla miast budujących koszary. Więc tylko resztę niedoboru wynoszącą 3,191.784 zł. w. a. potrzeba było w 1888 roku pokryć dochodem z dodatku krajowego.

Jeżeli zaś porównamy wydatki i dochody preliminowane przez komisję budżetową w projekcie budżetu na 1889 rok, z rzeczywistymi wydatkami i dochodami skarbu krajowego w 1886 roku, (z którego mamy ostatnie zamknięcie rachunków sprawdzone przez komisję i przyjęte przez Sejm), widzimy: że ogół wydatków na 1889 r. obrachowanych przez komisję a wynoszący 4,055.025 zł. jest większy o 823.378 zł. w. a. od ogółu rzeczywistych wydatków w 1886 roku który wynosił 3,631.647 zł. Gdy zaś ogół dochodów własnych skarbu krajowego obrachowanych przez komisję w projekcie budżetu na 1889 wynosi 442.380 zł. w. a. przeto byłby mniejszy o 210.416 zł. w. a. od ogółu rzeczywistych dochodów własnych tego skarbu w 1886 wynoszącego 652.796 zł. Ale zauważyć należy, że w 1886 roku w poczet dochodów rzeczywistych wpisano resztę funduszu zapomogowego z 1866 roku przelaną do skarbu krajowego w sumie 20.771 zł.; dalej zamieszczono w dochodach skarbu krajowego na 1886 rok zwroty pożyczek w kwocie 34.596 zł. danych dla podźwignienia przemysłu, które to zwroty wpływają teraz do oddzielnego funduszu przemysłowego.

Aby można szczegółowo a łatwo porównać wnioski i obrachowania Wydziału krajowego, z wnioskami i obrachowaniem komisji budżetowej w każdej rubryce wydatków i dochodów projektu budżetu na 1889, zamieszczamy tu następujący wykaz porównawczy:

Sumaryusz budżetu krajowego na rok 1889.

Rubryka	W y d a t k i	Według	Według	Z porównania	
		projektu	wniosków	Więcej	Mniej
		Wydziału	Komisji		
		krajowego	o po części	uchwał	
		zł.	zł.	zł.	zł.
I.	Koszta reprezentacji kraju	105.926	105.926	—	—
II.	„ zarządu	240.370	245.957	5.587	—
III.	„ leczenia	690.000	690.000	—	—
IV.	„ szczepienia	56.900	56.900	—	—
V.	Wydatki sanitarne	7.000	7.000	—	—
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	14.674	14.674	—	—
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	818.650	824.498	5.848	—
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	12.560	12.560	—	—
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	86.748	86.748	—	—
X.	Drogi krajowe	883.420	870.320	—	13.100
XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	632	493	—	139
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	25.000	20.000	—	5.000
XIII.	Budowy wodne	194.409	211.406	16.997	—
XIV.	Umarzanie pożyczek	506.266	506.266	—	—
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa	217.763	213.873	—	3.890
XVI.	„ „ przemysłu	100.407	94.732	—	5.675
XVII.	Rozmaite	77.412	93.672	16.260	—
	Suma wydatków	4,038.137	4,055.025	44.692	27.804
				16.888	
Rubryka	D o c h o d y	Według	Według	Z porównania	
		projektu	wniosków	Więcej	Mniej
		Wydziału	Komisji		
		krajowego	o po części	uchwał	
		zł.	zł.	zł.	zł.
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	3.000	3.000	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych	217.080	217.080	—	—
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	10.460	11.917	1.457	—
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	35.000	35.000	—	—
VI.	„ pożyczek	4.172	10.662	6.490	—
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.400	5.400	—	—
VIII.	„ szkół i folwarku w Dublanach	46.229	45.629	—	600
IX.	„ „ „ w Czernichowie	30.710	30.710	—	—
X.	„ „ „ innych szkół krajowych	13.980	13.980	—	—
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	600	—	—
XII.	Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866.	16.085	16.085	—	—
XIII.	Rozmaite dochody	52.317	52.317	—	—
	Suma dochodów własnych	435.033	442.380	7.947	600
				7.347	
	Z porównania własnych dochodów skarbu krajowego z wydatkami, okazuje się przewyżka wydatków nad własne dochody czyli <i>niedobór</i> w sumie				3,612.645 zł.

Kilku uwagami należy tu objaśnić powyższy wykaz porównawczy wydatków i dochodów na 1889 rok preliminowanych przez Wydział krajowy, z wydatkami i dochodami na tenże rok obrachowanymi przez komisję budżetową, po wciągnięciu już w jej obrachowania wydatków uchwalonych już przez Sejm wskutek późniejszych przedłożeń Wydziału krajowego albo wskutek wniosków posłów lub petycyj wniesionych do Sejmu.

Komisja budżetowa, kierowana zasadą oszczędności, o ile można tę zasadę zastosować bez szkody dla dobra publicznego, zdołała zmniejszyć wydatki: w rubryce X „na drogi krajowe“ o 13.100 zł.; w rubryce XII „na szupaśnictwo“ o 5.000 zł.; w rubryce XV „na cele rolnictwa i górnictwa“ o 3.890 zł.; w rubryce XVI „dla rozwoju przemysłu“ o 5.675 zł.; a te zmniejszenia uzasadniła w szczegółowych sprawozdaniach o budżecie. Także w rubryce VII „wydatki na cele wykształcenia i oświaty“ zmniejszyła komisja wnioski Wydziału krajowego co do głównej pozycji wydatków w tej rubryce, t. j. na pokrycie niedoboru w funduszach szkół ludowych, z 675.676 zł. w. a., na 654.528 zł. o 19.148 zł.; ale wskutek licznych petycyj i wniosków odnoszących się do innych pozycji w tej rubryce, ogół w niej wydatków podnieść musiała o 5.845 zł. po nad pierwotne wnioski Wydziału krajowego. Także w rubryce XIII, „na budowy wodne“ ogół wydatków obliczyć musiała komisja wyżej o 16.997 zł. niż obrachowano je w projekcie budżetu przedłożonym przez Wydział krajowy, a obliczyć je wyżej musiała z powodu, że wskutek później uczynionego Sejmowi przedłożenia przez Wydział krajowy, Wys. Sejm uchwalił 45.373 zł. jako pierwszą ratę płatną w 1889 roku na budowę wałów ochronnych wzdłuż Wisły i Sanu. Wreszcie w rubryce XVII „rozmaite wydatki“, które obliczył Wydział krajowy w swym projekcie budżetu na 77.412 zł., powstała zwyżka o 16.260 zł. z tego wyłącznie prawie powodu, że wskutek wniosków poselskich i licznych petycyj wniesionych do Sejmu już po przedłożeniu Wys. Izbie projektu budżetu przez Wydział krajowy, a wniesionych o zasiłki lub zaliczki gminom dotkniętym klęskami elementarnymi, uchwalił już Sejm zasiłki bezzwrotne wynoszące razem 3.600 zł., zaś komisja budżetowa, wskutek petycyj jej przekazanych do roztrząśnienia przez Wys. Izbę, wnosi o udzielenie zasiłków bezzwrotnych wynoszących razem 1.850 zł. oraz o wyznaczenie w budżecie na 1889 rok 9.000 zł. na pożyczki zwrotne bezprocentowe lecz za poręczeniem powiatów.

Przewyżkę wydatków nad własne dochody skarbu krajowego t. j. tak zwany niedobór, wykazany w projekcie budżetu na rok 1889. przedłożonym przez komisję budżetową Wys. Sejmowi, w sumie 3,612.645 zł. w. a., należy zdaniem komisji, pokryć w całości dochodem z podatku krajowego do podatków bezpośrednich. Pokrycie w inny sposób części tego niedoboru, mianowicie pożyczką krajową sądzi komisja niekorzystnem i tego sposobu pokrycia niedoboru doradzać nie może.

Dochód z jednego centa dodatku do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, obliczył Wydział krajowy na 102.089 zł., a to na podstawie przeciętnego dochodu rzeczywistego z dodatku krajowego w trzech latach ostatnich.

Komisja budżetowa zważywszy po 1sze, że sprawdzona należność podatków bezpośrednich z Galicyi i Krakowskiego wynosiła w 1887 roku 11,109.676 zł. w. a. (a nie 10,654.851 zł. jak to Wydział krajowy przedstawił) co wykazują tabele podatków dołączone do rządowego projektu budżetu funduszków indemnizacyjnych na r. 1889., na której to należności podatków w 1887 r., oparł rząd przybliżone swoje obrachowanie dochodów z dodatku indemnizacyjnego w 1889 roku. Zważywszy po 2gie, że w tej ogólnej należności podatków bezpośrednich z Galicyi i Krakowskiego, podatki, od których na mocy ustaw, nie można pobierać dodatków krajowego i indemnizacyjnego, wynoszą przecięciowo rocznie 403.000 zł. Zważywszy po 3cie, że należność podatków bezpośrednich, od których należy pobierać dodatek krajowy, wynosiła w 1887 r. 10,706.676 zł., a przeto należność z jednego centa dodatku krajowego do każdego złotego pobranego w tych podatkach, wynosiłaby 107.066 zł. Zważywszy po 4te, że ponieważ podatek docho-

dowy i gruntowy ciągle rosna, przeto podstawa do poboru dodatku krajowego w 1889 roku, będzie większą niż przytoczona wyżej należytość podatków w 1887 r. Zważywszy po 5te, że zaległości dodatku krajowego są wielkie i wynosiły z końcem 1887 roku 886.098 zł. w. a., że przeto choć zalegnie, jak zwykle, część dodatku krajowego należnego za rok 1889, spłaconą zostanie część zaległości dodatku krajowego z lat dawniejszych. Z tych wszystkich powodów należałoby przyjąć, że jeden cent dodatku krajowego do każdego złotego całej należytości podatków bezpośrednich powinien przynieść w 1889 r. dochodu około 107.000 zł. Uczynić tu musi komisya uwagę, że jeden cent dodatku indemnizacyjnego (który wprawdzie przynosi zwykle większy dochód niż jeden cent dodatku krajowego z powodów przytoczonych w zamknięciu rachunków krajowych za rok 1886) przyniósł rzeczywiście dochodu w 1887 roku 108.802 zł., jak to wykazuje ułożone przez rząd zamknięcie rachunków indemnizacyjnych za rok 1887.; zaś rozstrząsając rządowy projekt budżetu funduszków indemnizacyjnych na rok 1889, obrachować można z sum preliminowanych przez rząd jako dochody z dodatku indemnizacyjnego dla każdego funduszu indemnizacyjnego, że jeden cent dodatku tego z całego kraju ma przynieść według rachunku rządowego, w 1889 r. dochodu 111.095 zł. w. a.

Jednak Komisya zważywszy, że wskutek klęsk elementarnych, t. j. powodzi, gradów, pożarów, które dotknęły wiele miejscowości w kraju naszym w roku bieżącym, nastąpią i nastąpić powinny w 1889 roku opusty w podatkach, a przeto także w dodatku krajowym, w miejscowościach zniszczonych temi klęskami elementarnemi; po 2-gie nie chcąc w budżecie dochodu przewidzianego preliminować za wyseko, sądzi, na podstawie powyżej przytoczonych powodów, że należy w budżecie dochodów na 1889 rok zamieścić sumę opartą na obliczeniu, iż jeden cent dodatku krajowego do każdego złotego płaconego w podatkach bezpośrednich przyniesie dochodu w 1889 roku 103.500 zł. Przeto dodatek krajowy pobierany w 1889 roku w wysokości 35 centów do każdego złotego podatków bezpośrednich, przyniósłby skarbowi krajowemu 3,622.500 zł. i byłby dostateczny do pokrycia wykazanego niedoboru w sumie 3,612.645 zł., a nawet, ściśle biorąc, powinnaby pozostać nadwyżka w kwocie 9.855 zł.

Z tych powodów komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć uchwałę następującą:

U c h w a ł a.

1. Dla pokrycia niedoboru w budżecie krajowym na rok 1889, ma być pobierany dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 35 centów do każdego złotego całej należytości podatków bezpośrednich.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatków zwyczajnych dla pokrycia wydatków zwyczajnych w innych rubrykach, jednak z tem zastrzeżeniem, że Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

We Lwowie dnia 14. października 1888.

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Leon Chrzanowski.

Budżet krajowy na rok 1889.

Dochody.

Sprawozdawca poseł **Kazimierz hr. Badeni.**

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.

Wydział krajowy nie preliniuje nic w tej rubryce na rok 1889. a to z powodu, że według rachunków z roku 1887. nie tylko nie będzie żadnej pozostałości, lecz przeciwnie okaże się prawdopodobnie niedobór, z powodu znacznego przekroczenia na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego.

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.

Wydział krajowy preliniuje . . . . . 3.000 zł.
t. j. o połowę mniej od kwoty preliniowanej na r. 1888., a o 4.371 zł. mniej od wynikłości z roku 1886.

Wskutek uchwał zeszłorocznych odpadła większa połowa kapitałów lokacyjnych, a mianowicie: kapitał funduszu pożyczki krajowej z roku 1883. wcielono do funduszu krajowego na potrzeby budżetu roku zeszłego, kapitał zaś pożyczkowy na budowę koszar wcielono do funduszu na ten cel stworzonego.

Słusznie zatem redukuje Wydział krajowy dochód z odsetek w tej rubryce i preliniuje się zgodnie z Wydziałem krajowym:

Rubr. II. poz. 2. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . . . . . 3.000 zł.

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Poz. 3. Myta na drogach krajowych	206.000 zł.
„ 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	840 „
„ 5. Grzywny za przestępstwa drogowe	240 „
„ 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	10.000 „
Suma rubryki III.	<u>217.080 zł.</u>

Rubryka IV.

Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.

Według wniosków Komisji o budżetach zakładów uposażonych ze skarbu krajowego mają wpłynąć do kasy skarbu krajowego.

Poz. 7.	Od funduszu policyi krajowej	5.814 zł.
" 8.	" " szpitala św. Łazarza w Krakowie	3.223 "
" 9.	" " " lwowskiego	1.021 "
" 10.	" " zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	1.859 "
Suma rubryki IV.		11.917 zł.

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Poz. 11.	Dochód ze zwrotu zaliczek od urzędników, przyjmuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie wyniku 3-letniego przecięcia w kwocie	15.300 zł.
" 12.	Dochód ze zwrotu zaliczek od szpitali powszechnych, wstawia Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym	12.900 "
" 13.	Zwroty zaliczek od gmin za dawniejsze koszta leczenia, zgodnie z Wydziałem krajowym	2.800 "
" 14.	Dochód od stron rozmaitych ze spraw drogowych, zgodnie z Wydziałem krajowym	2.000 "
" 15.	Rozmaite zwroty, zgodnie z Wydziałem krajowym	2.000 "
Suma rubryki V.		35.000 zł.

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

Poz. 16.	PP. Benedyktynek klasztor w Przemyślu, ostatnie dwie kwartalne raty po 125 zł. od bezprocentowej pożyczki 8.000 zł.	250 zł.
" 17.	PP. Kanoniezki w Krakowie, ósma rata bezprocentowej pożyczki 1.750 zł.	175 "
" 18.	Sanok gmina, 24. i 25. rata pożyczki 10.000 zł.:	
	a) w kapitale	767 zł. 79 ct.
	b) w 6 ^o / _o odsetkach	196 " 21 "
		964 "
" 19.	Skała gmina, od pożyczki 3.000 zł., 6 rata (ostatnia):	
	a) w kapitale	500 zł.
	b) w 5 ^o / _o odsetkach	25 "
		525 "
" 20.	Tarnów, Wydział powiatowy, 2. rata (z pożyczki pierwotnie 5.000 zł. na regulację Żabnicy) od reszty bezprocentowej pożyczki w kapitale 467 zł. 36 ct.	156 "
" 21.	Jasielska Spółka wodna, 7. rata bezprocentowej pożyczki 1.500 zł. na regulację Wisłoka	150 "
" 22.	Łańcut, Wydział powiatowy, 7. rata bezprocentowej pożyczki 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłoku	450 "
" 23.	Chorzelowska Spółka wodna, dla odpływu wód w powiecie Mieleckim między Wisłoką a drogą kraj. Dębicko-Tarnobrzeską, od pożyczki 6.300 zł. 3. rata:	
	a) w kapitale	630 zł.
	b) w 4 ^o / _o odsetkach	189 "
		819 "
Do przeniesienia		3.489 zł.

	Z przeniesienia	3.489 zł.
<i>Poz.</i> 24.	Głów, gmina w powiecie Tarnowskim, zwrot pożyczki bezprocentowej 500 zł., udzielonej na zakupno nasienia i żywności, 4. rata	100 "
" 25.	Zakopane, szkoła snycerstwa, z pożyczki bezprocentowej 1.000 zł., 5. (ostatnia) rata	200 "
" 26.	Zakopane, szkoła koronkarska, z pożyczki bezprocentowej 300 zł., 4. rata	50 "
" 27.	Touste, szkoła kołodziejska, z pożyczki bezprocentowej 1.000 zł., 3. (ostatnia) rata	333 "
" 27 a)	Fibich Władysław, zwrot subwencji na pogłębienie szybu w Ropiance (uchwała Wys. Sejmu z 11. października r. 1888.)	6.490 "
	<u>Suma rubryki VI.</u>	<u>10.662 zł.</u>

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

<i>Poz.</i> 28.	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000 zł.
" 29.	Opłaty od uczniów	300 "
" 30.	Czynsz dzierżawny z ogrodu na Szumanówce	100 "
	<u>Suma rubryki VII.</u>	<u>5.400 zł.</u>

Rubryka VIII.

Dochody kraj. szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

<i>Poz.</i> 31.	Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach	18.386 zł.
" 32.	Szkoła parobków w Dublanach	2.988 "
" 33.	Folwark w Dublanach	15.815 "
" 33 a)	Torfiarnia w Dublanach	7.200 "
" 34.	Kurs gorzelnictwa w Dublanach	1.240 "
	<u>Suma rubryki VIII.</u>	<u>45.629 zł.</u>

Rubryka IX.

Dochody krajowych szkół i folwarku w Czernichowie.

<i>Poz.</i> 35.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	21.200 zł.
" 36.	Folwark w Czernichowie	9.510 "
	<u>Suma rubryki IX.</u>	<u>30.710 zł.</u>

Rubryka X.

Dochody innych szkół krajowych.

<i>Poz.</i> 37.	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	3.670 zł.
" 38.	" " " " Jagielnicy	2.960 "
" 39.	" " " " Kobiernicach	4.010 "
" 40.	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	3.340 "
	<u>Suma rubryki X.</u>	<u>13.980 zł.</u>

Rubryka XI.

Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.

<i>Poz.</i> 41.	Od szpitali powszechnych	600 zł.
-----------------	--------------------------	---------

Rubryka XII.

Dochód z przelania do Skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866.

Poz. 42. Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym . . . 16.085 zł.

Rubryka XIII.

Rozmaite.

Poz. 43.	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	300 zł	
„ 44.	Od c. k. Skarbu Skarbu Państwa zasiłek dla biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym	1.000 „	
„ 45.	Przypadkowe:		
	a) sprzedaż książek i druków	1.500 „	
	b) „ papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	100 „	
	c) różne drobne	90 „	
„ 46.	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):		
	a) Buczacz rata roczna w kwocie	1.370 zł. 30 ct.	
	b) Czortków „ „ „ „	528 „ 99 „	
	c) Krosno „ „ „ „	631 „ 62 „	
	d) Limanowa „ „ „ „	469 „ 17 „	
	e) Nowy Targ „ „ „ „	361 „ 34 „	
	f) Sanok „ „ „ „	796 „ — „	
	g) Stanisławów „ „ „ „	944 „ 22 „	
	h) Tłumacz „ „ „ „	717 „ 69 „	
	i) Zaleszczyki „ „ „ „	603 „ 40 „	6.423 „
„ 47.	Fundusz pożyczkowy Spółek wodnych na umorzenie rat kapitału i odsetek od pożyczki 700.000 zł.	38.456 zł.	
	na zapłacenie należności stemplowej od obligacyj tej pożyczki	4.448 „	42.904 „
	Suma rubryki XIII.		52.317 zł

Zastępca Przewodniczącego
Ottón Hausner.

Sprawozdawca:
Kazimierz Badeni.

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

Pod pozycją 3. „myta z dróg krajowych“ preliniuje Wydział krajowy w dochodach zwyczajnych znacznie niższą kwotę od wynikłości r. 1886, mimo że w następnych latach już kilka nowo omyconych dróg przybyło.

Ten niekorzystny wynik już od roku 1883 stopniowo postępuje z powodu wybudowania kolei transwersalnej i zamknięcia granicy dla bydła, zaś obecnie przy nowo rozpisanych licytacjach, fundusz krajowy blisko 5% w dochodach utraci.

Przez wydzierżawienie 46 stacyj mytniczych od 1. Stycznia 1888, otrzymano zmniejszone dochody o przeszło 4.000 zł., a należność od dzierżawców za r. 1888 wynosi jedynie kwotę 212.000 zł. Gdy od 1. Stycznia 1889 będzie wydzierżawionych 88 stacyj mytniczych, przeto przyjmując ewentualny ubytek w tym samym stosunku, preliniuje się obecnie zmniejszoną kwotę . . . . . 206.000 zł.

Poz. 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne, pochodzące ze zwłoki w opłacie czynszu dzierżawnego z myt, przyjmuje Komisya zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego . . . . . 840 „

Poz. 5. Grzywny za przestępstwa drogowe, Komisya wnosi zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego . . . . . 240 „

Poz. 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych . . . . . 10.000 „

Z powyższych powodów wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić „dochody z dróg krajowych“ do budżetu
 Rubr. III. na r. 1889 . . . . . 217.080 zł.

Ta suma jednak nie potraça się od wydatków, gdyż nie uchwała się budżetu netto, lecz odpowiednio przyjętym zasadom budżetowym, dochody z dróg krajowych wstawiają się wraz z innymi dochodami w oddzielnym dziale dochodów Skarbu krajowego.

Przewodniczący :
Artur Potocki.

Sprawozdawca :
Stanisław Jędrzejowicz.

Rubryka I.

Koszta reprezentacji kraju.

(Sprawozdawca poseł Artur Potocki).

Na wydatki tą rubryką objęte preliminuje Wydział krajowy kwotę . . . 105.926 zł.
czyli o 3.750 zł. więcej od kwoty uchwalonej na rok 1888.

Powiększenie wydatków usprawiedliwione jest wynikłościami z trzech lat ostatnich w pozycjach: „Koszta druków“ o . . . . . 3.000 zł.
„spisywanie sprawozdań“ o . . . . . 400 „
„służba“ o . . . . . 350 „

Wydatki w tych 3 pozycjach, zależące głównie od czasu trwania obrad sejmowych, przyjęła Komisya budżetowa na podstawie przecięcia trzechletniego, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Komisya budżetowa przedstawia zatem Wys. Sejmowi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego do przyjęcia :

A) Sejm krajowy.

Poz. 1.	Koszta podróży pp. Posłów	4.486 zł.
„ 2.	Dyety pp. Posłów	36.000 „
„ 3.	Koszta druków	18.000 „
„ 4.	Spisywanie sprawozdań	4.600 „
„ 5.	Pisarze dzienni	650 „
„ 6.	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkové zatrudnienie podczas Sejmu	1.200 „
„ 7.	Służba	1.200 „
„ 8.	Opał	1.300 „
„ 9.	Oświetlenie	950 „
„ 10.	Zapuszczanie i mycie podłóg	120 „
„ 11.	Potrzeby kancelaryjne.	160 „
„ 12.	Rozmaite drobne wydatki , ...	260 „
	Do przeniesienia	68.926 zł.

B) Wydział krajowy.

		Z przeniesienia	. 68.926 zł.
Poz. 13.	Marszałek krajowy	6.000 zł.	
	i dodatek na reprezentację	4.000 „	10.000 „
„ 14.	Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000 „	
„ 15.	Zastępcy	2.000 „	
„ 16.	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka Zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000 „	
	Suma rubryki I.	105.926 zł.	

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

„Na wydatki Rubryką I. objęte sumę 105.926 zł.“

Zastępca przewodniczącego :

Hausner.

Sprawozdawca :

Artur Potocki.

Rubryka II.

Koszta zarządu.

(Sprawozdawca poseł Artur Potocki)

Na wydatki tą rubryką objęte preliniuje Wydział krajowy kwotę . . . 240.370 zł. a więc o 3.382 zł. mniej od kwoty uchwalonej budżetem r. 1888.

„Płace urzędników“ poz. 17. do 23. włącznie w sumie 128.180 zł. preliniuje Wydział krajowy bez zmiany jak na r. 1888.

Poz. 24. „Dyurniści“ preliniuje Wydział krajowy o 107 zł. mniej w porównaniu z rokiem 1888. jako przestępnym.

Poz. 25. „Zasługi“ preliniuje Wydział krajowy kwotę równą uchwalonej na r. 1888.

W poz. 26. preliniuje Wydział krajowy na „Dodatki pięcioletnie“ kwotę wyższą o 939 zł. od kwoty uchwalonej na r. 1888.

Zmiana ta usprawiedliwioną jest wykonaniem uchwały Wys. Sejmu z d. 3. Stycznia 1874.

W pozycyi tej preliniuje Wydział krajowy na dodatki osobiste dla 8 praktykantów rachunkowych kwotę 625 zł. a więc o 46 zł. wyższą od kwoty uchwalonej na r. 1888. według faktycznego stanu.

W poz. 27. preliniuje Wydział krajowy „remuneracye za tłumaczenie języków obcych“ kwotę 100 zł. a więc o 55 zł. więcej od uchwalonej na r. 1888. Podwyższenie to uzasadnionem jest wynikłością z trzech lat ostatnich.

Poz. 28. Wzwyż kwot objętych preliniarzem budżetu, wnosi Wydział krajowy osobnem przedłożeniem l. 39.961/88. wstawienie w tej pozycyi pod literą c) kwoty 1.200 zł. jako ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego, na pokrycie kosztów podróży i dyet członków komisji opieki nad obłąkanymi.

Komisya budżetowa sądząc, że Wydział krajowy nominując część komisji z pomiędzy zamieszkałych we Lwowie dla opieki nad Zakładem Kulparkowskim, część zaś komisji z pomiędzy zamieszkałych w Krakowie dla opieki nad zakładem obłąkanych tamtejszym — uniknie przez to kosztów podróży oznaczonych przedłożeniem Wydziału krajowego kwotą 600 zł., wstawia w pozycyi 28mej pod literą c): „na pokrycie kosztów przejazdów i dyet członków opieki nad obłąkanymi“ do dyspozycyi Wydziału krajowego 600 zł.

Poz. 29. Pensye i zaopatrzenia preliniuje Wydział krajowy kwotę 11.516 zł. Komisya budżetowa preliniuje wszystkie kwoty tej pozycyi, zgodnie z preliniarzem budżetu, z wyjątkiem kwoty preliniowanej na pensyę emerytalną Seweryna Karpuski.

W skutek jego śmierci kreśli się kwotę 413 zł. w zamian czego wstawia się pensję dla wdowy po Sewerynie Karpusze w kwocie 350 zł.

Wskutek tej zmiany preliniuje Komisya budżetowa w pozycyi 29. kwotę . 11.453 zł.

Poz. 30. „Dary z łaski“ zwyż kwot preliniowanych przez Wydział krajowy na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu, preliniuje Komisya budżetowa w załatwieniu petycyi L. 50 pet. 30 dla Rozalii Piotrowskiej, wdowy po dyetaryuszu, jednorazowo 200 zł.; w załatwieniu petycyi L. 201. pet. 151 dla Dziubińskiej Wandy, wdowy po urzędniku Wydziału krajowego, jednorazowo 200 zł., w załatwieniu petycyi L. 94. pet. 71. dla Sternalowej Emilii, wdowy po adjunkcie rachunkowym Wydziału krajowego, jednorazowo 150 zł.; w załatwieniu petycyi L. 155. pet. 117 dla Zakrzewskiej Marcyanny, wdowy po b. sekretarzu Wydziału krajowego, jednorazowo 100 zł.

W poz. 31. preliniuje Wydział krajowy kwotę 18.000 zł. a więc o 600 zł. wyższą niż uchwalona na r. 1888. a mianowicie :

„Na potrzeby do pisania i rysowania“ więcej o	. . . . .	100 zł.
„Na papier do druków, druk ksiąg i wzorów“ więcej o	. . . . .	100 zł.
„Na oświetlenie“ więcej o	. . . . .	200 zł.
„Na uzupełnienie biblioteki“ więcej o	. . . . .	400 zł.
razem więcej o	. . . . .	<u>800 zł.</u>

zaś na „Opał“ o 200 zł. mniej.

Różnice powyższe znajdują usprawiedliwienie w wynikłościach przeciętnych z trzech lat ostatnich, z wyjątkiem podwyższenia preliniowanego „na uzupełnienie biblioteki“, wydatki tej pozycyi bowiem stosować się winny ściśle do uchwał Wysokiego Sejmu bez względu na kwoty wydane w latach poprzednich.

Komisya budżetowa wnosi „na uzupełnienie biblioteki“ kwotę równą uchwalonej na r. 1888. 1.000 zł.

Poz. 32. „Na utrzymanie gmachu krajowego“ preliniuje Wydział krajowy . . . 7.689 zł. kwotę równą uchwalonej na r. 1888. pomimo wynikłości wyższych z przecięcia 3 lat ostatnich.

W poz. 33. „Zaliczki na place urzędników“ preliniuje Komisya budżetowa zwyż kwoty preliniowanej przez Wydział krajowy, a to w załatwieniu petycyi L. 373 pet. 300 Tarnawski Teofil, dyrektor oddziału rachunkowego 4.000 zł., i w załatwieniu petycyi L. 550 pet. 447 Jasiński Klemens, asystent manipulacyjny Wydziału krajowego 800 zł.

Wszystkie inne pozycye preliniując bez zmiany, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poz. 17. Place urzędników oddziału conceptowego .	35.500 zł.
„ 18. „ „ „ rachunkowego .	47.350 „
„ 19. „ „ „ kasowego . .	10.670 „
„ 20. „ „ „ technicznego .	10.960 „
„ 21. „ „ „ sanitarnego . .	2.300 „
„ 22. „ „ „ statystycznego .	3.540 „
„ 23. „ „ „ manipulacyjnego	17.860 „
„ 24. a) Dyurniści dla oddziału conceptowego .	8.432 „
b) „ „ „ rachunkowego .	13.833 „
d) „ „ „ technicznego . .	4.869 „
e) „ „ „ statystycznego .	1.934 „
f) „ „ „ manipulacyjnego.	10.640 „
g) „ „ na zastępstwo urzędników . .	1.120 „
„ 25. Zaslugi 13 stróżów	3.900 „
„ 26. Emolumenta i pięciolecia	14.757 „

Do przeniesienia 187.665 zł.

	Z przeniesienia 187.665 zł.
Poz. 27. Remuneracye	2.900 „
„ 28. Koszta podróży i dyety	6.000 „
„ 29. Pensye i zaopatrzenia	11.453 „
„ 30. Dary z łaski	1.850 „
„ 31. Potrzeby kancelaryjne	17.600 „
„ 32. Gmach krajowy i jego utrzymanie . . .	7.689 „
„ 33. a) zaliczki na płace urzędników	6.000 „
b) zaliczka dla Teofila Tarnawskiego, dyrektora oddziału rachunkowego Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach	4.000 „
c) zaliczka dla Klemensa Jasińskiego, asystenta oddziału manipul. Wydziału kraj., zwrotna w 120 miesięcznych ratach . . .	800 „
	<u>Suma rubryki II. 245.957 zł.</u>

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Na potrzeby rubryką II. objęte sumę 245.957 zł.“

Nad petycyami L. s. 81, 157, 425 i 464 przechodzi Sejm do porządku dziennego, petycę zaś L. 351. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Zastępca przewodniczącego:

Hausner.

Sprawozdawca:

Artur Potocki.

Budżet krajowy na rok 1889.

Rubryka III.

Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

Sprawozdawca poseł **Hausner.**

Wydział krajowy preliminuje kosztę leczenia ubogich na rok 1889. w kwocie 690.000 zł., o 3.000 zł. mniej niż uchwalono na r. 1888. i opiera tę kwotę na następujących obliczeniach. Przyjmuje wydatki:

dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie w kwocie	140.000 zł.
„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie w kwocie	117.000 „
„ szpitala św. Łazarza w Krakowie w kwocie	124.000 „
wedle szczegółowych preliminarzy tych szpitali na r. 1889. i to podług wynikłości ostatniego roku 1887.	

Zaś wedle 3 letniego przecięcia preliminuje wydatki:

dla 23 szpitali prowincjonalnych w kraju w kwocie	211.165 „
„ c. k. kliniki w Krakowie w kwocie	29.695 „
„ szpitali zagranicznych w kwocie	67.621 „
„ „ wojskowych w kwocie	1.547 „
inne wydatki	9.518 „
razem	700.546 zł.

Wydział krajowy strąca od tych wydatków przeciętną kwotę dochodów 38.606 „
i otrzymuje tym sposobem wynik 661.940 zł.

Ze względu jednak, że niektóre przeciętne wstawione w tem obliczeniu, są mniejsze od wydatków ostatniego roku 1887. a mianowicie:

w szpitalach zagranicznych o kwotę	3.395 zł.
„ „ wojskowych „ „	58 „
w wydatkach innych „ „	726 „
razem mniejsze o kwotę	4.179 zł.

dolicza Wydział krajowy tę różnicę i otrzymuje wynik 666.119 zł.

Uwzględniając dalej, że liczba dni leczenia w szpitalach zwiększa się z roku na rok, wprawdzie nieznacznie lecz stale, i tak: liczba dni leczenia we wszystkich szpitalach i zakładach krajowych i prowincjonalnych wynosiła w r. 1885. 1,047.727 dni, zaś dwa lata później w r. 1887. wynosiła 1,093.978 dni, o 46.251 dni czyli o 4·4% więcej, — wzrost zatem dni leczenia wynosił rocznie przeciętnie 2·2%. W przypuszczeniu zatem, że i w r. 1889. liczba dni leczenia podniesie się co najmniej o 3·5% zwłaszcza, że już w r. 1888. przybędzie 24-ty szpital prowincjonalny w Żywcu, dodaje Wydział krajowy do otrzymanej kwoty 666.119 zł. dalsze 23.314 zł. i ostatecznie preliminuje 689.433 zł. czyli w zaokrągleniu 690.000 zł.

Komisya budżetowa zgadza się w zupełności z obliczeniem Wydziału krajowego i wnosi:
Wysoki Sejm raczy w rubr. III. wydatków: „Koszta leczenia ubogich chorych“
wstawić . . . . . 690.000 zł.

Zwierzchność gminy miasta Zaleszczyk prosi w petycyi l. 135 o bezprocentową pożyczkę w kwocie 10.000 zł. na budowę nowego budynku szpitalnego. Z tej petycyi zaś o rozmiarach i koszcie zamierzonego nowego budynku szpitalnego żadnej wiadomości powziąć nie można, przeciwnie podpisana Zwierzchność gminna przyznaje, że plany i kosztorysy nie są jeszcze wypracowane. W takim stadyum sprawy, w którym nie ma najmniejszej podstawy ocenienia rzeczywistej potrzeby — o jakimkolwiek załatwieniu jej mowy być nie może; lecz gdyby nawet plany i kosztorysy zamierzonej budowy były przedłożone, gdyby nawet nieodzowna potrzeba wystawienia nowego budynku została wykazaną, Komisya budżetowa udzielenia bezprocentowej pożyczki Sejmowi żadną miarą doradzić nie mogłaby, gdy fundusz krajowy, ponosząc koszt leczenia ubogich chorych i tem samem pokrywając 87% wszelkich wydatków szpitali prowincjonalnych (211.000 zł. na 242.000 zł.), nie ma obowiązku przyczynienia się do kosztów budowy lub odnowienia budynków szpitalnych, przeciwnie ten obowiązek powinien ciężać na gminach i powiatach, dla których szpitale są dobrodziejstwem zupełnie bezpłatnem, gdy do kosztów utrzymania tych szpitali gminy i powiaty wcale się nie przyczyniają. Dwa szpitale prowincjonalne, w Rzeszowie i w Brodach, w ostatnich latach kosztem gminy i powiatu zostały wybudowane i uposażone w sprzęty i bieliznę bez najmniejszego udziału funduszu krajowego, i tak też gmina miasta Zaleszczyk postąpić powinna.

Z tych to powodów Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Zwierzchności gminy miasta Zaleszczyk (l. 135) o udzielenie bezprocentowej pożyczki na odbudowanie szpitala, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Petycyą l. 104, przez dr. Orłowskiego i dr. Muszkieta imieniem lekarzy szpitali prowincjonalnych podana, prosi według rubrum o uregulowanie stanowiska i o stosowniejszy wymiar płacy. W swych wywodach zaś petenci dążą właściwie do ogłoszenia lekarzy szpitali prowincjonalnych urzędnikami krajowymi.

Zważywszy, że szpitale prowincjonalne nie są zakładami krajowymi, dotowanymi, lecz kraj jedynie tytułem kosztów leczenia ubogich przyczynia się wprawdzie bardzo przeważnie do ich utrzymania, lekarze tych szpitali nie mają prawnego tytułu, aby zostać urzędnikami krajowymi i Komisya budżetowa tak daleko sięgającej zmiany w stanowisku lekarzy szpitali prowincjonalnych doradzić nie może, lecz zarazem uznaje słusność zażaleń petentów, iż płaca lekarzy, szczególnie w szpitalach większych o znacznej liczbie chorych, jest nieodpowiednią i w niektórych zakładach podwyższoną być winna.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby Rady gminne miast, w których się szpitale powszechne znajdują, skłonił do wyznaczenia z funduszków gminnych lekarzom szpitalnym płacy stosowniejszej, odpowiedniej liczbie leczonych chorych i aby o wyniku swych rokowań doniósł Sejmowi na najbliższej sesyi.

Artur Potocki
przewodniczący.

Hausner
sprawozdawca.

Budżet krajowy na rok 1889.

Sprawozdanie dodatkowe Komisji budżetowej do rubryki III. wydatków.

Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych,
zagranicznych i wojskowych.

Sprawozdawca poseł **Otton Hausner.**

Gmina miasta Brzeżan w petycji l. 463 prosi o udzielenie jej pożyczki na budowę szpitala powszechnego.

Komisja budżetowa z tych samych przyczyn zasadniczych, dla których odmówiła pożyczkę na budowę szpitala powszechnego gminie miasta Zaleszczyk, wnosi przejść nad tą petycją do porządku dziennego.

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Otton Hausner.

Budżet krajowy na rok 1889.

Rubryka IV.

Koszta szczepienia.

Sprawozdawca poseł Dr. Goldman.

Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce ogólną kwotę 56.900 zł., zgodnie z kwotą uchwaloną na rok 1888., a mniejszą od wynikłości roku 1886. o 2.876 zł., a od wynikłości roku 1887. o 332 zł. Gdy Wydział krajowy opiera swój preliminarz na przeciętnej wynikłości ostatnich trzech lat, przeto Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

<i>Rubryka IV. poz. 35.</i>	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600 zł.
" " "	36. Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy	55.000 "
" " "	37. Premie dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu ospy	<u>300 "</u>
	Suma rubryki IV.	56.900 zł.

Rubryka V.

Wydatki sanitarne.

Wydział krajowy preliniuje kwotę 7.000 zł., mniej od kwoty uchwalonej na r. 1888. o 1.000 zł., od wynikłości r. 1886. mniej o 931 zł., zaś od wynikłości r. 1887. więcej o 2.550 zł. Wydział krajowy opiera swój preliminarz na wynikłości ostatnich trzech lat. Komisya budżetowa nie ma też innej podstawy do obliczenia tych wydatków, wnosi przeto zgodnie z Wydziałem krajowym:

<i>Rubryka V. poz. 38.</i>	$\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	<u>7.000 zł.</u>
----------------------------	---	------------------

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca:
Goldman.

Budżet krajowy na rok 1889.

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

(Stronica 28. preliminar. Wydziału kraj.)

Sprawozdawca poseł **Stanisław Stadnicki.**

Wydział krajowy preliminaruje w tej rubryce na rok 1889., od dłuższego już czasu stale przez Wysoki Sejm uchwalane wydatki, podwyższając jedynie subwencję w poz. 48 o 500 zł. Podwyższenie to subwencji dla instytucyi, której pożyteczna działalność zaprzeczyć się nie da a wzrost i rozwój tejże jest tylko pożądanym, — uznaje Komisya uzasadnionem.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym uchwalenie wszystkich pozycyj bez zmiany, nie schodząc równocześnie ze stanowiska przez Komisję sprawozdaniem swem zeszłorocznem zajętego i trwając przy zapatrywaniu, iż oszczędności w tej rubryce budżetu krajowego są wskazane i możliwe. Komisya sądzi, iż inicjatywa w tym kierunku należy do Władzy administracyjnej.

<i>Rubryka VI. poz. 39.</i>	Szpitala Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	900 zł.
" 40.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	300 "
" 41.	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 "
" 42.	Zakład św. Józefa dla sieroconych chłopców w Krakowie	1.000 "
" 43.	Komitet Ochronek w Krakowie	550 "
" 44.	Towarzystwo Ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 "
" 45.	Zarząd zakładu sieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	500 "
" 46.	Zarząd Towarz. opieki weteranów z r. 1831 w Krakowie	2.000 "
" 47.	Komitet wykonawczy opieki weteranów z r. 1831 we Lwowie	1.500 "
" 48.	Zakład dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie, pod nazwą: „Przytulisko św. Józefa“	1.000 "
" 49.	Towarzystwo lecznicy lwowskiej, do rozporządzałości Wydziału krajowego	1.000 "
	Razem	14.674 zł.

Tem samem załatwiono petycye do l. 363 s./291 p.—161 s./123 p.

Co do dalszej petycji, która Komisji budżetowej przekazaną została do rubryki VI., Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją l. 144 s./106 p. Wydziału I. korpusu c. k. weteranów wojskowych o subwencję, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca:
Stan. Stadnicki.

Rubryka VII.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

Sprawozdawca poseł Władysław Sapięha.

Pozycya 50. Akademia Umiejętności w Krakowie	25.000 zł.
Pozycya 51. (Sprawozdawca poseł Stanisław Madeyski). Niedobór fun- duszu szkol. kraj. (uchw. Sejmu z 25. września 1888)	654.528 „
Pozycya 52. Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200 „
Pozycya 53. Szkoła żeńska w Jaworowie pp. Bazylianek :	
a) subwencya stała	500 „
b) jednorazowy zasiłek na częściowe pokrycie kosztów przybudo- wania skrzydła do zabudowania konwikt u utrzymywanego przez klasztor w myśl wniosku Wydziału kraj. przedstawionego spra- wozdaniem z d. 21. sierpnia 1888 L. 33.227/88	1.000 „

W rozprawie nad rubryką VII. wydatków preliminarza funduszy krajowych na rok 1888 powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dn. 20. stycznia 1888 uchwałę:

„Petycję zarządu klasztoru pp. Bazylianek w Jaworowie, o subwencję na rozszerzenie konwikt u odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej“.

Wywiązując się z polecenia, Wydział krajowy zasięgał informacyi u władz szkolnych o stanie tej szkoły. Rada szkolna krajowa i Rada szkolna okręgowa wydały instytutowi temu świadectwo bardzo pochlebne. Szkoła rzeczona posiada charakter publiczny, nadany jej przez Ministerstwo wyznań i oświecenia. Kierownictwo szkoły poruczył konwent dyrektorowi tamtejszej szkoły publicznej męskiej.

Zakład przyjmuje do konwikt u dziewczęta różnej narodowości nie tylko z najbliższej okolicy ale prawie z całej Galicyi.

Liczba konwiktorek wynosiła w drugim półroczu roku 1887/88 63, a 60 kandydatkom odmówiono przyjęcia z powodu braku miejsca.

Z tego wynika, iż rozszerzenie budynku mieszczącego konwikt u jest koniecznem.

Koszt budowy wyniesie wedle kosztorysu 7.377 zł.; na pokrycie tego wydatku posiada klasztor 1.500 zł. Dochody klasztoru równają się prawie wydatkom tak, że w roku przeszłym tylko mała pozostała nadwyżka.

Zważywszy te wszystkie wyżej przytoczone powody, komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego przedstawia Wys. Sejmowi potrzebę przyjścia z pomocą z funduszu krajowego konwentowi pp. Bazylianek w Jaworowie. Wprawdzie subwencya w kwocie 1.000 zł.

pokryje tylko część preliminowanych kosztów budowy, ale wątpić nie można, że ofiarność interesowanych Rad powiatowych i osób prywatnych przyczyni się do zupełnego wyrównania nadwyżki wydatków.

Pozycya 54. Szkoła żeńska w Krakowie	2.000 zł.
Pozycya 55. Szkoła żeńska w Krakowie Ś-go Tomasza	500 „
Pozycya 56. Szkoła żeńska w Krakowie pp. Augustyanek	500 „
Pozycya 57. Szkoła żeńska we Lwowie pp. Benedyktynek ormiańskich	1.000 „
Pozycya 58. Szkoła żeńska w Starym Sączu pp. Klarysek L. 74/54	750 „
Pozycya 59. Szkoła żeńska w Stryju :	
a) subwencya dotychczasowa	500 „
b) datek jednorazowy	300 „

Komisya budżetowa proponuje w uwzględnieniu petycji Zarządu głównego Towarzystwa Pedagogicznego i Dyrekcyi wyższej szkoły żeńskiej w Stryju (L. 301/239) przyznać i na rok 1889 jednorazową zapomogę w kwocie 300 zł., a to z powodu, iż szkoła ta bez zwiększonej subwencji krajowej w r. 1889 istnieć by nie mogła. Sejm przyznaje zwykle zasiłki szkołom w tych miastach, w których także miasto ze swych funduszków udziela szkole zasiłki. Przed spaleniem miasto Stryj dawało szkole lokal, opał i 500 zł rocznie. Po pożarze nie daje tej dotacyi, gdyż odmówił jej udzielenia c. k. komisarz rządowy, zarządzający dotąd miastem. Komisya sądzi, że miasto Stryj może swojej szkole żeńskiej udzielać już teraz zasiłek jaki dawniej dawało, tembardziej, że komisya mogłaby wnosić przyznanie nadal zasiłku z funduszków krajowych tylko pod warunkiem, jeżeli miasto ze swej strony będzie także zasiłek na utrzymanie szkoły udzielało.

Pozycya 60. Szkoła żeńska w Sanoku.

Udzielenia subwencji w kwocie 200 zł. dla tej szkoły, komisya budżetowa nie może proponować Wys. Sejmowi, z powodu, że dotychczas subwencya za rok 1888 zakładowi temu wypłaconą nie została. Wydział krajowy pismem z dn. 10. lutego 1888 L. 4.734 wezwał Zarząd oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Sanoku, o przesłanie sprawozdania za r. 1887, o stanie szkoły żeńskiej w Sanoku tak pod względem naukowym jak i administracyjnym. Nie otrzymał jednak dotąd żadnej odpowiedzi.

Gdy nadto w sprawozdaniu z czynności Towarzystwa pedagogicznego za czas od 10. lipca 1887 do 10. lipca 1888 podanego przez Zarząd główny Towarzystwa XXII. walnemu zgromadzeniu, żadnej wzmianki o tej szkole nie ma a tylko powiedziano, iż obecnie założonych i utrzymywanych staraniem Towarzystwa jest dwie szkół żeńskich, to jest w Stryju i Jaśle, przeto komisya budżetowa nie może w preliminarz budżetu krajowego na r. 1889 dla szkoły żeńskiej w Sanoku wstawić dotychczasowej subwencji.

Pozycya 61. Szkoła żeńska w Jaśle L. 303/241 . . . . . 300 zł.

Pozycya 62. Szkoła ludowa OO. Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego. W skutek zwinienia tej szkoły ludowej odpada potrzeba dotacyi dla nauczyciela języka ruskiego.

Pozycya 63. Szkoła wyznaniowa izraelicka w Brodach . . . . . 6.000 zł.

Od roku 1879 subwencyjonuje W. Sejm szkołę wyznaniową w Brodach kwotą 6.000 zł. Warunki, które postawił W. Sejm przyznając pierwotnie swą pomoc, są w zupełności wykonywane. Język polski nie tylko jest przedmiotem nauki, ale jest i wykładowym językiem różnych przedmiotów w kilku klasach. Nad zakładem Wydział kraj. wykonuje kontrolę, bądź to przez delegatów wysyłanych ze Lwowa na egzamina, bądź przez osobistości w powiecie brodzkim zamieszkałe.

Ze sprawozdań w aktach Wydziału kraj. się znajdujących, przekonać się można, iż zakład ten wzorowo jest prowadzonym i w zupełności odpowiada wymaganiom władz szkolnych, wymogom i intencjom Wys. Sejmu.

Pod względem nauki i kierunku nic ujemnego zauważyć nie można. Pomimo tego frekwencja do szkoły tej z każdym rokiem się zmniejsza. Gdy w roku szkolnym 1884/5 uczęszczało 1.163 dzieci — a w roku szkolnym 1885/6 1.118, spadła frekwencja w r. 1887/8 na 974 dzieci.

Przyczynami zmniejszenia liczby dzieci uczęszczających do tej szkoły są zubożenie ludności miasta Brodów, emigracja do Ameryki a do pewnego stopnia i nauka w hajderach.

Konstatując fakt ten, komisya budżetowa nie stawia Wys. Sejmowi żadnego wniosku, nie mając bowiem budżetu tego zakładu nie może osądzić jakimi rozporządza funduszami. Zwraca tylko na tę okoliczność uwagę Wydziału krajowego a mianowicie w tym kierunku, czy w skutek zmniejszania się frekwencji dzieci do szkoły izraelskiej w Brodach, nie mogłoby bez uszczerbku dla szkoły, nastąpić zmniejszenie dotacyi krajowej.

Pozycya 64. Zakład głuchoniemych we Lwowie L. 49/29

a) na stypendya dla 50 głuchoniemych wychowanków . . . . . 6.000 zł.
b) na utrzymanie zakładu . . . . . 500 „

Pozycya 65. Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie . . . . . 300 „

Pozycya 66. Zakład ciemnych we Lwowie . . . . . 2.000 „

Pozycya 67. Szkoła gimnastyczna we Lwowie „Sokół“ . . . . . 750 „

Pozycya 68. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, XI rata umorzenia pożyczki 100.000 zł. na budowę gmachu . . . . . 7000 „

(Pozycya 69 do 76. Sprawozdawca poseł Stanisław hr. Badeni.)

Pozycya 77. Stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjów nauczycielskich i kursów przygotowawczych . . . . . 30.000 „

Pozycya 78. Dla uczniów internatu przy Seminarjum nauczycielskiem w Krakowie . . . . . 3.000 „

Pozycya 79. Internatowi św. Jozafata we Lwowie: na utrzymanie 15 uczniów Seminarjum nauczycielskiego w bursie . . . . . 2.250 „

W rozprawie nad rubryką VII. wydatków preliminarza funduszy krajowych na rok 1888 przyznał Wys. Sejm na posiedzeniu w d. 20. stycznia b. r. Internatowi św. Jozafata na utrzymanie 7 uczniów Seminarjum nauczycielskiego w bursie 1.050 zł.; na rozszerzenie zakładu jednorazowo 3.000 zł.

Komitet zarządzający internatem dobudował z wiosną b. r. do istniejącego budynku obszerną salę, pod nią kuchnię i dwie piwnice a na piętrze kilka mniejszych salek na pomieszczenie internistów przeznaczonych.

Na rozszerzenie budynku przeznaczyło lwowskie Towarzystwo św. Wincentego cały swój fundusz dyspozycyjny w kwocie 4.500 zł., dalej komitet użył 3.000 zł. ofiarowanych na ten cel przez Wysoki Sejm.

W skutek rozszerzenia budynku komitet w bieżącym roku może pomieścić w zakładzie 30 uczniów Seminarjum nauczycielskiego.

Prawdziwa użyteczność tej instytucyi, popartej bardzo pochlebne świadectwem Dyrekcyi męskiego Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie, jest widoczną. Uczniowie biedni, którzy przedtem zmuszeni byli kątem w najuboższych i najtańszych mieścić się lokalnościach, narażeni na fizyczne i moralne zepsucie — obecnie mogą spokojnie nauce się oddawać. Zarząd Internatu dostarcza im zdrowego ale skromnego pokarmu i stara się, aby interniści spędzali czas użytecznie i pracowicie. Zabudowanie położone jest wśród dosyć obszernego ogrodu, w którym interniści obznajamiają się z uprawą jarzyn i obchodzeniem się z drzewkami owocowemi.

Do internatu przyjmuje zarząd uczniów lwowskiego Seminarjum nauczycielskiego, bez względu na narodowość.

4

Komisya budżetowa proponuje Wys. Sejmowi udzielenie komitetowi zaoszczędzającemu na r. 1889 — 2.250 zł. na utrzymanie w internacie 15 uczniów (licząc po 150 zł. na roczne koszta utrzymania jednego ucznia). Jest to kwota wystarczająca na utrzymanie połowy całej liczby internistów, którzy mogą być pomieszczeni w zakładzie w bieżącym roku szkolnym. Komisya jest jednak przekonana, że zarząd, który tak energicznie zajmuje się tą instytucją, potrafi znaleźć fundusze na utrzymanie drugich 15 seminarzystów w internacie.

Komisya budżetowa nie mogłaby jednak doradzać Wys. Sejmowi stałe obciążanie budżetu krajowego tak znaczną kwotą, zważywszy, iż na ten sam cel Sejm uchwała w rubryce VII. pozycji 77. na stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjów nauczycielskich i kursów przygotowawczych kwotę 30.000 zł.

Przeto Komisya budżetowa wnosi:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał czy i jaką część z 30.000 zł. przeznaczonych na stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjów nauczycielskich w rubryce VII. pozycji 77., możnaby przeznaczać co roku na stypendya dla uczniów przez Internat św. Jozafata utrzymywanych, tak aby te stypendya nie były kandydatom ale Zarządowi Internatu na koszta utrzymywania seminarzystów wypłacane.

Z wyniku tych badań przedłoży Wydział krajowy sprawozdanie Sejmowi na najbliższej sesyi.

Tym sposobem załatwioną jest petycja L. 253/199. wniesiona przez Komitet internatu św. Jozafata.

Pozycya 80. Sprawozdawca poseł, profesor Bobrzyński Internatowi ruskiemu ks. Zmartwychwstańców we Lwowie . . . . . 4.500 zł.

Pozycya 81. Jedno stypendyum im. Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie . . . . . 1.000 „

Pozycya 82. Wydawnictwu ruskich książek szkolnych . . . . . 2.000 „

Komisya budżetowa wyraża życzenie aby Wydział krajowy na podstawie relacji, której domagać się należy od dotyczących władz, w rocznem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego przedstawiał Wys. Sejmowi również sprawozdanie z użycia kwoty na wydawnictwo ruskich książek szkolnych, uchwalonej.

Pozycya 83. Wydawnictwu nowych podręczników dla szkół średnich, do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej, a względnie Komisji książek szkolnych przez tę Radę ustanowionej . . . . . 1 000 zł.

Pozycya 84. Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ L. 328/260 . . . . . 500 „

Pozycya 85. Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ L. 343/275 . . . . . 500 „

Pozycya 86. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ L. 300/238 . . . . . 400 „

Pozycya 87. Zasiłek dla ruskiej gazety szkolnej, do rozporządzalności Wydziału krajowego L. 198/148 . . . . . 500 „

Pozycya 88. Zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej, pracującej w archiwum Watykańskiem pod kierownictwem profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Stanisława Smolki, ostatnia rata z tego tytułu w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 20. stycznia 1887. . . . . 1.500 „

Pozycya 89. Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Belzie zaopatrzenie dożywotnie . . . . . 300 „

Pozycya 90. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, do dyspozycji Wydziału krajowego . . . . . 3.000 „

Zwracając szczególną uwagę Wydziału krajowego na petycję Maryi Młodnickiej L. 163/125 odstępuje się inne do tej pozycji należące petycye Wydziałowi krajowemu do załatwienia a mianowicie:

Alfreda Beera L. 347/279, Gużkowskiego Marcina L. 417/341, Fabiańskiego Stanisława L. 312/250, Janowskiego Stanisława L. 77/57, Witkowskiego Stanisława L. 415/339, Tepy Brunona L. 346/278, Wawrossa Karola L. 42/22, Ustyanowicza Kornela L. 598/489, Zakrzewskiej Leopoldyny L. 156/118.

Pozycya 91. Dla fundacji „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	3.000 zł.
Pozycya 92. Dla Towarzystwa „Proświta“, na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	1.000 „
Pozycya 93. Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej	500 „
Pozycya 93 a). Dla wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie L. 342/274, jednorazowo	1.000 „
Pozycya 93 b). Towarzystwu „Przymierze braci“ we Lwowie „Agudas Achim“ L. 344/276, jednorazowo	300 „
Pozycya 93 c). Towarzystwu oświaty ludowej we Lwowie L. 223/171, jednorazowo	100 „
Pozycya 93 d). Wydziałowi Towarzystwa galicyjskiego leśnego, na wydawnictwo „Sylwana“ L. 435/353, jednorazowo	100 „
Pozycya 94. Kruczkowski Leopold nauczyciel, dodatek pięcioletni	30 „
Pozycya 95. Gromadka Jan, nauczyciel, dodatek pięcioletni	40 „
Pozycya 96. Lisiewicz Jan, były nauczyciel, stałe zaopatrzenie roczne	125 „
Pozycya 96 a). Boguszowi Zygmunтови Stęczyńskiemu, literatowi, dar z łaski jednorazowo L. 44/24	100 „
Pozycya 96 b). Tow. Oświaty ludowej w Krakowie jednorazowo L. 190/140.	100 „
Pozycya 96 c). Towarzystwu historycznemu we Lwowie na wydawnictwo „Kwartalnika historycznego“ jednorazowa subwencya L. 32/12	200 „
Pozycya 96 d). Wydziałowi Towarzystwa „Szkolna Pomoc“ we Lwowie L. 145/107 jednorazowo	150 „
Pozycya 96 e). Wydziałowi Towarzystwa ruskiej Bursy w Stryju L. 225/173 jednorazowo	100 „
Pozycya 96 f). Wydziałowi Towarzystwa ruskiej Bursy w Tarnopolu L. 258/204 jednorazowo	100 „
Pozycya 96 g). Wydziałowi Towarzystwa bursy bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie L. 259/205 jednorazowo	300 „
Pozycya 96 h). Aleksandrowi Barwińskiemu, c. k. profesorowi Seminarjum nauczycielskiego w Tarnopolu, na dalsze wydawnictwo ruskiej historycznej Biblioteki L. 262/208 jednorazowo	500 „
Pozycya 96 i). Wydziałowi Bursy św. Mikołaja w Przemyśle L. 364/292 jednorazowo	100 „
Pozycya 96 k). Wydziałowi ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie na ręce księdza Czapelkiego L. 403/327 jednorazowo	150 „
Pozycya 96 l). Towarzystwu „Akademiczne Bractwo“ dawniej „Družnyi Łychwiar“ we Lwowie L. 481/386 jednorazowo	200 „
Pozycya 96 m). Wydziałowi Bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu L. 505/407 jednorazowo	100 „
Pozycya 96 n). Wydziałowi Towarzystwa bratniej pomocy słuchaczyw wszechnicy lwowskiej L. 467/377 jednorazowo	200 „

Pozycya 96 o). Zygmunтови Sarneckiemu, redaktorowi i wydawcy dwutygodnika ilustrowanego „Świat“ L. 75/55 jednorazowo	400 zł.
Pozycya 96 p). Towarzystwu imienia Adama Mickiewicza na wydawnictwo pamiętnika L. 441/358 jednorazowo.	200 „
Pozycya 96 r). Wydziałowi bursy gimnazyalnej w Rzeszowie L. 620/506 jednorazowo	100 „
Pozycya 96 s). Zofii Iwanickiej, kierującej prywatną ośmioklasową szkołą wydziałową żeńską w Przemyślu L. 437/355 jednorazowo	200 „
Pozycya 96 t). Towarzystwu bursy imienia Stefana Batorego w Wadowicach L. 681/559 jednorazowo	100 „
Pozycya 96 u). Zarządowi Towarzystwa Bursy nauczycielskiej w Tarnopolu L. 673/551 jednorazowo	100 „
Pozycya 97. Klimkiewiczowi Konstantemu, nauczycielowi szkół ludowych zaopatrzenie stałe	125 „
Pozycya 97 a). (Sprawozdawca poseł Zoll). Nauczycielom na Dajworze w Krakowie, dodatki służbowe nie wliczalne do emerytury a to: nauczycielowi kierującemu i jednemu starszemu nauczycielowi po 200 zł. . . . . 400 zł.	
dwom innym nauczycielom po 100 zł.	200 „
	600 „

(Uchwała Sejmu z 10. października 1888).

Proponując Wysokiemu Sejmowi odstąpienie petycyi Seweryna Władysława Widta, asystenta c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie L. 485/390 o udzielenie zasiłku na odbycie podróży naukowej, Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia, — stawia Komisya budżetowa wniosek przejścia do porządku dziennego nad petycyami:

L. 304/242, L. 224/172, L. 436/354, L. 437/355, L. 257/203, L. 266/212, L. 175/130, L. 71/51, L. 468/378, L. 212/162, L. 434/352, L. 560/454, L. 310/248, L. 621/507, L. 628/513, L. 657/537, L. 645/526, L. 644/525.

Przewodniczący :

Sprawozdawca :

Artur Potocki.

Władysław Sapięha.

Budżet krajowy na rok 1889.

Rubryka VII.

pozycja 69, 70, 71, 72, 73, 74 a), 74 b), 75, 76 a) i 76 b).

Sprawozdawca poseł Stanisław hr. Badeni.

Poz. 69. Teatr polski w Krakowie.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym i budżetem na r. 1888. subwencję w kwocie . . . . . 8.000 zł. „do rozporządzalności Wydziału krajowego“, a to na podstawie opinii komisji artystycznej w Krakowie, która jakkolwiek nie bez pewnego pesymizmu wyraża się o tem, czego od obecnej Dyrekcji teatru w Krakowie wymagać i spodziewać się można, niemniej jednak oświadcza, „iż w kierownictwie sceny nie zachodzi żadna nieprawidłowość, a owszem znać pewną staranność i zapobiegliwość Dyrekcji“.

Poz. 70. Teatr polski we Lwowie.

Zasiłek stały, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 4.200 zł.

Poz. 71. Teatr polski i opera polska we Lwowie.

Wydział krajowy w myśl uwag Komisji budżetowej w zeszłorocznym sprawozdaniu przez Wysoki Sejm przyjętych, wstrzymał wypłatę połowy subwencji na operę na rok 1888. uchwalonej, czyniąc wypłacenie dalszej subwencji zawisłem od stanu opery w sezonie jesiennym, rozpoczynającym się 1. listopada. Obecnie czekać wypada na rezultat usiłowań Dyrekcji i wskazówek komisji artystycznej.

Komisya budżetowa utrzymując w zupełności uwagi i życzenia przy zeszłorocznym sprawozdaniu o tej pozycji wyrażone, zwraca ponownie uwagę Wydziału krajowego, iż jest nietylko jego prawem ale i obowiązkiem bacznie czuwać nad pomyślnym i prawidłowym rozwojem teatru i opery i należytem użyciem subwencji przez Wysoki Sejm uchwalonej. Sejm uchwalając corocznie subwencję „do rozporządzalności Wydziału krajowego“, daje swej władzy wykonawczej dostateczne środki, by uwagi i życzenia Wydziału krajowego nie pozostawały życzeniami platonicznymi, lecz by były wykonywane. Ustanowiona przez Wydział krajowy komisya artystyczna jest jednym ze środków, którym Wydział krajowy zapewnić sobie może wpływ na losy teatru, lecz nie środkiem *jedynym*. Gdyby ten środek wydawał się Wydziałowi krajowemu nieodpowiednim lub niedostatecznym, jest rzeczą Wydziału krajowego bądź to we własnym zakresie działania inny środek obmyślić, bądź to odpowiednie wnioski Sejmowi przedłożyć.

Komisya budżetowa przekonana, iż Wydział krajowy nietylko wypłacenie subwencji ściśle i *bezwarunkowo* od spełnienia warunku przez Sejm uchwalonego zawisłem uczyni, lecz nadto wpływ na teatr polski we Lwowie w skuteczny sposób wykonywać będzie, — wnosi:

Poz. 71. Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału kraj.:

a) dramat i komedia . . . . . 10.000 zł.

b) opera . . . . . 10.000 „

z zastrzeżeniem, iż zostanie przez rzeczoznawców stwierdzone, że wykonanie oper podczas 30 wieczorów, odpowiadało wymaganiom artystycznym.

Poz. 72. Teatr ruski pod zarządem „Ruskiej Besidy“.

W obec stwierdzonego przez Wydział krajowy nader korzystnego rozwoju narodowej sceny ruskiej, preliniuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 6.000 zł.

Poz. 73. Towarzystwo muzyczne w Krakowie,

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 800 zł.

Poz. 74a) Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie, ... 2.000 zł.

preliniuje się z zastrzeżeniem, że w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. października 1882. wypłata tej kwoty nastąpi tylko w takim razie, jeżeli c. k. Rząd najpóźniej w r. 1889. przyzna temu Konserwatoryum stałą roczną subwencyę ze Skarbu państwa 2.000 zł.

Poz. 74b) Towarzystwo muzyczne we Lwowie,

preliniuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 3.000 zł.

Poz. 75. Towarzystwo muzyczne „Harmonia“,

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 300 zł.

Nad petycyą L. 96 pet. 73. Zarządu Towarzystwa „Harmonia“, o udzielenie stałej subwencyi w kwocie 1.000 zł., przechodzi się do porządku dziennego.

Poz. 76 a) Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“,

na utrzymanie szkoły śpiewu choralnego i solowego . . . . . 300 zł.

Nad petycyami $\frac{L. 378.}{pet. 305.}$ i $\frac{379.}{pet. 306.}$ Towarzystwa „Lutnia“, o udzielenie stałej subwencyi w kwocie 400 zł. i o udzielenie oddzielnej subwencyi na szkołę śpiewu w kwocie 600 zł., przechodzi się do porządku dziennego, gdyż jakkolwiek Wys. Sejm uchwalając od lat dwóch na wniosek Komisji budżetowej subwencyę w kwocie 300 zł., tem samem pożyteczność i pomyślny rozwój „Lutni“ stwierdza, to jednak Komisya nie może doradzać Wysokiemu Sejmowi dalszego obciążania funduszu krajowego wyzszemi na ten cel subwencyami.

Nad petycyą L. 203. pet. 153. Barbary Linkowskiej, dyrektorki teatru prowincynalnego o subwencyę, przechodzi się do porządku dziennego.

Petycyę o subwencyę lub stypendya na kształcenie się w śpiewie i muzyce wnieśli w roku bieżącym:

Karolina Eberbach

Anastazy Izakówna

Felicja Romanowska

Teresa Patkiewicz

Marya Zapałowicz

Olga Łozińska

Marya Prendka

Herminia Assing

Eleonora Elektorowiczówna

Rozalia Schwabl

Jadwiga Kamilowa

Michalina Wajdowska

Kazimiera Hellerówna
 Gerarda Grabowska
 Amalia Węzałewicz
 Marya Frenkel-Niwińska
 Marya Sidorowicz
 Helena Matecka
 Aleksander Nizankowski
 Władysław Jamiński
 Filip Schlaffenberg
 Wincenty Askenasy

Komisya budżetowa na podstawie uwag przy załatwieniu podobnych petycyj przez Wys. Sejm przyjętych wnosi:

Petycye L. 276, 438, 275, 380, 80, 150, 148, 533, 538, 462, 546, 463, 532, 531, 381, 200, 149, 534, 416, 345, 480, 43, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia odnośnie do poz. 90. rubr. VII. polecając w szczególności petycye: Heleny Mateckiej, Amalii Węzałewicz, Maryi Sidorowicz i Maryi Frenkel-Niwińskiej.

W petycyi L. 173. pet. 128. prosi p. Józef Abendroth, b. sekretarz Dyrekcyi skarbu we Lwowie, o udzielenie mu subwencyi zwrotnej w kwocie 2.000 zł. na umożliwienie córce Irenie podróży do Włoch dla wykończenie nauki w spiewie. Na zabezpieczenie tej pożyczki zwrotnej w pięciu ratach, ofiaruje p. Abendroth dokument z prawem egzekucyi na pensję emerytalną, którą pobiera w kwocie 2.200 zł. i policę asekuracyjną na życie.

Wys. Sejm udzielając żadaną zaliczkę nie naraża funduszu krajowego na żadne straty, gdyż zwrot zaliczki jest dostatecznie zapewniony, a cel, dla którego petent zaliczki żąda, t. j. ostateczne wykształcenie muzyczne córki, obdarzonej niezwykłym talentem i głosem, jest poparcia godny. — Komisya budżetowa proponując Wys. Sejmowi uwzględnienie petycyi sądzi, iż należy przed wypłatą zaliczki zażądać od petentki rewersu, którym przyjmie obowiązek spiewania na scenach polskich przynajmniej przez lat trzy.

Komisya budżetowa wnosi:

Poz. 76 b):

P. Józefowi Abendroth dla córki Ireny na wykończenie nauki w spiewie, zaliczka bezprocentowa zwrotna w pięciu rocznych równych ratach . . . . . 2.000 zł.
 z zastrzeżeniem, iż zaliczka zabezpieczoną będzie przez akt notaryalny z prawem egzekucyi na pensję emerytalną p. Józefa Abendroth i policę asekuracyjną życiową na kwotę przynajmniej 2.000 zł., tudzież że p. Józef Abendroth i p. Irena Abendroth podpiszą rewers, którym przyjmuje obowiązek spiewania przynajmniej przez lat trzy na scenach polskich.

Przewodniczący :

Artur Potocki.

Sprawozdawca :

Stanisław Badeni.

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

(Stronica 34, poz. 98—103. preliminarza Wydz. kraj.)

Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminarzuje Komisya budżetowa wszystkie w tej rubryce od szeregu już lat w tej samej wysokości projektowane pozycye wydatków, wyjaśniając równocześnie nieznaczne podwyższenia pozycyi 102. c) i 102. d) skutkiem wliczenia drugiego pięciolecia w pełnej wysokości za cały rok; — pozycyi 102. h) wskutek uwzględnienia uchwały Wysokiego Sejmu z 20. stycznia 1888.; wreszcie pozycyi 102. i) jako wynikłość z przeciętnego wydatku trzech lat ostatnich. Odnośnie do pozycyi 102. h) mniema Komisya budżetowa, iż należałoby w uwzględnieniu słusznych życzeń obu Dyrekcji krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie, ze względu na bezpieczeństwo ważnych aktów znajdujących się w archiwach, zaprzysiąc obu stróżów tychże archiwów i stawia w tym kierunku na końcu sprawozdania rezolucyę. — Komisya mając nadto przydzieloną sobie petycyę do tej rubryki się odnoszącą, a mianowicie petycyę Konwentu OO. Paulinów na Skałce o zapomogę na restauracyę kościoła l. s. 143. p. 105. — motywuje co do teje przejsćie do porządku tem, iż niebezpiecznym byłoby precedensem ze strony kraju zachęcić skromnym datkiem, któryby kraj ewentualnie na ten cel mógł przeznaczyć do rozpoczęcia projektowanego dzieła na kwotę 15.000 zł. obliczonego, bez zapewnienia sobie przedtem ze strony proszących źródła pokrycia całej wyłożyc się mającej sumy pieniężnej.

Rubr. VIII. poz. 98. Restauracya pomników w ogóle, sporządzanie i publikacya naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	1.500 zł.
poz. 99. Stały datek roczny do renty dożywotniej dla p. Schmidaciężyńskiego, wskutek zakupna jego zbiorów gem i kamei na rzecz Muzeum narodowego w Sukiennicach w Krakowie	1.000 „
poz. 100. Badanie i ocalanie zabytków historycznych, pisemnych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	500 „
poz. 101. Stała subwencya roczna dla Muzeum narodowego w Krakowie	500 „
poz. 102. Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie :	
a) Dyrektor we Lwowie	1.200 „
b) Dyrektor w Krakowie	1.000 „
Do przeniesienia	5.700 zł.

	Z przeniesienia . . .	5.700 zł.
c)	Adjunkt we Lwowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i dwa dodatki pięcioletnie po 80 rocznie . . .	1.560 „
d)	Adjunkt w Krakowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i dwa dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie . . .	1.560 „
e)	4 aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „
f)	2 aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł.	600 „
g)	Czynsz za najem lokalu we Lwowie	600 „
h)	Stróże	840 „
i)	Opał, potrzeby kancelaryjne i różne inne wydatki	500 „
	Suma rubryki VIII.	<u>12.560 zł.</u>

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycjami: l. s. 143. p. 105. Konwentu OO. Paulinów w Krakowie o zapomogę na restauracyę kościoła, — l. s. 521. p. 420. Zwierzchności zboru izraelskiego w Żółkwi o subweńcyę na konserwacyę synagogi i l. s. 311. p. 249. Rektora Kollegium Księży Pijarów krakowskich o zapomogę na odnowienie obrazów oltarzowych, — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

REZOLUCYA.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z obu Dyrekeyami krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie, spowodował zaprzysiężenie obu stróżów przy tychże archiwach służbę pełniących.

Zastępca przewodniczącego :

Hausner.

Sprawozdawca :

Stanisław Stadnicki.

Rubryka IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

(Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni).

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce na rok 1889	86.748 zł.
na rok 1888 uchwalony był w dziale wydatków zwyczajnych kredyt w kwocie	82.591 <u>n</u>
zatem <i>mniej</i> o	4.157 zł.

a w porównaniu do wynikłości z r. 1886 preliminuje Wydział krajowy o 10.611 zł. *więcej*.

Zwyzka ta pochodzi wskutek pomnożenia korpusu żandarmeryi w roku bieżącym o 1. oficera rachunkowego przy sztabie i o 40 żandarmów, dalej z powodu utworzenia sześciu nowych posterunków.

Stan całego korpusu żandarmeryi wynosi obecnie 1.774 ludzi, z których 1547 pełni służbę bezpieczeństwa, 227 zaś żandarmów prowadzi w nadgranicznych powiatach kontrolę nad katarami bydła.

Posterunków żandarmeryi jest obecnie w Galicyi 363, z których 38 są tak nazwanemi ekspozyturami, t. j. że w 38 miejscowościach znajduje się tylko po jednym żandarmie.

Nowe posterunki utworzono w roku bieżącym w Grobli, Nadbrzeziu, Otałężu, Glinnie małej, Nowem polu i Borusowie; przeniesiono zaś posterunki z Plesna, Lubycezy, Rożnowa i Buczkowca do Rzuchowa, Bełzca, Gródka (pow. N. Sącz.) i Bystrej małej.

Czynsz wynajętych koszar dla nowo utworzonych posterunków wynosi 1.678 zł., podwyższenie zaś czynszu wskutek nowych kontraktów dla posterunków dawniej istniejących wynosi 1.633 zł., ogółem zatem wynosi podwyższenie czynszu najmu na rok 1889, w porównaniu z rokiem 1888, kwotę 3.311 zł.

Na drobne potrzeby do utrzymania korpusu żandarmeryi preliminuje Wydział krajowy wskutek podwyższenia stanu o 846 zł. *więcej* w porównaniu do kwoty uchwalonej na rok bieżący.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Rubr. IX.:

pozyeya 103. Czystczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.505 zł.
„ 104. Oświetlenie koszar	2.004 „
„ 105. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	600 „
„ 106. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla niższych stopni	20 „
„ 107. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla żołnierzy	1.916 „
„ 108. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	652 „
„ 109. Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furerów i woźnych	2.177 „
„ 110. Naprawa bielizny pościelnej	190 „
Do przeniesienia	<u>13.064 zł.</u>

	Z przeniesienia	13.064 zł.
pozycya 111.	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	507 „
„ 112.	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.187 „
„ 113.	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	4.677 „
„ 114.	Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	654 „
„ 115.	Opał i oświetlenie pomieszczeń oficerów rachmistrzów, furyerów i woźnych	906 „
„ 116.	Różne inne wydatki	500 „
„ 117.	Najem pomieszczeń i koszar	63.103 „
„ 118.	Na urządzenie nowych koszar otworzyć się mających	650 „
„ 119.	Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków	1.500 „
	Suma rubryki IX	<u>86.748 zł.</u>

Przewodniczący :

Artur Potocki.

Sprawozdawca :

K. B a d e n i.

Rubryka X.

Drogi krajowe.

(Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz).

Departament IV., z którego czynności Wydział krajowy zdaje nam sprawozdanie, osierocony po stracie swego długoletniego i nieocenionego Szefa, oczekuje następcy, którego zadanie będzie tem trudniejsze, iż ma zająć miejsce męża, który niezmordowaną pracą od r. 1874 do r. 1888. stworzył nasze drogi krajowe i postawił je na takim stanowisku, iż są one — jak to już słusznie podniesiono — najpiękniejszym dziełem naszej pracy autonomicznej.

Utrzymać to dzieło tyloletniej umiejętnej pracy ś. p. hr. Władysława Badeniego i prowadzić po wytkniętych przez niego torach, powinno stać się obowiązkiem nie tylko tego, który ten departament obejmie, ale także i Komisji z łona Sejmu wybranej, a która na straży tej spuścizny pozostać pragnie.

Nie łatwe to zadanie, gdy tak wytrawnego i kraj znającego kierownika braknie; dla tego też może bardziej szczegółowo do preliminarza przystąpić należy, aby tym sposobem rozszerzyć większą opiekę Sejmu nad tem dziełem, którego tak świetny dzisiejszy stan prawie wyłącznie ś. p. hrabiemu Badeniemu zawdzięczamy.

Preliminarz Wydziału krajowego na r. 1889. do rubryki X. od poz. 120 do 145 włącznie wynosi w dziale wydatków zwyczajnych 770 420 zł., w dziale nadzwyczajnych 113.000 zł. — razem 883.420 zł. w. a., czyli od uchwalonych wydatków rubryki X. w r. 1888 o 27.513 zł. mniej.

A. Koszta zarządu.

	zwycz. zł.	nadzw. zł.
Poz. 120. „Płace urzędników i sług“ od lit. a) do n) włącznie, są to wydatki zwyczajne, których pozycje o tyle się zmieniają o ile się pokaże potrzeba powiększenia personalu służbowego na drogach nowo do użytku publicznego oddanych. W porównaniu z preliminarzem r. 1888. znajdujemy powiększenie plac o kwotę 1 650 zł., które tem się tłumaczy, że na ukończonej drodze Lwów-Stojanów otwiera się nowa prowizoryczna posada inżyniera z płacą 1.200 zł. i przybywa trzech droźników po 150 zł.		
Zgodnie więc z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya przyjmuje wstawienie w poz. 120	89.870	—
Poz. 121. stosuje się do uchwały Wysokiego Sejmu z d. 10. października 1883. i preliminarzu na rok 1889. przypadające „pięciolecia“ a mianowicie dla 6 inżynierów i 26 kondnktorów. — Komisya budżetowa przyjmuje i wnosi wstawienie kwoty na „pięciolecia“	3.958	—
Poz. 122. 123 i 124. obejmuje „Ryczałty“ i koszta kancelaryjne a w następstwie pozycji 120tej, jest wyższą od uchwalonej w roku 1888. o 500 zł., która to kwota przypada na koszta podróży dla jednego inżyniera na nowo zbudowanej drodze Lwów-Stojanów. — Komisya budżetowa przyjmuje preliminarz Wydziału krajowego i wnosi wstawienie w pozycji od 122 do 124 włącznie	11.776	—

	zwycz. zł.	nadzw. zł.
Poz. 125. „Remuneracye i zapomogi“ zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego Komisya przyjmuje w kwocie	5.337	—
Poz. 126 i 127. Wydział krajowy preliniuje bez zmian na sprawie nie wzorów i naczyń	1.500	—
na koszta podróży inżynierów Wydziału krajowego i komisyj nadzwyczajnych	4.500	—

B. Budowa dróg krajowych.

W pozycyi tej preliniuje Wydział krajowy 50.000 zł. mniej, jak przyzwolono na rok 1888. a to z powodu ukończenia drogi Lwów-Stożanów; zaś z preliniowanych 90.000 zł. ma zamiar ukończyć zupełnie budowę drogi Nisko-Nadbżezie i drogi Borszczów-Kołodziany a zarazem zarządzić roboty wstępne do projektowanej budowy drogi Kańczuga-Dynów.

Komisya budżetowa ma pewne wątpliwości co do projektowanej budowy drogi Kańczuga Jawornik-Dynów i dlatego jeszcze na ten rok kwotę żadaną z preliniarza wykreśla.

Wprawdzie droga ta jest w programie z r. 1873. przez Sejm uchwaloną, jednakowoż w tych szesnastu latach stosunki się zmieniły, bo przybyły liczne sieci dróg żelaznych, powiatowych i gminnych, tak że obecnie nowe przestudyowanie trasy i nowe pertraktacye z interesowanymi powiatami są wskazane. Powiat rzeszowski tą drogą mniej już jest interesowany, bo przy pomocy subwencyi ma nadzieję ukończyć niebawem połączenie między Rzeszowem a Jawornikiem, zaś powiat łańcucki otrzyma teraz połączenie Łańcuta z Błazową przez nowo budować się mającą drogę strategiczną rządową.

Tak więc są wszystkie motywa potemu, aby na razie projekt ten do dalszego zbadania Wydziałowi krajowemu przekazać.

Obecnie zaś wnosi Komisya zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego pod

Poz. 128. na ukończenie drogi Borszczów-Kołodziany 20.000 zł. i na ukończenie drogi Nisko-Nadbrzezie 58.000 razem kwotę	—	78.000
--	---	--------

C. Utrzymanie dróg krajowych.

Poz. 129. Na utrzymanie dróg istniejących łącznie z temi, które w r. 1889 oddane zostaną do użytku publicznego, preliniuje Wydział krajowy dla 1766 kilometrów 472.220 zł. w. a.

Preliminarz ten opiera się dla 38 dróg dawniej konserwowanych na przecięciu z lat 1884, 1885 i 1886, zaś dla trzech nowych dróg według poszczególnych kosztorysów

Badając szczegółowo wszystkie kosztorysy i zamknięcia rachunkowe dróg krajowych, przyszła Komisya do przekonania, że tak zestawiony preliniarz od rzeczywistego stanu odcodzi i nawet w przybliżeniu tego obrazu nie daje jakiego Sejm i Komisya budżetowa już od lat kilku się domaga.

Porównując preliniarz Wydziału krajowego z zamknięciem rachunków za r. 1887, różnica ta dosadnie się uwidacznia.

Licz. porz.	Ilość kilometr.	Wykaz dróg krajowych dawniej wybudowanych	Preliminarz Wydz. krajow. na rok 1889		Wydatek rzeczywisty roku 1887		Porównanie		
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1	53 ²⁶⁵	Borszczów-Okopy	5.643	42	4.560	47	—	1.082	95
2	38 [—]	Brzeżany-Złoczów	8.294	26	6.266	60	—	2.027	66
3	38 ⁰⁴⁵	Buczacz-Tłuste	5.097	26	2.677	52	—	2.419	74
4	40 ⁵⁴⁹	Czorsztyn-Zabornia	6.146	27	8.650	42	+	2.504	15
5	35 ¹⁴³	Czortków Skala	6.169	35	4.002	82	—	2.166	53
6	12 ⁹⁷⁰	Czyżyny-Cło	3.261	96	2.110	79	—	1.151	17
7	83 ²⁶⁶	Dębica-Nadbrzezie	27.045	63	29.060	51	+	2.014	88
8	11 ²⁰⁰	Dynów-Przeworsk	4.170	54	3.540	23	—	630	31
9	45 ³⁵⁵	Dynów-Sanok	8.078	63	7.700	78	—	377	85
10	30 ⁵⁸⁰	Gorlice-Konieczna	4.117	29	2.621	37	—	1.495	92
11	30 ⁶⁹⁵	Horodenka-Zaluzze	7.168	50	48.645	74 ¹ / ₂	+	41.477	24 ¹ / ₂
12	24 ⁵⁵⁰	Husiatyn-Kopyczyńce	6.024	57	4.434	71	—	1.589	86
13	73 ²¹⁸	Jarosław-Belzec	38.109	97	27.132	35	—	10.977	62
14	10 ⁶¹⁷	Iwanie Mossorówka	1.592	34	1.030	03	—	562	31
15	14 ⁶⁴⁰	Kraków-Baran	12.870	90	9.025	61	—	3.845	29
16	54 ⁶²⁰	Kraków-Chelmek	13.944	49	10.746	07 ¹ / ₂	—	3.198	41 ¹ / ₂
17	6 ²⁵⁷	Krasne-Busk	4.286	30	3.227	42	—	1.058	88
18	6 ⁸¹⁰	Krościenko-Szczawnica	4.363	85	2.008	49	—	2.355	36
19	66 ⁹²⁵	Lwów-Rohatyn	21.919	95	10.775	25	—	11.144	70
20	48 ³⁷⁹	Monasterzyska-Czortków	12.695	13	4.844	85	—	7.850	28
21	68 ⁴²⁰	Przemyśl-Sanok	15.545	71	12.990	95 ¹ / ₂	—	2.554	75 ¹ / ₂
22	83 ⁹⁰⁵	Rohatyn-Tarnopol	16.467	20	13.276	87	—	3.190	33
23	— ⁵⁶⁹	Sędziszowska	291	99	242	50	—	49	49
24	92 ¹¹⁰	Sielec-Zaleszczyki	24.145	72	42.515	94 ¹ / ₂	+	18.370	22 ¹ / ₂
25	45 ¹⁵⁷	Słotwina-Brzesko-Sącz	11.225	13	6.608	93 ¹ / ₂	—	4.616	19 ¹ / ₂
26	60 ⁰⁸⁰	Smykowie-Suchostaw	11.572	—	13.112	01	+	1.540	01
27	39 ²⁵⁶	Stanisławów-Bursztyn	8.311	28	8.171	20	—	140	08
28	42 ⁶⁶⁶	Strussów-Buczacz	5.809	83	4.402	96	—	1.406	87
29	43 ²³⁷	Tarnopol-Podwoleczyska	10.915	61	7.986	47	—	2.929	14
30	19 ⁶⁵⁰	Tarnopol-Zbaraż	3.670	82	3.323	69	—	347	13
31	36 ⁵⁷⁰	Tarnów-Szczucin	9.621	57	12.487	68	+	2.866	11
32	47 ⁴¹²	Tyśmienica-Kołomyja	8.821	48	5.592	93	—	3.228	55
33	94 [—]	Zakliczyn-Sącz-Niedzica	24.375	14	21.969	24	—	2.405	90
34	53 ⁹⁵¹	Zaleszczyki-Skala	8.812	90	8.181	78	—	631	12
35	35 ⁰⁷⁵	Zator-Sucha	10.547	40	8.791	74	—	1.755	66
36	28 ³⁵⁰	Zborów-Załośce	4.991	30	9.962	26	+	4.970	96
37	31 ⁵²⁰	Zimnawoda-Hoszany	10.810	10	2.020	41	—	8.789	69
38	41 ⁵⁰⁰	Żółkiew-Mosty-Krystynopol	31.974	51	21.515	67 ¹ / ₂	—	10.458	83 ¹ / ₂

Z tego porównania tu zestawionego widzimy, jak dalece rzeczywiste wydatki od poszczególnego preliminarza odchodzi i jak dalece przeciętny koszt utrzymania kilometra na poszczególnych drogach inaczej się przedstawia, aniżeli wykaz który przez Wydział krajowy do preliminarza dołączonym został, a w którym nie uwzględniono osobno wydatków nadzwyczajnych, lecz sumarycznie wypośredkowano przecięcie z trzech lat poprzednich.

W każdym razie widzimy że koszt utrzymania dróg krajowych teraz znacznie się zmniejsza, a że wynik ogólny jeszcze nie jest tak wydatny, to tylko z tego powodu, że na drodze Horodenka-Załcze i Sielec-Zaleszczyki dwa wielkie mosty nowe są w budowie, które 175.000 zł. kosztować będą. Tego rodzaju wielkie budowle przekraczają naturalnie normalny stan utrzymania dróg krajowych a przypisane w wydatkach do zwyczajnego preliminarza pojedynczej drogi w następnych latach przy obliczaniu trzechletniego przecięcia wykazują odmienną, z rzeczywistością potrzebną niezgodną wynikłość.

Zamknięcie rachunków z r. 1887 wykazuje, że na 31 drogach krajowych wydano o 96.438 zł. 59 ct. *mniej*, aniżeli preliminarz zestawiony z przecięcia 1884, 1885 i 1886 się domaga, zaś odwrotnie na 7 drogach wydano o 73.743 zł. 58 ct. *więcej* po nad zwyczajny preliminarz.

Aby więc uniknąć na przyszłość tych budżetowych niedokładności a zarazem uzyskać jaśniejszy, do rzeczywistych wydatków więcej zbliżony preliminarz, zwraca Komisya uwagę Wydziału krajowego na te pozycye i mniema że może byłoby wskazaniem, rozróżniać w zestawieniach kosztorysowych, zwyczajne konserwacyjne wydatki od nadzwyczajnych większych budowli, do których i znaczniejsze rekonstrukcye zaliczyć wypada.

Obecnie zaś co do kwoty preliminowanej Komisya żadnych zmian Wysokiemu Sejmowi nie doradza, bo oszczędność jaka ze zwykłej konserwy pozostanie, ma być użytą na potrzebną rekonstrukcye kilku znaczniejszych obiektów, i dla tego wnosi:

„na utrzymanie dróg krajowych w r. 1889	472.220	—
---	---------	---

D. Z a s i ł k i.

Poz. 130. Na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych, preliminarznie Wydział krajowy 160.000 zł. zatem o 20 tysięcy więcej jak na r. 1888 uchwalono. Pod tym względem powołuje się słusznie Wydział krajowy na uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1882 r., którą otrzymał polecenie, by w miarę zmniejszających się rocznych wydatków na budowę i rekonstrukcye dróg krajowych, wstawiał do budżetu krajowego odpowiednie zwiększając się mające kwoty na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych.

Dążność reprezentacyj powiatowych do poprawy dróg wzrasta z każdym rokiem i budzi uzasadnioną nadzieję że ten wzmagający się ciągły ruch budowlany ogarnie z czasem wszystkie powiaty kraju naszego.

Obecnie przy badaniu aktów subwencyjnych przekonała się Komisya, że powiaty: Brody, Bóbrka, Czortków, Drohobycz, Gródek, Horodenka, Kamionka, Kołomyja, Nisko, Przemyśl, Skalat, Sambor, Tarnobrzeg i Tarnopol, mają już przyznaną na r. 1889 subwencye w łącznej kwocie 94.529 zł.

zaś dla powiatów Dąbrowa, Jarosław, Kalusz, Kolbuszowa, Limanowa, Łańcut, Myślenice, Nisko, Nowy Sącz, Przemyślany, Rawa, Rzeszów, Sanok, Stryj, Staremiasto, Wieliczka, Wadowice, Złoczów, Zaleszczyki kwotę 58000 zł. przeznaczyć prawdopodobnie przypadnie, albowiem dopełniwszy wszelkich wymaganych warunków, przyznania subwencji oczekują.

Komisya budżetowa przeto w myśl preliminarza Wydziału krajowego i stosownie do zbadanych aktów subwencyjnych wnosi pod poz. 130 „na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych“ . . . . . 160.000 —

Poz. 131. „Na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych“ preliminuje Wydział krajowy kwotę . . . . . 15 000 —

W pozycyi tej niezależnej wprost od ingerencji Wydziału krajowego nie da się wprowadzić wzgląd na przecięcia z lat poprzednich, przeto Komisya pozostawia bez zmiany preliminarz Wydziału krajowego.

Poz. 132. W rubryce wydatków nadzwyczajnych preliminuje się jak w latach poprzednich na utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego kwotę . . . . . — 20.000

E. Wydatki na myta.

Na budowę i utrzymanie domków mytniczych wstawia się podobnie jak w latach ubiegłych w dziale wydatków nadzwyczajnych pod poz. 133, zaś w dziale wydatków zwyczajnych na koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyjne pod poz. 134 . . . . . 1.000 —

Poz. 135. przeznaczoną na odszkodowanie dzierżawców myt z powodów nieprzewidzianych przerw w komunikacyach, przyjmuje się na podstawie wynikłości z lat ostatnich w kwocie . . . . . 1.200 —
zatem mniej o 1300 zł.

F. Zaopatrzenia.

Pod poz. 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144 i 145 wstawia się stosownie do dawniejszych uchwał sejmowych i zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego kwotę . . . . . 2.759 —

Zestawienie wydatków w rubryce X.

W dziale wydatków	Zwyczajnych zł.	Nad- zwyczajnych zł.	Razem zł.
A. Koszta zarządu	116 941	—	116.941
B. Budowa dróg krajowych	—	78.000	78.000
C. Utrzymanie dróg	472.220	—	472.220
D. Zasiłki	175.000	20.000	195 000
E. Wydatki na myta	2.200	3.000	5.200
F. Zaopatrzenia	2.759	—	2 759
Razem	769.120	101.000	870.120

Komisya budżetowa przeto wnosi wstawienie w rubryce X w dziale wydatków na rok 1889 kwotę . . . . . 870.120 zł. w. a.

a zatem w porównaniu z kwotą przez Wydział krajowy preliminowaną wynoszącą 883.420 zł. mniej o . . . . . 13.300 zł. w. a.

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie dodatkowe do

Rubr. **IX.**

F. Zaopatrzenia.

Sprawozdawca poseł Jędrzejowicz.

Poz. 145 b) Pet. 282. Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze asystencie, jednorazowo 150 zł.
" " c) " 486. Rondewald Eleonora, wdowa po konduktorze, " 50 "
" " 449/360 Reprezentacyi powiatowej w Nisku, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia z funduszków subwencyjnych na r. 1889. przyznanych.

Petycję 111/79 konduktorów dróg krajowych o polepszenie ich bytu materialnego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca:
Stanisław Jędrzejowicz.

Rubryka XI.

Dotacje dla zakładów krajowych.

Sprawozdawca poseł Otton Hausner.

Pozycja 146. Krajowy szpital powszechny we Lwowie	—
„ 147. „ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	—
„ 148. Fundusz podrzutków we Lwowie	493 zł.

Wedle
specyjal-
nych
prelimi-
narzy.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

Pozycja 149. Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie	—
--	---

Rubryka XII.

Wydatki na szupaśnictwo.

(Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni).

Wydział kraj. prelininuje w tej rubryce ryczałtowo 25.000 zł., zatem o 2.000 zł. *mniej* od kwoty uchwalonej na r. 1888 a od wynikłości z r. 1886 o 1.381 zł.

Według przecięcia trzechletniego wypadałoby prelininować w tej rubryce tylko 20.385 zł.

Wydział kraj. prelininuje o 5.000 zł. więcej z powodu, iż się obawia, by wpływ zwrotów w roku przyszlým nie zmniejszył się.

Obawa ta jednak zachodzić nie może z powodu, iż Wydział krajowy dopiero co przypisał do zwrotu należytości za r. 1885 wynoszące około 8.200 zł. a zaległości za lata dawniejsze wynoszą przeszło 17.000 zł., prócz tego będą niebawem zlikwidowane i do zwrotu przypisane koszta szupasowe z r. 1886; jest zatem wszelka nadzieja, iż wpływy ze zwrotów będą co najmniej takie, jak w roku zeszłym, a wskutek tego czysty wydatek w tej rubryce powinien być znacznie niższy od przecięcia trzechletniego tem bardziej, że i ilość osób szupasowanych w ostatnich dwóch latach się zmniejszyła.

Z powyższych powodów prelininuje się o 5.000 zł. mniej od wniosku Wydziału krajowego i komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W rub. XII budżetu krajowego wstawia się na pokrycie kosztów szupasowania 20.000 zł.

Przewodniczący :

Artur Potocki.

Sprawozdawca :

K. Badeni.

Rubryka XIII.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan.

Mając zdać sprawę Wysokiemu Sejmowi z wydatków rubryką XIII. preliminarza Wydziału krajowego na rok 1889 objętych, komisya budżetowa poczytuje sobie za obowiązek zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na tę okoliczność, iż przeważna ilość pozycyij tejże rubryki poprzednio już przez Wysoki Sejm uchwaloną została, i że komisya budżetowa ograniczyć się musi do zarejestrowania wydatków, podczas gdy w innych działach budżetu krajowego przedstawia ona zwykle Wysokiemu Sejmowi odnośne wnioski.

W dalszym tegoż następstwie rozbiór i krytyka czynności Wydziału krajowego w dziale budowy wodnych i melioracyi usuwają się z pod kompetencyi komisji budżetowej, skoro Wysoki Sejm odnośne sprawozdanie Wydziału krajowego przydziela komisji gospodarstwa krajowego.

Jedynie przeto dział A. rubryki XIII. pod tytułem „Biuro melioracyjne“, i niektóre pozycye cyfrowo mało znaczące, które sprawozdaniem Wydziału krajowego „o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych“ objęte nie zostały, rozbięrała szczegółowo komisya budżetowa, i jest przeto w możności obszerniejsze z takowych Wysokiemu Sejmowi złożyć sprawozdanie.

A. Biuro melioracyjne.

Z powodu ciągłego rozwoju prac melioracyjnych i budowy wodnych pod kierownictwem Wydziału krajowego prowadzonych, zajdą w r. 1889 niejaki zmiany w płacach personalu biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym względnie do płac z r. 1888, które znajdują swój wyraz w preliminarzu na r. 1889 przez podwyższenie wydatków pod poz. 151 rubryki XIII. o 1.480 zł.

Mianowicie ma Wydział krajowy zamiar podwyższyć płace trzem inżynierom o 200 zł. i podwyższyć dodatki na plany jednemu z nich, kierującemu expozyturą w Tarnowie o 100 zł.

Również mają być podwyższone płace pięciu kierownikom budowy, każdemu o 200 zł. z czego jednak fundusze regulacyjne pokryją połowę, przez co na fundusz krajowy przypadnie tylko podwyższenie wydatku o 500 zł.

Dalej ma Wydział krajowy zamiar przyjąć jednego asystenta dla expozytury Tarnowskiej z płacą 600 zł. i dodatkiem na plany 200 zł. idąc za żądaniem oddziałów Towarzystwa rolniczego krakowskiego, które utworzenia tej nowej posady się domagały; wreszcie mają być mianowani dwaj dyurniści inżynierami asystentami, każdy z płacą 600 zł. i dodatkiem na plany po 200 zł.

Natomiast zaś zmniejszoną zostanie liczba dyurnistów o dwóch, przez co prócz dyurnum w kwocie 1.464 zł. odpadnie również dodatek dla tych dyurnistów na plany i dodatek na remuneracye w kwocie 500 zł., wreszcie odpadnie z funduszu krajowego połowa płacy jednego inżyniera asystenta przeznaczonego do budowy przy regulacyi Krzemienicy.

Personal zatem cały biura melioracyjnego zostanie powiększony w r. 1889 jedynie o jednego asystenta, a wydatek na biuro melioracyjne w pozycyi 151 od a) do e) włącznie, jak to już wyżej nadmieniono o 1.480 zł. co komisya budżetowa uważa za zupełnie usprawiedliwione, zgadzając się z zasadą, by personalu technicznego w obec zwiększonej pracy i większych w skutek tejsze wymagań o ile możności nie powiększać a równocześnie lepiej takowy wynagradzać.

Komisya budżetowa wnosi przeto do uchwały Wysokiego Sejmu pod pozycyą 151	
a) b) c) d) e) łączną kwotę	21.573 zł.
Pozycyę 152	500 „
i pozycyę 153 a) i b) na dozorców drenarskich w łącznej kwocie	480 „

wnosi komisya budżetowa do przyjęcia bez zmiany.

W pozycyi 154 na utrzymanie stacyj ombrometrycznych i wodoskazowych Wydział krajowy prelininuje kwotę 2.500 zł, zatem mniejszą o 1.000 zł. od kwoty uchwalonej w tejsze pozycyi na r. 1888. Zarazem wnosi Wydział krajowy w uzasadnieniu tej pozycyi o 1.000 zł. więcej niż w roku zeszłym na utrzymanie wodoskazów, uzupełnienie naczyń i lustracye, a zupełnie opuszcza kwotę 2.000 zł. uchwaloną w roku zeszłym na założenie 13tu nowych stacyj ombrometrycznych.

Komisya budżetowa przyjmując z zadowoleniem do wiadomości, że stacye ombrometryczne zostały skompletowane, tak że zakładanie nowych stało się zbytecznem, wnosi do uchwały Wysokiego Sejmu w pozycyi 154 żadaną na rok 1889 przez Wydział krajowy kwotę . . . . . 2.500 „
a zarazem komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przedłożył Wysokiemu Sejmowi na przyszłej sesyi sprawozdanie o wyniku spostrzeżeń osiągniętych i badań przeprowadzonych do końca r. 1888 za pomocą założonych stacyj ombrometrycznych i wodoskazowych.

B. Wykonanie budowli wodnych.

Pod poz. 155 „Zasiłki 33 $\frac{1}{3}$ % na regulacyę rzek niespławnych“, komisya budżetowa wstawia w budżet na r. 1889. następujące kwoty uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 10. Października 1888.:

a) Na regulacyę Dunajca od mostu krajowego pod Gołkowicami do mostu kolejowego pod Nowym Sączem II. rata	2.000 zł.
b) Na regulacyę Raby pod Stadnikami II. rata (ostatnia)	813 „
c) Na regulacyę Sanu pod Składem solnym II. rata (ostatnia)	4.150 „
d) Na regulacyę Dunajca pod Rożnowem i Wielką-wsią	2.000 „
e) Na regulacyę Dunajca pod Janowicami	1.338 „
f) Na regulacyę Dunajca pod Charzewicami	1.869 „
g) Na regulacyę Dunajca pod Wielogłowami i Kurowem I. rata	610 „
h) Na regulacyę Dunajca od mostu pod Melsztynem do Wróblowic. I. rata	2.333 „
i) Na regulacyę Dunajca pod Olszynami	2.000 „
k) Na regulacyę Dunajca pod Gierową Janowicką	1.615 „
l) Na regulacyę Sanu pod Krzywczą	2.300 „
m) Na regulacyę Sanu pod Jabłonicą ruską	2.000 „
Do przeniesienia	<u>23.028 zł.</u>

Z przeniesienia	23.028 zł.
n) Na regulację Sanu pod Iskaniem	2.667 „
o) Do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000 „
	<hr/>
Ogółem w poz. 155	35.695 zł.

zatem mniej od kwoty na rok 1888. uchwalonej o 5.396 zł.

Komisya budżetowa wnosi zarazem wykreślenie pod pozycyą 155 lit. d), e), f) g) preliminarza Wydziału krajowego kwot 488 zł., 569 zł., 488 zł. i 3.667 zł. razem 5.212 zł., a to w myśl sprawozdania Wydziału krajowego „o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych“ str. 12, które Wysoki Sejm do wiadomości przyjął.

W pozycyi 156 na popieranie przedsięwzięciw melioracyjnych na zasadzie ustawy państwowej z dnia 30. Czerwca 1884 Dz. ust. p. Nr. 116 wstawia komisya budżetowa następujące kwoty w myśl obowiązujących krajowych ustaw melioracyjnych:

1. na regulację Nowego Brnia, V. rata	18.235 „
2. „ Łęgu, IV, rata	14.000 „
3. „ Kiesieliny, IV. rata	11.666 „
4. „ Wisłoka, IV. rata	7.740 „
5. „ Gniłej Lipy, górnej sekcji, IV. rata (ostatnia)	13.500 „
6. „ Trześniówki, III. rata	17.700 „
7. „ Krzemienicy, II. rata	12.400 „
8. osuszenie bagien Oleskich, II. rata (ostatnia)	4.000 „
9. osuszenie bagien Niskich reszta niepodniesionej subwencji krajowej	3.044 „
10. na obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. Października 1888 1. rata	45.373 „
	<hr/>
Ogółem w poz. 156	147.658 zł.

zatem więcej od kwoty uchwalonej na rok 1888 o 32.904 zł.

Komisya budżetowa wnosi zarazem wykreślenie z pozycyi 156. preliminarza Wydziału krajowego kwoty 19.000 zł. i 17.000zł., które wstawił Wydział krajowy na regulację średniej i dolnej sekcji Gniłej Lipy, a to w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. Października 1888. r.

Poz. 157. Komisya budżetowa wnosi zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatów, spółek wodnych i gmin w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. Września 1882. roku . . . . .

	3.000 zł.
Suma Rubr. XIII.	<hr/> 211.406 zł.

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca:
J. Stadnicki.

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.

Sprawozdawca poseł Skatkowski.

W rubryce tej preliniuje Wydział krajowy wydatki potrzebne na pokrycie rat amortyzacyjnych od zaciągniętych na rzecz Skarbu krajowego pożyczek, w sumach następujących:

a) pożyczki zaciągnięte z funduszków pod zarządem Wydziału krajowego z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską	zostających, t. j. 27.000 zł. — ct.
resztujące z większej 66.000 zł. i z funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie na budowę tegoż szpitala	346.796 zł. 34 „
b) pożyczki z galic. Kasy oszczędności, t. j. na budowę kulparkowską i na budowę pralni w szpitalu lwowskim	40.400 „ 22.500 „
c) pożyczka z Banku dla krajów koronnych	600.000 „
d) pożyczki z Banku krajowego, t. j. na budowę skrzydła w szpitalu lwowskim	70.000 „
na odbudowanie części szpitalu tarnowskiego	27.500 „
e) pożyczki w obligacyach: 4½ % pożyczka z r. 1883	3,800.000 „
„ „ „ 1884	1,000.000 „
„ „ „ 1885	354.800 „
„ „ „ 1888	1,144.300 „
f) reszta pożyczki 6 % zaciągniętej w r. 1873 w sumie 1,600.000 zł., z której pozostaje do spłacenia	415.600 „
g) dwie pożyczki, od których fundusz krajowy opłaca raty, jakkolwiek nie na rzecz funduszu krajowego te sumy były zaciągnięte, t. j. pożyczka zaciągnięta przez Zgromadzenie Sióstr miłosierdzia we Lwowie w galic. Kasie oszczędności w sumie	10.000 „
i pożyczka zaciągnięta przez Zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności w sumie	5.000 „

Z wyjątkiem pożyczki 6 % z r. 1873., która w skutek przeprowadzonej częściowo konwersyi jest już w ¾ częściach spłacona, i pożyczki w Banku dla krajów koronnych z której 1/3 część umorzono, inne długi w zestawieniu powyższem wymienione, w bardzo drobnych dopiero kwotach umorzone zostały, tak iż obecny stan reszty kapitałów dłużnych nie o wiele różni się od pierwotnych sum pożyczkowych.

Okazuje się zatem z powyższego zestawienia, że kraj opłacać musi raty amortyzacyjne :

funduszom pod zarządem Wydziału krajow. zostającym od kapitału dłużnego	373.796 zł. 34 ct.
zakładom finansowym krajowym t. j. galic. Kasie oszczędności i Bankowi krajowemu od sumy	146.650 „
Bankowi dla krajów koronnych, od reszty pożyczki 600.000 zł. wynoszącej teraz	420.000 „
dalej od pożyczek 4½ % w obligacjach opiewających na łączną sumę	6,299.100 „
od reszty pożyczki 6% z r. 1873.	415.600 „
wreszcie od dwóch pożyczek przez Siostry miłosierdzia we Lwowie i przez Zbór izraelski w Krakowie zaciągniętych w łącznej sumie	15.000 „

Ogólna przeto suma zobowiązań dłużnych kraju, obciążająca budżet krajowy, wynosi przeszło 7,650.000 zł. — a potrąciwszy kwoty amortyzowane, w wyjaśnieniach preliminarza Wydziału krajowego wymienione, przekonujemy się, że stan obecny rzeczonych długów wynosi przeszło 7,300.000 zł.

Suma ogólna rat amortyzacyjnych, mających się uiścić w roku 1889. od rzeczonych pożyczek, wynosi według preliminarza Wydziału krajowego 506.266 zł. — i jest większą od preliminowanej na rok 1888. sumy o kwotę 77.112 zł. — zaś od wynikłości z roku 1886. większą jest o 62.370 zł.

To znaczne podwyższenie tej rubryki wydatków budżetu krajowego spowodowały dwie okoliczności, a mianowicie:

zaciągnięcie w r. 1888. pożyczki na budowę koszar w sumie 444.300 zł. i dla spółek wodnych 700.000 zł. czyli razem 1,144.300 zł., od której to sumy na oprocentowanie i umorzenie przypadnie zapłacić w roku 1889. kwotę 69.312 zł. — podczas gdy w budżecie na rok 1888. na ten cel tylko 11.313 zł. uchwalono;

zwiększenie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z roku 1873., który wynosił w budżecie na rok 1888. tylko 26.735 zł., a obecnie wynosi 46.631 zł.

Jako nowa pozycja budżetu weszła także rata w kwocie 1.412 zł. od pożyczki na budowę szpitalu tarnowskiego zaciągniętej.

Obniżyły się tylko raty płacone Bankowi dla krajów koronnych, gdyż w miarę umarzania kapitału, z którego spłaca się corocznie 24.000 zł. zmniejsza się kwota należna tytułem odsetek. — Skutkiem tego, zamiast uchwalonej w budżecie na rok 1888 kwoty 48.252 zł. wstawił Wydział krajowy na oprocentowanie i umorzenie pożyczki z Banku dla krajów koronnych tylko kwotę 46.219 zł.

Zresztą poszczególne pozycje rubryki XIV. wydatków są oparte na planach amortyzacyjnych, ułożonych dla poszczególnych pożyczek, które ściśle zachowane być muszą; należytości podatkowe i stemplowe są obliczone według obowiązujących w tej mierze przepisów; koszta wreszcie kancelaryjne, opłaty insercyjne i portorya, niezbędne przy pożyczkach w obligacjach, zapreliminowane są na podstawie wynikłości z ubiegłych lat.

Komisyja budżetowa wnosi zatem, zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące pozycje wydatków w rubryce XIV. budżetu:	
poz. 158. umorzenie pożyczki 27.000 zł. z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską — III. rata kapitału i 4½ % odsetki	1.485 zł.
„ 159. raty amortyzacyjne od pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności na budowę kulparkowską z 5% odsetkami i podatkiem	2.785 „
Do przeniesienia	4.270 zł.

	Z przeniesienia . . .	4.270 zł.
poz. 160.	raty amortyzacyjne od pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia z 5% odsetkami i podatkiem	669 „
„ 161.	raty amortyzacyjne od pożyczki 600.000 zł. z Banku dla krajów koronnych z 4,9% i podatkiem	46.259 „
„ 162.	raty amortyzacyjne od pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez Zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności z 5½% odsetkami i kosztami stemplowymi	381 „
„ 163.	umorzenie i oprocentowanie 4½% pożyczki krajowej z roku 1883. w sumie 3,800.000 zł. z podatkiem i kosztami	226.100 „
„ 164.	splata i oprocentowanie kapitałów dłużnych szpitalowi św. Łazarza w Krakowie w sumie 346.746 zł. 34 ct.	20.808 „
„ 165.	umorzenie i oprocentowanie 4½% pożyczki krajowej z roku 1884. w sumie 1,000.000 zł. z podatkiem i kosztami	59.753 „
„ 166.	raty amortyzacyjne od pożyczki 22.500 zł. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności na budowę pralni w szpitalu lwowskim z 5% odsetkami i podatkiem dochodowym	2.185 „
„ 167.	raty amortyzacyjne od pożyczki 70.000 zł. z Banku krajowego na budowę prawego skrzydła w szpitalu lwowskim z 4½% odsetkami i dodatkiem na administrację	7.148 „
„ 168.	umorzenie i oprocentowanie 4½% pożyczki krajowej z roku 1885. w sumie 354.800 zł. z podatkiem i kosztami	21.338 „
„ 169.	na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.	46.631 „
„ 170.	umorzenie i oprocentowanie 4½% pożyczki krajowej z roku 1888. w sumie 1,144.300 zł. z kosztami	69.312 „
„ 171.	umorzenie połowy kapitału 27.500 zł. zaciągniętego w Banku krajowym na budowę szpitala w Tarnowie	1.412 „
	Suma rubryki XIV.	506.266 zł.

Komisya budżetowa musi na tem miejscu skonstatować, że ta część pożyczki z roku 1888., która przeznaczoną została na uzupełnienie 1 milionowego funduszu na budowę koszar, po dokonanej w maju 1888. emisji po kursie 89% przyniosła w gotówce 391.600 zł. i ulokowaną została na 3% w Banku krajowym, tak iż fundusz krajowy opłaca 5% od pieniędzy, od których fundusz koszarowy pobiera 3%. Cała zaś lokacya gotówki należącej do funduszu koszarowego przedstawia według sprawozdania Wydziału krajowego L. 37.028/1888. sumę 599.340 zł. 33 ct., a mianowicie w Banku 323.266 zł. 98 ct. a w funduszu krajowym 276.073 zł. 35 ct.

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca
T. Skatkowski.

Budżet krajowy na rok 1889.

Rubryka XV.

Poz. 172, 177, 185, 186 a), 186 b), 196, 197, 200, 201 i 202.

Na cele rolnictwa i górnictwa.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Poz. 172.	Inżynier górnik przy Wydziale krajowym	2.160 zł.
„ 177.	Torfiarnia w Dublanach:	
	a) na wyrób torfu przez 100 dni po 50 zł.	5.000 „
	poz. b) wstawioną w preliminarzu Wydziału krajowego, a to na urządzenie pomostu do wyciągania torfu z Łodzi 1.000 zł. a. w. i na 10 wózków na Łodzi z transmisyą od lokomobili, szynami i liną w kwocie 500 zł. w. a., razem zatem 1.500 zł. w. a. skreśla się z uwagi, iż odnosi się ona do wydatków już dokonanych w roku 1888., który to wydatek winien Wydział krajowy usprawiedliwić.	
„ 185.	Szkoła weterynaryi we Lwowie:	
	a) subwencya c. k. Rządowi	2.000 zł.
	b) asekuracya budynków Szumanówka	41 „
	c) spłata Bankowi krajowemu $4\frac{1}{2}$ pożyczki 12.400 zł. z pierwotnej 5% 16.000 zł. zaciągniętej swego czasu w gal. Kasie oszczędności	744 „
		<u>2.785 „</u>
„ 186 a)	Na 5 stypendyów dla uczniów szkoły kucia koni	250 „
„ 186 b)	Dla ucznia szkoły weterynaryi Kazimierza Rutkowskiego	50 „
„ 196.	Stypendya dla dwóch uczniów, którzy ukończyli wyższą szkołę rolniczą w Dublanach, na kształcenie się na nauczycieli szkół średnich	1.600 „
	Z uwagi na liczne stypendya istniejące dla uczniów wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, kwotę zł. 500 pod poz. 197. skreśla się, a w miejsce tej wstawia się pod pozycyą tą samą:	
„ 197.	Na zasiłki dla ubogich uczniów wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, do dyspozycyi Wydziału krajowego	200 „
„ 198.	Stypendya dla uczniów szkoły leśnictwa we Lwowie	1.500 „
	Na wydawnictwo czasopisma „Górnik“ nie wstawia się żadnej kwoty.	
„ 200.	Dla Kółek rolniczych, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. paźdz. 1888.	3.000 „

- Poz. 201.* Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia
miejsce zarazy zapomocą wojska i żandarmeryi . . . . . 1.000 zł.
- „ *202.* Na składy zbożowe we Lwowie i Krakowie wstawia się zamiast prelimino-
wanych 21.000 zł. kwotę . . . . . 15.000 „
a to z uwagi na nieużyty na ten cel kredyt w kwocie również 21.000 zł.,
uchwalonej na rok 1888.

Przyczem Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydział krajowy jest upoważniony do wydatkowania z kwoty 21.000 zł.
uchwalonej w budżecie na rok 1888. na składy zbożowe we Lwowie i w Kra-
kowie, do końca roku 1889.

- „ *202 a)* W załatwieniu petycyi krakowskiego Towarzystwa gospodarskiego o su-
bwencyę dla „Tygodnika rolniczego, wstawia się:
pod poz. 202 a) dla „Tygodnika rolniczego“ jednorazowy zasiłek
w kwocie . . . . . 300 „
- „ *202 b)* Na zaprowadzenie nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan (na
lat 6. do roku 1894 włącznie) po . . . . . 2.000 zł.
i na przedmioty demonstracyjne, jednorazowo . . . . . 250 „ 2.250 „

(Uchwała Wys. Sejmu z 5. października 1888.)

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Abrahamowicz.

Rubryka XV.

Na cele rolnictwa i górnictwa.

Pozycya 173. Sprawozdawca poseł Skalkowski.

Pozycya 174, 175, 176, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184. Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Pozycya 173.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	12.278 zł.	} wedle osobnych sprawozdań.
" 174.	" wyższa rolnicza w Dublanach (<i>uchwała Wys. Sejmu z 28. września 1888</i>)	39.309 "	
" 175.	" parobków w Dublanach (<i>uchwała Wys. Sejmu z 28. września 1888</i>)	12.719 "	
" 176.	Folwark w Dublanach	17.224 "	
" 178.	Kurs gorzelnictwa w Dublanach (<i>uchwała Wys. Sejmu z 28. września 1888</i>)	1.960 "	
" 179.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	37.000 "	
" 180.	Folwark w Czernichowie	7.277 "	
" 181.	Szkoła niższa rolnicza w Horodence	10.151 "	
" 182.	" " " " Jagielnicy	8 100 "	
" 183.	" " " " Kobiernicach	10.060 "	
" 184.	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	6.780 "	

Rubryka XV.

Pozycye 187—195 włącznie (Str. 62).

(Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki).

Pozycya 187.	Na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem	1.000 zł.
„ 188.	Towarzystwo rolnicze we Lwowie	3.000 „
„ 189.	„ „ w Krakowie	3.000 „
„ 190.	„ tatrzańskie „	400 „

Nad petycją l. $\frac{375}{302}$ S. Towarzystwa tatrzańskiego o zapomogę 4.000 złr. na wybudowanie

drugiego domu gościnnego przy Morskiem Oku i naprawę drogi:

Wysoki Sejm raczy przejść do porządku dziennego.

Pozycya 191.	Na badanie kraju celem zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	1.000 zł.
„ 192.	Na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego	500 „
„ 193.	Subwencye praktycznym szkołom wiercenia i górnictwa naftowego	1.500 „
„ 194.	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	900 „
„ 195.	Na zalesienie wydym piaszczystych:	
	a) W okręgu roboczym Niskim	700 „
	b) „ „ Jarosławsko-Cieszanowskim	450 „
	c) „ „ Jaworowsko-Mościskim	820 „
	d) „ „ Tarnobrzeskim	650 „

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Stan. Stadnicki.

Rubryka **XVI.**

N a c e l e p r z e m y s ł u.

Sprawozdawca poseł Wrotnowski.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

(Wieczorne szkoły dla terminatorów).

Wydział krajowy preliminuje ogólny na nie wydatek w sumie 9.888 zł. czyli o 2.188 zł. więcej niż w r. b. Pozycye 203. i od włącznie 205. do włącznie 213. komisya budżetowa uznaje za usprawiedliwione, projektując zmniejszenie poz. 204. o 75 zł. z następującego powodu. Komisya krajowa dla spraw przemysłowych, w sprawozdaniu swem (str. 8) uczyniła wniosek do Wydziału krajowego aby nie udzielał dalszej subwencji, ani kursom zawodowym przy szkole w Drohobyczu, ani kursowi zawodowemu przy szkole w Jarosławiu, oświadczając się za zniesieniem tych kursów. W skutku czego w preliminarzu swym (nr. 4. str. 5) dla szkoły w Jarosławiu już nie wstawia płacy dla nauczyciela malarstwa pokojowego i lakiernictwa, dla szkoły zaś w Drohobyczu (preliminarz nr. 2. str. 4.), widocznie przez pomyłkę pozostawiła kwotę 150 zł. dla nauczyciela snycerstwa. Połowa tej kwoty jest objętą pozycyą 204. preliminarza Wydziału krajowego, gdyż druga połowa dotacyi jest pokrywaną z funduszków państwowych. Pozycya przeto 204, ulega obniżeniu do kwoty 435 zł.

W poz. 214. jest preliminowany wydatek nowy, w sumie 2.500 zł. na szkoły przemysłowe uzupełniające, mające wejść w życie. Komisya budżetowa nie jest przeciwną zasadzie tego wydatku, będącego następstwem uchwały sejmowej z 11. stycznia b. r.; mniema wszakże, że gdy otwieranie szkół nowych, jest zależnem od rokowań z gminami i powiatami o udeterminowanie datków pieniężnych i dostarczeń w naturze, te zaś rokowania zajmą tyle czasu, że wejście rzeczonych szkół w życie w r. 1889. może być z trudnością przewidywanem, a w najlepszym razie nie nastąpi przed jesienią, że przeto, w tem przewidywaniu dostatecznem będzie wstawić do budżetu sumę 1.500 zł. Tym sposobem ogólna suma wydatków w dziale I. uczyni o 1.075 zł. mniej, niż projektuje Wydział krajowy.

II. Szkoły fachowe połączone z warsztatami.

A. Dla wyrobów z drzewa i z łożyny.

Idąc za preliminarzem krajowej komisji przemysłowej (str. 32), Wydział krajowy w poz. 215 oprócz wydatków zwyczajnych na szkołę koszykarstwa w Jarosławiu 1.000 zł. wstawia wydatek nadzwyczajny 600 zł. na wypadek, gdyby w skutek zamierzonej reorganizacji zakładu, podniosły się koszta jego utrzymania. Wedle uwag krajowej komisji przemysłowej (sprawozdanie str. 20) reorganizacja polegać ma, na oddzieleniu administracyi, od kierownictwa nauczycielskiego. Komisya budżetowa mniema, że w obec braku danych, co do tego, czy za-

mierzona reorganizacja, koszta utrzymania rzeczonyj szkoły rzeczywiście powiększy, i w jakim stosunku — wstawianie w budżet kwoty 600 zł. jest przedwczesnem; — utrzymuje przeto tę pozycyę w tegorocznej wysokości 1.000 zł.

Pozycyę 216. na takąż szkołę w Jasle 350 zł. komisya budżetowa przyjmuje wedle preliminarza Wydziału krajowego.

W poz. 217. na szkołę kołodziejstwa i bednarstwa, w połączeniu z kuźnią kucia wozów istniejącą w Kamionce strumiłowej, Wydział krajowy preliminuje 3.792 zł., czyli o 512 zł. więcej niż na rok 1888. — projektuje mianowicie, podwyższenie płacy kowala o 112 zł. i wstawia jednorazowy wydatek 400 zł. na zakup żelaza. Komisya budżetowa skreśla tę ostatnią kwotę, ze względu, iż w budżecie na r. b. już była wstawioną suma 500 zł. także na zakup żelaza i z objaśnieniem, iż suma ta stanowić miała fundusz obrotowy kuźni. W braku więc rachunku wykazującego, w jaki sposób suma ta została wydatkowaną, nie jest usprawiedliwioną potrzeba powiększenia owego funduszu obrotowego kuźni w r. 1889.

W poz. 218., komisya budżetowa przyjmuje sumę 800 zł. preliminowaną na koszta kursu wakacyjnego nauki biegłości ręcznej dla nauczycieli ludowych w Sokalu, utrzymując ten wydatek w wysokości tegorocznej.

Na szkołę i warsztat wzorowy dla stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie, wyznaczony był w r. b. fundusz 800 zł. Wydział krajowy preliminuje podwyższenie tego wydatku na rok przyszły o 100 zł. w pozycyi 219. Komisya budżetowa nie uznaje za usprawiedliwione tego podwyższenia, raz dla tego, że wedle sprawozdania Wydziału krajowego (str. 7) rokowania z gminą m. Stanisławowa i z Radą powiatową o udeterminowanie dostarczeń na ten zakład jeszcze nie są ukończone; — powtóre dla tego, że krajowa komisya przemysłowa w sprawozdaniu swem (str. 20) poświadcza, iż dotacya z funduszu krajowego w tej wysokości jaką Wysoki Sejm ustanowił na rok 1888., wystarczyć powinna. Komisya budżetowa obniża przeto pozycyę 219 z 900 do 800 zł.

Wreszcie pozycyę 220. i 221. — 1.320 zł. na warsztat wzorowy kołodziejski w połączeniu z kuźnią do kucia wozów w Toustem, i 1.450 zł. na krajowy warsztat wzorowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek drewnianych w Żywcu, komisya budżetowa przyjmuje jako wydatki usprawiedliwione.

Tym sposobem ogólna suma wydatków w dziale II. lit. A. uczyni o 1.100 zł. mniej, niż preliminował Wydział krajowy.

B. Dla wyrobów garncarskich.

Komisya budżetowa przyjmuje wydatek na krajowe szkoły i warsztaty w Kołomyi, w Porębie i w Toustem, preliminowany przez Wydział krajowy w ogólnej sumie 5.820 zł., zaznaczając jedynie, że gdy druga z tych szkół ma wejść w życie z dniem 1. Stycznia 1889. a już w budżecie krajowym była na nią wyznaczona suma 2.400 zł., lecz dotychczas nie mogła być zużyta i powinna się znaleźć w pozostałościach kasowych z r. b. — Wydatek przeto wstawiany do budżetu w tej samej wysokości, jest w istocie tylko przeniesieniem pozycyi już uchwalonej przy budżecie tegorocznym.

C. Dla wyrobów tkackich.

W poz. 225. komisya budżetowa przyjmuje sumę 1.220 zł. preliminowaną przez Wydział krajowy na krajowy warsztat wzorowy w Błażowej. Przeciwnie zaś, w obec poświadczenia krajowej komisji przemysłowej (sprawozdanie str. 15.), że rokowania z gminą miasta Horodenki i z Radą powiatową zostały przerwane, — i w obec oświadczenia Wydziału krajowego, iż mało jest widoków, aby krajowy warsztat wzorowy w tem mieście wszedł w życie w r. 1889, ko-

misya budżetowa, skreśla pozycję 226, czyli kwotę 500 zł. nadmienając, że o wstawieniu jakiegobądź wydatku na rzeczony zakład, nie może być mowy przed nabyciem przeświadczenia, iż on niewątpliwie wejdzie w życie, zwłaszcza, że w takim razie Wydział krajowy mógłby na otwarcie tej szkoły użyć pozostałości kasowej z funduszu w kwocie 925 zł. na tę szkołę przeznaczoną w budżecie na r. b.

Poz. 227. na krajowy warsztat wzorowy w Korczynie, poz. 228 na warsztat wzorowy w Kossowie, i poz. 229. na krajową szkołę tkacką w Krośnie, komisya budżetowa przyjmuje wedle preliminarza Wydziału krajowego.

Pozycyą 230, 231 i 232. komisya budżetowa przyjmuje wedle preliminarza Wydziału krajowego.

Suma ogólna w tym dziale przez Wydział krajowy na 8.322 zł. preliminowana, zostaje przeto obniżoną o sumę 500 zł.

E. Dla wyrobów koronkarskich.

W trzech pozycyach 233. 234. i 235. Wydział krajowy preliminarzuje na szkołę i pracownię w Kańczudze, na krajową szkołę i pracownię w Muszynie i na takiż zakład w Zakopanem, wydatek zwyczajny w sumie ogólnej 4.063 zł., a nadto na drugą z tych szkół 400 zł., jako wydatek nadzwyczajny, wywołany potrzebą reparacji budynku szkolnego. Komisya budżetowa przyjmuje powyższy wydatek zwyczajny, bez żadnej uwagi; — co zaś do wydatku nadzwyczajnego 400 zł., który również przyjmuje, zwraca uwagę na to, że za zbyt prędko zaszła potrzeba reparacji budynku w zakładzie, który dopiero od roku 1887. wszedł w życie.

F. Subwencyonowane zakłady pracy kobiet.

Komisya budżetowa przyjmuje wedle preliminarza Wydziału krajowego pozycję 236 na kursa robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Krakowie. — Co do pozycji zaś 237 na szkołę robót, utrzymywaną przez towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie, i co do takiegoż wydatku w poz. 238 na szkołę specjalną robót kobiecych w Przemyśle, widzi potrzebę przedewszystkiem zaznaczyć, że w sprawozdaniu krajowej komisji przemysłowej, ani o jednej, ani o drugiej z tych szkół, żadnej nie ma wzmianki, — chociaż statut tejże komisji poczytuje za jeden z główniejszych jej obowiązków, właśnie zdawanie Wysokiemu Sejmowi sprawy o stanie rozwoju i użyteczności każdej szkoły. — Skutkiem tego komisya budżetowa nie jest w możności ocenić, czy szkoły te są użyteczne lub nie; — co jednak byłoby pytaniem w tem właśnie miejscu do zbadania przychodzącem, obok zwłaszcza frekwencji uczennic od kilku lat słabnącej, — co znowu, sprawozdania Wydziału krajowego z tychże lat uwidoczniały. Zwracając uwagę tegoż Wydziału, na potrzebę ścisłego zbadania w r. 1889 stanu i użyteczności obu wzmiankowanych zakładów i przedstawienia odpowiednich wniosków przy preliminarzu budżetowym na rok 1890, komisya budżetowa nie może jednak niewstawić obu pozycji 237 i 238 do budżetu na rok 1889.

Preliminarz Wydziału krajowego w tym dziale pozostaje przeto bez żadnej zmiany.

G. Szkoły fachowe rządowe, subwencyonowane z funduszków krajowych.

W poz. 239 i 240 Wydział krajowy preliminarzuje 1.500 zł. dla c. k. szkoły fachowej dla wyrobów drzewa w Zakopanem, w wysokości budżetu tegorocznego, i 900 zł. dla c. k. szkoły fachowej ślusarskiej w Świątnikach górnych, o 1.600 zł. mniej, niż było wstawionem do budżetu tegorocznego. — Komisya budżetowa przyjmuje obie te pozycje wedle preliminarza Wydziału krajowego.

III. Wydatki ogólne na cele przemysłowe.

Komisya budżetowa przyjmuje pozycye 241, 242, 243 preliniowane przez Wydział krajowy w cyfrach budżetu tegorocznego. — Co do poz. 244 w preliniarzu Wydziału krajowego „funduszem rezerwowym“ nazwanej, a właściwie obejmującej sumę dozwoloną na „wydatki nieprzewidziane“, komisya budżetowa obniża sumę preliniowaną 2.800 zł. do kwoty 500 zł.

W poz. 245 „stypendya przemysłowe“ Wydział krajowy preliniuje 7.500 zł., czyli o 1.500 zł. więcej niż w r. b., objaśnia to podwyższenie potrzebą udzielania zasiłków na koszt zwiedzania wystawy powszechnej w Paryżu. — Komisya budżetowa przede wszystkim poczytując wydatek ten za niepotrzebny, preliniowaną sumę całkowicie skreśla, — przyjmuje zaś w tegorocznej wysokości pozycyą 6.000 zł. na stypendya przemysłowe.

Skutkiem obniżenia poz. 244 i skreślenia sumy 1.500 zł. z poz. 245, ogólna suma wydatków w tym dziale wejdzie do budżetu w cyfrze 13.372 zł. zamiast 17.172 zł. preliniowanej przez Wydział krajowy.

IV. Koszta administracyi poz. 246 i 247.

V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe, poz. 248 i 249.

VI. Szkoły handlowe poz. 250.

komisya budżetowa przyjmuje zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego.

Ogólna suma wydatków rubryki XVI. budżetu, zostaje obniżoną o 6.475 zł.

Rubrykę tę powiększą wszakże jednorazowe bezzwrotne zasiłki, udzielone z funduszu krajowego, jakie Wysoki Sejm poleci wstawić do budżetu na skutek wniesionych pozycyi, odnoszących się do tejże rubryki. — Komisya budżetowa preliniuje jako dalszy ciąg działu VI.:

poz. 250 a)	pet. L. 201. dla stowarzyszenia katolickiej młodzieży rękodzielniczej „Skala“ we Lwowie jednorazowy bezzwrotny zasiłek w sumie	300 zł.
„ „ b)	pet. L. 328. dla stowarzyszenia rękodzielników lwowskich „Gwiazda“ także zasiłek	200 „
„ „ c)	pet. L. 428. dla stowarzyszenia „Gwiazdy Jarosławskiej“ także zasiłek	100 „
„ „ d)	pet. 202. dla stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda Tarnowska“, także zasiłek	100 „
„ „ e)	pet. 50. dla stowarzyszenia rękodzielników „Gwiazda“ w Stanisławowie	100 „

czyli o 300 zł. więcej, niż na ten cel udzielono w r. b.

Do tej rubryki odnoszą się także petycye L. 413. Justyny Gostyńskiej, — L. 174 Jana Obrębskiego, — L. 21. Pawła Frölicha, — L. 167 Franciszka Sebek, — L. 544 Zarządu Szkoły przem. w Drohobyczu; — petycye te wypada odesłać do Wydziału krajowego, a względnie do krajowej komisyi przemysłowej dla zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1° następujący preliniarz rubryki XVI. budżetu:

Liczba pozycji	Przeznaczenie wydatku	W y d a t e k			Ogółem
		zwy- czajny	nadzw- yczajny	razem	
		złote wal. austr.			
I. Szkoły przemysłowe uzupełniające (wieczorne dla terminatorów):					
203	W Brzeżanach	385		385	
204	w Drohobyczu	435		435	
205	w Jarosławiu	632		632	
206	w Kołomyi	682		682	
207	w Krakowie	1.500		1.500	
208	we Lwowie (izraelska, im. Marka Bernsteina)	395		395	
209	w Nowym Sączu	595		595	
210	w Przemyśle	594		594	
211	w Rzeszowie	595		595	
212	w Stanisławowie	682		682	
213	w Tarnowie	818		818	
214	na szkoły przemysłowe uzupełniające, mające wejść w życie w r. 1889	1.500		1.500	8.813
II. Szkoły fachowe połączone z warsztatami.					
<i>A) dla wyrobów z drzewa i z łożyny.</i>					
215	Krajowa szkoła koszykarska w Jarosławiu	1.000		1.000	
216	takaż szkoła w Jaśle	350		350	
217	krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa w połą- czeniu z kuźnią do kucia wozów w Kamionce Strumiłowej	3.322	70	3.392	
218	na naukę biegłości ręcznej w szkołach ludowych, mianowicie na kurs wakacyjny tejże nauki, dla nauczycieli ludowych w Sokalu	800		800	
219	szkoła i warsztat wzorowy dla stolarstwa i tokar- stwa w Stanisławowie	800		800	
220	warsztat wzorowy kołodziejski, połączony z kuźnią do kucia wozów w Toustem	1.320		1.320	
221	krajowy warsztat wzorowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek drewnianych w Żywcu	1.150	300	1.450	9.112
<i>B) dla wyrobów garncarskich.</i>					
222	Krajowa szkoła i warsztat wzorowy w Kołomyi	2.550		2.550	
223	" " " " w Porębie	1.900	500	2.400	
224	" " " " w Toustem	900		900	5.850
<i>C) dla wyrobów tkackich.</i>					
225	Krajowy warsztat wzorowy w Błażowej	1.220		1.220	
227	krajowy takiż warsztat w Korczyni	970		970	
228	warsztat wzorowy w Koszowie	960		960	
229	krajowa fachowa szkoła tkacka w Krośnie	2.672		2.672	
230	krajowy warsztat wzorowy w Łańcucie	425	500	925	
231	takiż warsztat w Wilamowicach	775		775	
232	na sprawienie zapasu wzorów i patronów, opartych na swojskich motywach do tkanin wzorzystych dla wszystkich szkół tkackich	300		300	7.822

Liczba pozytywi	Przeznaczenie wydatku	W y d a t e k			Ogółem
		zwy- czajny	nadzw- yczajny	razem	
		złote	wal. austr.		
<i>E) dla wyrobów koronkarskich.</i>					
233	Szkoła i pracownia w Kańcudze	1.163		1.163	4.463
234	krajowa szkoła i pracownia w Muszynie	700	400	1.100	
235	krajowa szkoła i pracownia w Zakopanem	2.200		2.200	
<i>F) subwencyonowane zakłady pracy kobiet.</i>					
236	Kursa robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeń- skiej w Krakowie	500		500	1.500
237	szkoła robót, utrzymywana przez towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	500		500	
238	szkoła specjalna robót kobiecych w Przemyśle	300	200	500	
<i>G) szkoły fachowe rządowe, subwencyonowane z fun- duszów krajowych.</i>					
239	C. k. szkoła fachowa dla wyrob. z drzewa w Zakopanem	1.200	300	1.500	2.400
240	c. k. szkoła fachowa ślusarska w Świątnikach górnych	400	500	900	
III. Wydatki ogólne na cele szkolne przemysłowe.					
241	Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna	2.872		2.872	13.372
242	muzeum przemysłowe w Krakowie	2 000		2.000	
243	„ „ „ we Lwowie	2.000		2.000	
244	na „wydatki nieprzewidziane	500		500	
245	stypendya przemysłowe	6.000		6.000	
IV. Koszta administracji.					
246	Prenumerata czasopism i zakup dzieł fachowych dla użytku komisji kraj. dla spraw przemysł.	200		200	2.600
247	biuro tejże komisji: a) wynagrodzenie sekretarza . . . . . 1.000 b) dyety i koszta podróży członków kom. 1.400	2.400		2.400	
V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.					
248	Zasiłki bezwrotne na cele przemysłowe	7.000		7.000	37.000
249	dotacya krajowego funduszu przemysłowego 3. rata	30.000		30 000	
VI. Szkoły handlowe.					
250	Szkoła handlowa w Krakowie	1.000		1.000	1.000
250a	Bezwrotny jednorazowy zasiłek dla stow. katolickiej młodzieży rękodzielników lwowskich „Skała“		300	300	800
b	takiż zasiłek, dla stowarzyszenia rękodzielników lwowskich „Gwiazda“		200	200	
c	takiż zasiłek, dla stow. „Gwiazda Jarosławska“		100	100	
d	takiż zasiłek dla stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda Tarnowska“		100	100	
e	takiż zasiłek, dla stow. „Gwiazda“ w Stanisławowie		100	100	
Ogólna suma wydatków w rubryce XVI					94.732

Zestawienie.

	Szczegółowo	Razem
I. Szkoły przemysłowe	—	8.813 zł.
II. " fachowe połączone z warstatami:		
A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny	9.112 zł.	
B) " " garncarskich	5.850 "	
C) " " tkackich	7.822 "	
D) " " powroźniczych	— "	
E) " " koronkarskich	4.463 "	
F) Subwencyonowane zakłady pracy kobiet	1.500 "	
G) Szkoły fachowe rządowe, subwenc. z fund. kraj.	2.400 "	31.147 "
III. Wydatki ogólne na cele szkolne przemysłowe		13.372 "
IV. Koszta administracji		2.600 "
V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe		37.000 "
VI. Szkoły handlowe		1.000 "
— Stowarzyszenia rękodzielnicze		800 "
Razem		94.732 zł.

2° Petycyę L. 413. Justyny Gostyńskiej, L. 174. Jana Obrębskiego, L. 21. Pawła Frölicha, L. 167. Franciszka Sobek, L. 544. Zarządu szkoły przemysłowej uzupełniającej w Drohobyczu odsyła się do Wydziału krajowego, a względnie do krajowej komisji przemysłowej dla zbadania i odpowiedniego załatwienia.

3° Nad petycyą L. 436. Ludwika Walloni Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Zastępca przewodniczącego:

Hausner.

Sprawozdawca:

Wrotnowski.

Rubryka XVIII.

R o z m a i t e w y d a t k i.

Sprawozdawca poseł Wrotnowski.

Preliminarz Wydziału krajowego zamieszcza w tej rubryce sześć pozycji. Cztery z nich, a mianowicie:

Poz. 251. do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 254. subwencya dla drogi żelaznej Lwów-Żółkiew-Rawa	33.332 „
„ 255. Felicji Korostyńskiej, b. nauczycielce Klarysek w Starym Sączu, stały dar roczny z łaski	80 „
„ 257. na fundacyą wieczystą imienia J. C. K. Mości	12.000 „

komisya budżetowa uznaje za usprawiedliwione. Pierwsza z nich bowiem polega na §. 9 instrukcyi dla Wydziału krajowego, następne zaś są wynikiłością uchwał już przez Wysoki Sejm przyjętych. Zaznacza jedynie, że subwencya udzielona drodze żelaznej Lwów-Żółkiew-Rawa zostanie w r. 1889 całkowicie pokrytą i nie będzie obciążać przyszłych budżetów.

Poz. 253. pomoc dla księży Unitów Chełmskich, jest preliminowaną w tej samej wysokości, w jakiej dotychczas była wstawianą w budżety krajowe.

Poz. 256. córce Jana Lama, na ukończenie edukacyi . . . . . 500 zł.
komisya budżetowa przyjmuje, zaznaczając, że subwencya ta ma jeszcze trwać i na rok 1890, jako do chwili ukończenia seminaryum żeńskiego przez córkę Jana Lama.

Petycyę, weszła do Wysokiego Sejmu, rozdzielić się dają na 3 kategorye: pierwsze, o pomoc dla pogorzalców, w części już uchwałami Wysokiego Sejmu udzielone, w części niżej przez komisya preliminowane; — lub w razach, w których pożar w danej miejscowości nie przybrał rozmiarów klęski ogólnej, przedstawiane do przejścia do porządku dziennego; — drugie wnoszone przez dotkniętych gradobiciem zostały załatwione w zasadzie oddzielnem sprawozdaniem komisji budżetowej; — trzecia wreszcie kategoria petycyi o zasiłki i wsparcie, co do których komisya budżetowa projektuje uchwalenie przejścia do porządku dziennego. Z jednej z tych petycyi L. 379, komisya budżetowa powzięła wiadomość, że w łonie społeczeństwa ruskiego powstała myśl zasługująca na uznanie — myśl uczczenia pomnikiem śp. Włodzimierza Barwieńskiego, którego prace niepozostały bez dodatniego wpływu na zachowanie czystości języka i na rozwój cywilizacyjny tegoż społeczeństwa. Komisya budżetowa nie może jednak przedstawić przychylnie Wysokiemu Sejmowi petycyi komitetu, zajmującego się postawieniem pomnika, żądającej subwencyi na ten cel z funduszu krajowego; udzielenie bowiem jakiegobądź subwencyi z tegoż funduszu, naruszałoby zasadę, dotychczas stale szanowaną, że pomniki są wnoszone ofiarnością prywatną, bez żadnego współdziałania ze strony rzeczzonego funduszu. Wnosi przeto przejście i nad tą petycyą do porządku dziennego.

Komisyja budżetowa wnosi:
Wysoki Sejm raczy uchwalić: 1° następujący preliminarz rubryki XVII.

Rozmaite wydatki.

Poz.	251.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000	zł.
"	253.	Dla XX. Unitów Chełmskich	1.500	"
"	254.	Subwencya dla drogi żelaznej Lwów-Żółkiew-Rawa (rata ostatnia)	33.332	"
"	255.	Felicji Korosteńskiej, byłej nauczycielce, stały dar corocznie	80	"
"	256.	Córce ś. p. Jana Lama na ukończenie seminarjum żeńskiego we Lwowie	500	"
"	257.	Wieczysta fundacya imienia Jego Cesarsko-Królewskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I., corocznie	12.000	"
"	258.	Zasilki bezzwrotne, jednorazowe:		
	a)	gminie Radelicz	200	zł.
	b)	" Trzebownisko	400	"
	c)	klasztorowi OO. Bernardynów w Gwoźdźcu	500	"
	d)	gminie Posuchów	100	"
	e)	" Bielawce	200	"
	f)	" Mołoszkowice	200	"
	g)	pogorzelcom wsi Łomna	50	"
	h)	gminie Ulwówka	400	"
	i)	" Żurawno	500	"
	k)	" Kamionka Strumiłowa	1.000	"
	l)	" Medenice	500	"
	ł)	" Sołotwina	600	"
	m)	" Bobrowniki	200	"
	n)	" Gliniany	400	"
	o)	" Brześciany	200	"
		razem z powodu pożarów	5.450	"
"	259.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego, w celu udzielenia bezprocentowych pożyczek, najpóźniej do dnia 31. Grudnia 1899 roku zwrotnych ratami, reprezentacyom powiatów Myślenickiego, Wielickiego i Chrzanowskiego	9.000	"
"	260.	Stowarzyszeniu Polaków w Buda-Peszczie, jednorazowy bezzwrotny zasiłek	150	"
"	261.	Komitetowi kolonii leczniczej w Rymanowie, jednorazowy bezzwrotny zasiłek	300	"
"	262.	Krajowemu Związkwowi ochotniczych straży pożarnych, do rozporządzalności Wydziału krajowego, jednorazowy bezzwrotny zasiłek	300	"
"	263.	Zarządowi Oddziału krakowskiego Towarzystwa pedagogicznego	500	"
"	264.	X. Michałowi Kowszewiczowi, bezzwrotna zapomoga	50	"
"	265.	X. Mikołajowi Łukawieckiemu, " "	50	"
"	266.	Gmina Ciche (powiat Nowy targ) koszta utrzymania Józefa Dragosza w komunalnym domu ubogich w Peszczie (uchwała Wysokiego Sejmu z 6. Października 1888)	252	"
"	267.	Gmina Czajkowa (powiat Mielec) koszta utrzymania Macieja i Ewy Meilingerów należące się gminie miasta Buda-Pesztu (uchwała j. w.)	208	"
		Suma rubryki XVII.	93.672	zł.

2° Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami: L. 223. pogorzalców wsi Książę, L. 359. gminy Podwierzyniec, L. 473. gminy Urmań, L. 322. gminy miasta Tarnobrzega, L. 400. gminy Semiginów, L. 509. mieszkańców Jasienicy Solnej, L. 550. gminy Poznanka Hetmańska, L. 288. gminy Kąsina górna, L. 465. gminy Osielec, L. 399. gminy Adamówka, L. 441. gminy Katyna rustykalna, L. 442. gminy Falkenberg, L. 443. gminy Hujsko, L. 440. gminy Łopuszanka, L. 388. nad wnioskiem posła Żuka Skarszewskiego, L. 362. gminy Lipnik, L. 80. gminy Ruda, L. 92. gminy Jacowiec, L. 93. komitetu cerkiewnego w Żydaczowie, L. 149. Jerzego Majka, L. 342. Maryi Steskał, L. 343. Melanii Hegediis, L. 273. Wydziału gospodarczego stacyi klimatycznej w Zakopanem, L. 253. Pauliny Barbara, L. 206. Philosophen - Unterstutzungs - Verein przy c. k. Uniwersytecie w Wiedniu, L. 402. Zarządu stowarzyszenia wzajemnej pomocy urzędników, L. 229. Róży Łysakowskiej, L. 231. Cypryana Rogojskiego, L. 379. Komitetu wznoszącego pomnik Włodzimierzowi Barwińskiemu, L. 489. Maryi Burgier, L. 244. Komitetu kolonii leczniczej w Rymanowie (o zapomogę na budowę domu), L. 438. Julii Iwanowicz, L. 381. Antoniego Gorylewicza, L. 388. Julii Saszkiewicz, L. 429. Komitetu budowy cerkwi w Berezowcach, L. 389. Jana Darmochwał, L. 230. Józefy Zaleskiej, L. 225. Tomasza Śliwińskiego, L. 412. Joanny Maszkowskiej, L. 70. Dominika Zachajkiewicza, L. 156. Domicelli Włodzimirskiej, L. 116. Emilii Grochowskiej, L. 126. Karola Persil, L. 114. Anny Kalinowskiej, L. 505. Komitetu ochotniczej straży ogniowej w Dynowie, L. 553. Emilii Rodkiewicz, L. 549. Maryi Treter, L. 533. Zofii Szechowicz, L. 536. Joanny Dąbrowskiej i L. 531. Jana Flak.

Lwów, 13. Października 1888.

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca:
Antoni Wrotnowski.

Budżet krajowy na rok 1889.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie**Fundusz chorych i położnic.***(Sprawozdawca p. O. Hausner.)*

Preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1889 wykazuje wydatki w kwocie 186.523 złr. a dochody w kwocie 186.384 złr. Niedobór wynosiłby zatem według preliminarza Wydziału krajowego 139 złr., podczas gdy niedobór według preliminarza za rok ubiegły (1888) wynosił 766 złr.

Komisya budżetowa na podstawie wynikłości roku 1887 i według rzeczywistych nieodzownych potrzeb wnosi wstawić wydatki w kwocie 185.363 złr. o 1160 złr. mniej niż preliminował Wydział krajowy, zaś dochody preliminuje zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie 186.384 złr. W razie przyjęcia wniosków komisji okazałaby się na r. 1889 nadwyżka w kwocie 1021 złr. zamiast niedoboru 139 złr.

A. Wydatki.

Kwota preliminowana przez Wydział krajowy na r. 1889 (186.523 zł.) jest wyższą od uchwalonej na rok 1888 (= 182.993 zł.) o 3.530 złr. Mianowicie wydatki na fundusz chorych (= 170.362 zł.) są o 2.061 zł. wyższe od zeszłorocznych (= 168.301 zł.) zaś wydatki na fundusz położnic (= 16.161 zł.) są wyższe od zeszłorocznych (= 14.692 zł.) o 1.469 zł.

Zamknięcia rachunkowe ostatnich lat sześciu wykazują w wydatkach szpitala lwowskiego następujące kwoty :

Rok 1882:	175.034 zł.
„ 1883:	184.693 „
„ 1884:	186.759 „
„ 1885:	185.655 „
„ 1886:	179.781 „
„ 1887:	178.448 „

Przeciętny zatem wydatek wynosił w sześciolciu 1882–1887 181.728 zł., przeto wydatek preliminowany na r. 1889 jest o 8.075 wyższy od wynikłości ostatniego roku 1887 a o 4.795 zł. wyższy od przeciętnej wynikłości sześciolcia 1882–1887.

Komisya budżetowa wnosi wstawić w rubr. IX. o 100 zł. mniej, w rubryce X. o 60 zł. mniej a w rubr. XI. o 1 000 zł. mniej, niż preliminował Wydział krajowy. Po przyjęciu tych wniosków wydatki szpitala powszechnego we Lwowie wynosiłyby 185.363 zł. o 1.160 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1—14. Płace i emolumenta etatowe.

Wydział krajowy prelininuje 34 075 zł. o 320 zł. więcej niż na r. 1888. Podwyższenie to następuje z powodu przypadającego pełnego trzeciego pięciolecia dyrektorowi, prymaryuszowi Dr. Sawickiemu, prosektorowi, jednemu pisarzowi i odźwiernemu w łącznej kwocie wyższej od zeszłorocznej o 302 zł. tudzież z powodu zakontraktowanych cen drzewa opałowego dla dyrektora i rządcy cokolwiek wyższych od przeszłorocznych. co przy 20 sągach czyni różnicę 18 zł.

Komisya wnosi wstawić bez zmiany kwotę prelininowaną przez Wydział krajowy = 34.075 zł. (31.362 zł. dla fund. chorych i 2.713 zł. dla funduszu położnic.)

Rubr. II poz. 15—21. Koszta utrzymania osób nieetatowych

Wydział krajowy prelininuje 26 340 zł. o 135 zł. więcej niż uchwalono na r. 1888 z powodu podwyższenia pomocnikowi przy laboratorium chemiczno-patologicznem który dotąd pobierał płacę zwykłego sługi = 96 zł. a rozporządzeniem Wydziału krajowego l. 23.141/1888 otrzymał płacę 240 zł. zatem o 144 zł. wyższej.

Natomiast dodatek drożyzniany dla 7 dyetaryuszów o 9 zł. niżej prelininowano niż na r. 1888, gdyż był to rok przestępny.

Komisya uznaje podwyższenie płacy laboranta za siuszne, prelininuje zatem całą rubrykę zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 26.340 zł. (24.223 zł. dla funduszu chorych a 2.117 zł. dla funduszu położnic.

Rubr. III. poz. 22—30. Pensye i emerytury w kwocie 3.757 zł.

Rubr. IV. poz. 31—34. Zaopatrzenia i dary z łaski w kwocie 239 zł.

Rubr. V. poz. 35. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych w kwocie 100 zł.

Rubr. VI. poz. 36—37. Remuneracye i zapomogi w kwocie 930 zł.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1888.

Nad petycją Albiny Śliwińskiej z voto Cwiklińskiej (l. 252) o udzielenie remuneracyi za zarząd szpitala powszechnego przez ś. p. jej pierwszego męża Leona Śliwińskiego za lata 1864—1867 komisya wnosi przejść do porządku dziennego.

Petycję Kornelii Neuhauser wdowy po prymaryuszu szpitala powszechnego (l. 152) o podwyższenie pensyi wdowiej, komisya wnosi przekazać Wydziałowi krajowemu z poleceniem udzielenia petentce na r. 1889 dodatku 250 zł. tytułem daru z łaski.

Rubr. VII. poz. 38—47. Koszta gospodarcze.

Wydział krajowy prelininuje w kwocie 77.692 zł. o 550 zł. więcej niż uchwalono na r. 1888. Drobna ta różnica spowodowaną jest małym podwyższeniem poz. 46. a. bielizna, pościel i odzież o 600 zł. z 6000 na 6600 zł. i zmniejszeniem poz. 44. Utrzymanie ogrodu spacerowego z 150 na 100 zł. Ponieważ potrzeba sprawienia koców, tudzież dokompletowania materaców i poduszek przedstawieniem dyrekeyi szpitala (l. 15.839) należycie uzasadnioną została, komisya wnosi wstawić w poz. 46. i w całej rubryce VII. kwoty przez Wydział krajowy prelininowane. Z łącznej kwoty 77.692 zł. przypada na fundusz chorych 72.457 zł. a na fundusz położnic 5 235 zł.

Rubr. VIII. poz. 48—54. Koszta sanitarne.

Wydział kraj. prelininuje 15.650 zł. o 675 zł. więcej niż uchwalono na r. 1888. W tej rubryce Wydział kr. utworzył 3 nowe pozycye z poz. 49. a mianowicie poz. 50. Szczydła, buty i opaski prze-

pułkinowe w kwocie 500 zł. poz. 51. laboratorium chemiczno-patologiczne w kwocie 150 zł. które mieściły się dotąd w pozycji: „Potrzeby sanitarne w ścisłem znaczeniu“, tudzież poz. 52.

Poz. 52. Prosektoryum w kwocie 100 zł., które dotąd pokrywano z pozycji: Instrumenta chirurgiczne.

Wydzielenie tych pozycji daje lepszy pogląd na rodzaj kosztów w tej rubryce, a porównując koszt tegorocznych 5 pozycji od 49 do 53 z dotychczasowymi pozycjami: „Potrzeby sanitarne w ścisłem znaczeniu“ i „instrumenta chirurgiczne“, okazuje się podwyższenie w kwocie 350 zł., t. j. 7.650 zł. zamiast dotychczasowych 7.300 zł. W obec zwrótu liczby chorych, szczególnie na oddziale chirurgicznym i coraz liczniejszych ciężkich operacyj, komisya uważać musi to lekkie podwyższenie za konieczne, również podwyższenie pozycji 48. Lekarstwa o 325 zł. (z 7.175 na 7.500 zł.) na podstawie wyniku trzech lat ostatnich 1885.—1887. (7.519 zł.) obliczone. Komisya wnosi przeto wstawić w rubr. VIII. bez zmiany kwotę 15.650 zł. (14.825 zł. na fundusz chorych, 825 zł. na fundusz położnic).

Rubr. IX. poz. 55. Koszta kancelaryjne.

Wydział krajowy preliminuje 950 zł., o 100 zł. mniej niż uchwalono na r. 1888. Ponieważ zaś wydano rzeczywiście w r. 1886. tylko 861 zł. a w r. 1887. tylko 838 zł., i ponieważ znaczne zmniejszenie się zaległości kosztów leczenia, a zatem i zmniejszenie się czynności kancelaryjnych niemi spowodowanych pozwala przypuścić, że kwoty wydane w ostatnich latach, i w przyszłości wystarczą. Komisya budżetowa wnosi wstawić 850 zł., o 12 zł. więcej niż wydano w r. 1887., lecz o 100 zł. mniej od kwoty preliminowanej przez Wydział krajowy.

Rubr. X. poz. 56. Koszta kapliczne.

Wydział krajowy preliminuje jak w latach poprzednich 300 zł. Jednak wydano na ten cel w r. 1885. tylko 226 zł., w r. 1886. tylko 187 zł. a w r. 1888. tylko 253 zł. Wynik przeciętny trzech lat ostatnich wynosi zatem tylko 222 zł.; przeto komisya budżetowa wnosi wstawić 240 zł., o 18 zł. więcej od 3-letniego przeciętnego wyniku, lecz o 60 zł. mniej niż Wydział kraj.

Rubr. XI. poz. 57—59. Utrzymanie budynków.

Konserwacya i reparacya z wycieczką na gmachu i obejścia szpitalnego poz. 57.

Wydział krajowy preliminuje 3.800 zł., o 1.000 zł. mniej niż uchwalono na r. 1888. Jednak uwzględnić należy, że i w roku zeszłym Wydział krajowy preliminował w tej pozycji tylko 3.800 zł., a dalsze 1.000 zł. wstawiono dopiero na żądanie komisji budżetowej w jej sprawozdaniu wyrażone na przerobienie całkowite sali operacyjnej. Ale i ta kwota zredukowana 3.800 zł. na zwyczajną konserwację i reparację jest za wysoka, ponieważ według zamknięć rachunkowych w r. 1885. wydano na ten cel tylko 2.510 zł., w r. 1886. (po potrąceniu kosztu rekonstrukcyi łazienek (1.394 zł. i kosztów dokończenia dobudowanego skrzydła (2.000 zł.) 2.894 zł. w r. 1887. 3.430 zł. przeciętnie zatem w trzech ostatnich latach wydano tylko kwotę 2.944 zł. Komisya budżetowa zatem wnosi wstawić 3.000 zł., o 56 zł. więcej od 3-letniego przeciętnego wyniku, lecz o 800 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Do tej pozycji 57. dodał w tym roku Wydział krajowy pod subpoz. 2 koszt dwóch nadzwyczajnych obiektów t. j. lodowni i piec do palenia słomy po chorobach zaraźliwych.

Postawienie nowej i obszernej lodowni wedle wniosku dyrekcji szpitala (l. 15.839) jest nieodzownie potrzebnem. Wydział krajowy preliminuje na ten cel 4.000 zł. Kosztorys w czasie zestawienia budżetu na r. 1889. jeszcze nie wypracowany, dziś zaś przez biuro techniczne Wydziału krajowego komisji wręczony, oblicza koszt lodowni drewnianej na 6.200 zł.; zaś na 5.800 zł. murowanej. Jednak ceuy jednostkowe w tym kosztorysie, szczególnie materiału drzewnego są tak wygórowane, doliczenie 480 zł. na administrację i nieprzewidziane wydatki jest przy budowie tak łatwej i prostej zdaje się komisji tak zbyt czynnem, że kwota pierwotnie preli-

minowana 4 000 zł. powinna wystarczyć na postawienie lodowni drewnianej, lepszej dla przechowania lodu w rozmiarach zaprojektowanych, za czem przemawia fakt, iż w Kulparkowie postawiono lodownię o połowę mniejszą za 2.100 zł.

Komisya wnosi przeto wstawić na budowę lodowni 4.000 zł. Na piec do palenia słomy wstawia się według wymagań rozporządzenia ministryalnego z r. 1884. (l. 20.662), a według kosztorysu z dnia 27. Czerwca 1888. l. 26.514 wymaga wydatek 700 zł. Gdy jednak i w tym kosztorysie ceny jednostkowe muru, blachy, drzwi są wygórowane a dodatek 79 zł. 87 ct. na administracyę i nieprzewidziane wydatki przy budowie pieca z pewnością jest zbyt znaczny, przeto komisya budżetowa wnosi wstawić na budowę pieca 500 zł., o 200 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Poz. 58. Asekuracya i poz. 59. Kominiarze i straż ogniowa. Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 230 zł. i 450 zł.

W całej rubr. XI. komisya wnosi zatem wstawić 8.180 zł. (7.357 zł. na fundusz chorych a 823 zł. na fundusz położnic) o 1.000 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Rubr. XII. Odsetki od kapitałów dłużnych w kwocie 1.760 zł.

„ XIII. Podatki i daniny	„	20	„
„ XIV. Wydatki rozmaite	„	300	„
„ XV. Zapomogi dla położnic	„	3.200	„
„ XVI. Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic zrodzonych	„	30	„
„ XVII. Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	„	12.000	„

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

B. Dochody.

Wydział krajowy preliminuje dochody szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1889. w kwocie 186. 384 zł. (w funduszu chorych 173.351 zł. w funduszu położnic 13 033 zł.), o 4.157 zł. więcej niż uchwalono na r. 1888. Komisya budżetowa uznając obliczenie i wywody Wydziału krajowego za słuszne, preliminuje zgodnie z tymże

w rubr. I. poz. 1.	Od c. k. Skarbu za drzewo opałowe	1 300	zł.
„ I. „ 2.	Z kasy miejskiej $\frac{1}{5}$ część dochodu z rogatek i na utrzymanie trupiarni	23.084	„
„ II. „ 3.	Opłaty pośmiertne	5.300	„
„ III. „ 4.	Zwrot kosztów leczenia od funduszu kraj.	140.000	„
„ III. „ 5.	Od płacących za siebie	11.000	„
„ III. „ 6.	Od funduszy obcokrajowych	4.000	„
„ IV. „ 7.	Dochody rozmaite	1.700	„

Sumaryczne zestawienie wydatków.

	Fund. chorych	Fund. położnic	Razem
Rubr. I.	31.362 zł.	2.713 zł.	34.075 zł.
„ II.	24.223 „	2.117 „	26.340 „
„ III.	3 552 „	205 „	3.757 „
„ IV.	176 „	63 „	239 „
„ V.	90 „	10 „	100 „
„ VI.	841 „	89 „	930 „
„ VII.	72.457 „	5.235 „	77.692 „
„ VIII.	14.825 „	825 „	15.650 „
„ IX.	794 „	56 „	850 „
„ X.	— „	240 „	240 „
„ XI.	7.357 „	823 „	8.180 „
Do przeniesienia	155.677 zł.	12.376 zł.	168.053 zł.

	Fundusz chorych	Fundusz położnie	Razem
Z przeniesienia . . .	155.677 zł.	12.376 zł.	168.053 zł.
Rub. XII.	1.408 „	352 „	1.760 „
„ XIII.	15 „	5 „	20 „
„ XIV.	270 „	30 „	300 „
„ XV.	—	3.200 „	3.200 „
„ XVI.	—	30 „	30 „
„ XVII.	12.000 „	—	12.000 „
Suma wydatków . . .	169.370 zł.	15.993 zł.	185.363 zł.

Sumaryczne zestawienie dochodów.

	Fundusz chorych	Fundusz położnie	Razem
Rub. I.	24.282 zł.	102 zł.	24.384 zł.
„ II.	5.300 „	—	5.300 „
„ III.	142.250 „	12.750 „	155.000 „
„ IV.	1.519 „	181 „	1.700 „
Suma dochodów: . . .	173.351 zł.	13.033 zł.	186.384 zł.

Bilans funduszu chorych zatem przedstawia się następująco:

Wydatki	169.370 zlr.
Dochody	173.351 „
Zatem nadwyżka . . .	3.981 zł.

zaś bilans funduszu położnie następujący:

Wydatki	15.993 zł.
Dochody	13.033 „
zatem niedobór . . .	2.960 zł.

Bilans całego krajowego szpitala powszechnego we Lwowie wykazuje:

Wydatki	185.363 zł.
Dochody	186.384 „

zatem nadwyżka . . . 1.021 zł., podczas gdy Wydział krajowy preliminował niedobór 139 zł.

I. Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1889. i wstawić wykazaną nadwyżkę 1.021 zł. w rubr. IV. dochodów budżetu kraj.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 472 Katarzyny Starowieckiej, wdowy po lampiarzu i stolarzu szpitalnym, o pensyą — przechodzi się do porządku dziennego.

Lwów 3. Października 1888.

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Otton Hausner.

Budżet krajowy na rok 1889.

Sprawozdanie dodatkowe

Komisji budżetowej do

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Sprawozdawca poseł **Otton Hausner.**

Wydział krajowy w sprawozdaniu z dnia 17. sierpnia r. b. L. 35723. wnosi, ażeby Wysoki Sejm uchwałę z dnia 26. kwietnia 1876. r. co do nieobsadzania jednej posady sekundaryusza uznał za nie obowiązującą i aby upoważnił Wydział krajowy do bezzwłocznego uzupełnienia liczby sekundaryuszów przy szpitalu lwowskim zgodnie z etatem w roku 1875. uchwalonym.

Wydział krajowy opiera swe przedstawienie na następujących uwagach:

Posada 7go sekundaryusza objęta etatem, corocznie bywa w preliminarz wstawiana, i wotowana, pozostaje zaś w myśl powyższej uchwały Sejmu z r. 1876. dotąd nie obsadzoną a płaca tegoż, jak to zamknięcia rachunkowe udowadniają, wpływa corocznie do interkalaryów.

Powód zaś do owej uchwały Sejmu od dawna już istnieć przestał. Wtedy bowiem, w r. 1875. liczba chorych, w oddziale chorych szpitala lwowskiego wynosiła 5.446, a liczba dni leczenia 146.486, wtedy zatem liczba 6 sekundaryuszów mogła się słusznie wydawać Sejmowi wystarczającą.

Gdy zaś odtąd liczba chorych i dni leczenia tak znacznie się wzmogła, iż w r. 1887. dosięgła 201.606 dni leczenia na 9.459 chorych, zatem podwyższenie postąpiło 37·6⁰/₀, względnie 73·6⁰/₀, przeto ówczesny powód do nieobsadzania posady 7go sekundaryusza zupełnie ustał i obecne siły lekarskie z trudnością największą mogą podjąć pracy a dalsze pozostawienie takiego stanu, mogłoby spowodować wielki uszczerbek w niesieniu pomocy chorym. Komisya budżetowa z tem przedstawieniem Wydziału krajowego w zupełności się zgadza i zauważa, że w żadnym z większych szpitali publicznych siły lekarskie nie są tak szczupło obliczone i niewystarczające jak w szpitalu lwowskim, tak że n. p. jeden lekarz płatny wypada w szpitalu na Wiedniu na 421 chorych i na 10.763 dni leczenia, w szpitalu Rudolfa na 365 chorych i na 11.796 dni leczenia a w szpitalu św. Łazarza w Krakowie na 772 chorych i na 16.925 dni leczenia, — podczas gdy w szpitalu lwowskim jeden lekarz płatny wypada na 1.019 chorych i na 20.058 dni leczenia, co jaskrawo udowadnia konieczność przywrócenia etatem wyznaczonej liczby sekundaryuszów przy szpitalu lwowskim.

Komisya wnosi przeto :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Uchwałę z dnia 26. kwietnia 1876. co do nieobsadzania jednej posady sekundaryusza, uznaje Sejm za nie obowiązującą i upoważnia Wydział krajowy do bezzwłocznego uzupełnienia liczby sekundaryuszów przy szpitalu lwowskim, zgodnie z etatem w roku 1875. uchwalonym.

Przewodniczący :

Artur Potocki.

Sprawozdawca :

Otton Hausner.

Budżet krajowy na rok 1889.

Lit. D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Sprawozdawca poseł **Hausner.**

Wydatki tego funduszu Wydział krajowy preliminuje na r. 1889. w kwocie 493 zł., o 57 zł. mniej niż uchwalono na r. 1888. Komisyja budżetowa uznaje obliczenia Wydziału krajowego za słuszne i wnosi wstawić bez zmiany:

<i>w rubryce</i>	I.	Koszta kancelaryjne	10 zł.
"	II.	Remuneracye i zapomogi	120 "
"	III.	Koszta utrzymania dzieci	293 "
"	IV.	Koszta leczenia dzieci	10 "
"	V.	Rozmaite wydatki	60 "
		Razem	<u>493 zł.</u>

Dochodów ten fundusz nie ma żadnych, przeto Wysoki Sejm raczy całą sumę wydatków funduszu podrzutków we Lwowie — 493 zł., pokryć z funduszu krajowego w rubr. XI.

Przewodniczący:
Artur Potocki.

Sprawozdawca:
Hausner.

Budżet krajowy na rok 1889.

Lit. E.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Hausner.

Preliminarz Wydziału krajowego na rok 1889. wykazuje wydatki w kwocie 155.037 zł., zaś dochody w kwocie 156.960 zł., a zatem nadwyżkę w kwocie 1.923 zł.

Komisyja budżetowa wnosi wstawić w wydatkach 154.927 zł., o 110 zł. mniej niż pre-
liminował Wydział krajowy, dochody zaś przyjmuje bez zmiany, oblicza zatem nadwyżkę w kwocie 2.033 zł.

A. Wydatki.

Kwota 155.037 zł., preliminowana na rok 1889. jest o 19.192 zł. wyższą od uchwalonej na r. 1888. i o 13.564 zł. wyższą od wynikłości r. 1887. To tak znaczne powiększenie wydatków jest następstwem smutnych zjść zeszłorocznych w tym zakładzie, które wywołały na posiedzeniu w dniu 10. Stycznia 1888. uchwałę Wysokiego Sejmu, polecającą Wydziałowi krajowemu, aby przystąpił do zbadania przyczyn złego i do jaknajrychlejszej a skutecznej naprawy stosunków w zakładzie kulparkowskim. Komisyja budżetowa, której nie przekazano sprawozdanie Wydziału krajowego o zakładzie kulparkowskim, ani też poruczono jej sprawozdania o czynnościach dep. V. Wydziału krajowego, nie czuje się powołaną do orzeczenia czy i o ile powiększenie pewnych wydatków, podwyższenie pewnych płac i przerobienie pewnych sal mogło rychło i skutecznie poprawić stosunki w zakładzie i ogranicza się ściśle do czysto budżetowego ocenienia podwyższonych pozycy. Z tego stanowiska wychodząc komisyja budżetowa jedynie w rubr. I. wnosi zmniejszenie o 110 zł., a wszystkie inne rubryki przyjmuje bez zmiany, preliminuje zatem wydatki w kwocie 154.927 zł.

Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1.—11. Płace i emolumenta etatowe:

Wydział krajowy preliminuje 19.799 zł., o 501 zł. więcej jak uchwalono na r. 1888., a o 712 zł. więcej od wynikłości r. 1887.

To dość znaczne podwyższenie nastąpiło:

a) z powodu uzupełnienia pięciolecia dwom kapłanom, rządcy i dwom oficyalom, w łącznej kwocie 295 zł., tudzież dodania nowych pięcioleci jednemu sekundaryuszowi, jednemu oficyalowi, jednemu pisarzowi i odźwier-nemu, w łącznej kwocie 249 zł., razem z powodu przypadających pięcioleci

544 zł., z której to kwoty należy potrącić dodatki pięcioletnie spensyowanego prymaryssza i od służby uwolnionego sekundaryusza, w łącznej kwocie 357 zł., tak że ostateczne podwyższenie z powodu dodatków pięcioletnich okazuje się w kwocie 187 zł.

b) z powodu uzupełnienia wiktury rządu w kwocie 204 zł.

c) z powodu przyznania wiktury I. klasy byłemu nadzorczy służby Krogulskiemu, którego z dniem 1. Lipca 1888. pismem Wydz. kraj. l. 11.896 mianowano 2gim pisarzem, w kwocie 110 zł.

Podwyższenia z powodu dodatków pięcioletnich są prostym następstwem etatu, dodatek bezpłatny wiktury rządu Fantiemu uchwałą Sejmu z dnia 22. Stycznia 1888. został przyzwolony.

Co się zaś tyczy kwoty 110 zł., z powodu mianowania dozorey służby Krogulskiego drugim pisarzem, komisya budżetowa sądzi, że nie zachodziła najmniejsza potrzeba kreowania posady drugiego pisarza, ponieważ czynności kancelaryjne w niczem się nie powiększyły, jak to najlepiej dowodzi preliminarz na r. 1889. kosztów kancelaryjnych bez zmiany, a te czynności dotąd przez dwóch oficyałów, 2 dyetaryuszów i jednego pisarza należycie i ku zadowoleniu pełnione bywały. Komisya przeto wnosi wykreślenie w tym roku nowo wprowadzaną pozycję 9. drugiego pisarza, a restytuuje pominiętą w preliminarzu na r. 1889. posadę nadzorey służby męskiej jako stałą i etatową, a to tem bardziej, że przez zwinięcie tej posady stosunki służby męskiej wcale się nie polepszyły, co najlepiej stwierdza smutny i gorszący fakt pobicia Siostry Miłosierdzia przez jednego z dozorców, za co szlusznie sądowi został oddany, tudzież ta okoliczność, że od czasu zwinięcia posady nadzorey t. j. od 1. Lipca r. b. do 1. Października, 18 dozorców i to wcale nie najgorszych uwolniono od służby na ich własne żądanie.

Gdy zaś nadzorca pobierał wikt II. klasy w kwocie 250 zł. pisarz zaś projektowany przez Wydział krajowy pobierałby wikt I. klasy w kwocie 360 zł., przeto Komisya wnosi wykreślić kwotę 110 zł. w pozycyi 9.

W razie przyjęcia tego wniosku wydatki rubryki I. wynosiłyby 19.689 zł., o 110 zł. mniej, niż preliminarz Wydział krajowy. Oficyałowie zakładu kulparkowskiego Karol Kalita i Arkadyusz Bienkowski w petycyi l. 124. proszą o zrównanie ich płac i wymiaru emerytury z płacą i wymiarem emerytury oficyałów przy szpitalach krajowych we Lwowie i w Krakowie.

Oficyałowie zakładu kulparkowskiego mają po 700 zł. stałej płacy i po 360 zł. dodatku na wikt, razem 1.060 zł. podczas gdy oficyałowie szpitali krajowych we Lwowie i w Krakowie mają po 1.000 zł. stałej płacy. Pozornie zatem pierwsi mają o 60 zł. wyższą płacę, co zresztą z powodu odległości o 6 kilometrów od miasta i ztąd wynikającego droższego wyżywienia, ulokowania dzieci w celu ich kształcenia, w mieście, jest zupełnie usprawiedliwionem, rzeczywistość zaś znajdują się w gorszym położeniu, gdy pięcioletni dodatki i emerytury obliczone bywają tylko od stałej płacy 700 zł., oficyalistom zaś lwowskim i krakowskim od płacy 1.000 zł.

Ponieważ drobna nadwyżka 60 zł. w wykazanych warunkach zakładu kulparkowskiego nie wystarcza na pokrycie niezbędnie wyższych wydatków oficyałów zakładu, przeto płaca tychże ze względu na wymiar pięcioletnich dodatków i emerytury okazuje się niesłusznie niższą od płacy oficyałów szpitali krajowych we Lwowie i w Krakowie.

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Od 1. Stycznia 1889. roku wyznacza się dwom oficyalom zakładu kulparkowskiego zamiast dotychczasowej płacy 700 zł. i dodatku na wikt 360 zł. stałą płacę 1060 zł.

Nad petycją kapelana rz. kat. księdza Leonarda Piotrowskiego (l. 101) o pobieraniu podwyższonego relutum za wikt, Komisya budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego.

- Rubr. II. poz. 12.*—16. Koszta utrzymania osób nieetatowych. Wydział krajowy preliminuje 33.767 zł., o 7.484 zł. więcej niż uchwalono na rok 1888., a o 7.768 zł. więcej od wynikłości r. 1887. To bardzo znaczne, bo 28% wynoszące podwyższenie następuje skutkiem wyż powołanej uchwały Sejmu z dnia 21. Stycznia 1888. r. i zmian i zarządzeń, jakie Wydział krajowy w celu urzeczywistnienia życzeń Sejmu skutecznił, i tak :
- ” ” ” 12. Siostry Miłosierdzia oddziałowe. Wydział krajowy wstawia 4.930 zł., o 2.610 zł. więcej jak zeszłego roku z powodu zwiększonego stanu Sióstr Miłosierdzia o 9 osób, którym według interpretacji uchwały Sejmu z dnia 21. Stycznia 1888. i zawartego kontraktu (l. 11.896) powierzono nadzór nad chorymi i służbą oddziału męskiego od 1. Lipca 1888. Jakkolwiek życzeniem Sejmu było właściwie pozyskanie Bonifratów lub innego zakonu męskiego dla nadzoru na oddziale męskim, Komisya budżetowa zgadza się na zaprowadzenie Sióstr Miłosierdzia na oddział męski i wnosi wstawić bez zmiany w poz. 12. . . . . 4.930 zł.
- ” ” ” 14. Służba wyższa. Wydział krajowy wstawia 5.236 zł., o 440 zł. więcej jak zeszłego roku, z powodu koniecznej potrzeby przyjęcia jednego starszego dozorecy z przeznaczeniem dla infirmary (rozporządzenie Wydziału krajowego l. 6.952). Komisya budżetowa uznając konieczność tej potrzeby, wnosi wstawić bez zmiany . . . . . 5.236 zł.
- ” ” ” 15. Służba oddziałowa. Wydział krajowy preliminuje 19.394 zł., o 4.434 zł. więcej jak zeszłego roku, z powodu powiększenia służby z 63 na 76 osób, tak że obecnie 1 dozorca pilnuje i obsługuje 7 chorych męskich, a jedna dozorczyńni 6 chorych kobiet, dalej z powodu polepszenia wiktu i zmiany kosztu z rocznych 120 na 142 zł. dla jednej osoby (rozporządzenie Wydziału krajowego l. 6.952), nareszcie z powodu powiększonej w stosunku większej ilości służby gratyfikacji o 50 zł. Komisya budżetowa, uznając konieczność tych powiększeń, wnosi wstawić bez zmiany 19.394 zł.
- ” ” ” 13. i 16. Dyetaryusze i służba domowa. Preliminuje Wydział krajowy jak na rok 1888.

Komisya więc przyjmuje w rubryce II. bez zmiany kwotę preliminowaną przez Wydział krajowy . . . . . 33.767 zł.

Maszynista Józef Krzyżanowski prosi w petycyi l. 102 o zmianę posady swej przy zakładzie kulparkowskim z nieetatowej na etatową. Jakkolwiek petent służy od lat 8miu gorliwie i nienagannie, przeto na pewne uwzględnienie zasługuje, jednak Komisya budżetowa w roku o tak znacznem podwyższeniu wydatków zakładu nie śmie bez inicjatywy Wydziału krajowego wnosić podobną zmianę etatu, lecz nie przechodząc nad petycją do porządku dziennego, wyraża życzenie, ażeby Wydział krajowy potrzeby stabilizacji tej posady zbadał i w razie uznania tej potrzeby, z odnośnym wnioskiem na przyszłą sesję Sejmową wystąpił.

- Rub. III.* Pensye i emerytury. Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 857 zł., o 567 zł. więcej jak na rok 1888. z powodu spensyonowania prymaryusza Dra Dobińskiego.
- „ *IV.* Zaopatrzenia i dary z łaski w kwocie 14 zł.
- „ *V.* Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych w kwocie 40 zł. i
- „ *VI.* Remuneraacye i zapomogi w kwocie 640 zł. Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1888.
- „ *VII.* Koszta gospodarze. Wydział krajowy preliniuje 82.260 zł., o 8.700 zł. więcej niż uchwalono na rok 1888. mianowicie poz. 28. Żywienie chorych jest o 1.400 zł. wyżej preliniowana niż zeszłego roku (50.850 zł. przeciw 49.450 zł.) na podstawie wynikłości ostatniego r. 1887., również poz. 29. Opał o 200 zł. wyżej preliniowana, z powodu zwiększonego stanu służby i Sióstr Miłosierdzia (5.200 zamiast 5.000 zł.), poz. 33. Uprawa pól. Preliniowano w kwocie 2.200 zł., o 100 zł. więcej jak na rok 1888. według rzeczywistego wydatku roku 1887.
- Największe podwyższenie doznała poz. 37. a) Bielizna, pościel i odzież, w której wstawiono 12.200 zł., o 7.200 zł. więcej jak na rok 1888. Rzeczywisty wydatek wynosił przeciętnie w ostatnich trzech latach 5.264 zł., ale te kwoty nie wystarczały, aby utrzymać należyty zapas bielizny, pościeli i odzieży, ciągle niszczonej przez chorych niespokojnych, tak, że na wniosek Dyrekcyi pismem Wydziału krajowego l. 12.692 sprawdzono potrzebę sprawienia nowego zapasu za 7.200 zł.
- Inne pozycye rubryki VII. zostały preliniowane bez zmiany jak na r. 1888., a pozycya 31. Sprzęty gospodarskie została o 200 zł. zmniejszoną, 1.800 zł., zamiast 2.000 zł. Komisya budżetowa, uznając potrzebę sprawienia nadzwyczajnego zapasu bielizny, pościeli i odzieży, i innych mniejszych podwyższeń w tej rubryce, wnosi wstawić na koszta gospodarze bez zmiany . . . . . 82.260 zł.
- „ *VIII.* Koszta sanitarne. Wydział krajowy preliniuje 4.960 zł., o 700 zł. więcej niż na rok 1888., z powodu zwiększonej potrzeby potrzeb sanitarnych, chloralu i t. p. wykazanej wynikłością r. 1887. Komisya wnosi wstawić wyższą kwotę 4.960 zł.
- „ *IX.* Koszta kancelaryjne w kwocie 450 zł. i
- „ *X.* Koszta kapliczne w kwocie 200 zł., Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1888.
- „ *XI.* Koszta utrzymania budynków, dróg i urzędzeń. Wydział krajowy preliniuje 9.550 zł., o 1.140 zł. więcej jak na rok 1888., z powodu rekonstrukcyi sali jadalnej, dziś dla bezpośredniego sąsiedztwa cuchnących wychodków i dla ciemności nie do użycia i pokostowania dachów na głównym i ekonomicznym budynku. Komisya budżetowa uznaje potrzebę tych wydatków, nie może jednak zamileżeć, że według naocznego przekonania, ową rekonstrukcyą sali jadalnej tylko mało znacząca część usterek i wadliwości głównego gmachu zostanie usunięta, i że zupełne przerebienie wychodków dla zdrowia chorych jest nieodzownie potrzebne i należałoby na sesyę Sejmową w r. 1889. przedłożyć plany i kosztorysy tej rekonstrukcyi. Również Komisya zataić nie może, że umieszczenie dyetaryusza z rodziną i kuchnią w głównym budynku w pośród chorych jest wiele niewłaściwe, i owego dyetaryusza bezzwłocznie stosownie umieścić w budynku administracyjnym należy. Kwotę preliniowaną w rubr. XI. 9.550 zł. Komisya przyjmuje bez zmiany.
- „ *XII.* Podatki i daniny w kwocie 250 zł.,
- „ *XIII.* Wydatki rozmaite w kwocie 2.200 zł. i
- „ *XIV.* Wydatki patronatu i konkurencyi w kwocie 50 zł., Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

B. Dochody.

Wydział krajowy preliniuje dochody na r. 1889. w kwocie 156.960 zł., o 7.000 zł. mniej niż na r. 1888.

Komisya przyjmuje tę kwotę bez zmiany.

Poszczególnienie.

Rubr. I. Dodatki od c. k. Skarbu i kasy miejskiej w kwocie 660 zł. i rubr. II. Dochody z dóbr w kwocie 4.700 zł.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1888.

Rubr. III. poz. 6. Zwroty kosztów leczenia od funduszu krajowego. Wydział krajowy preliniuje tylko 117.000 zł., o 7.000 zł. mniej niż na r. 1888., pomimo wynikłości znacznie wyższej = 134.843 zł. ostatniego roku 1877. i czyni to zupełnie słusznie dlatego, że od 1. Stycznia 1888. taksa dzienna III. klasy została zniżoną z 90 na 80 ct., a więc liczyć wypada prawdopodobny ubytek $\frac{1}{9}$ części czyli około 15.000 zł., dlatego komisya budżetowa zgadza się z kwotą preliniowaną . . . . . 117.000 zł.

" " " 7. zwrot od płacących za siebie preliniowano w kwocie 33.000 zł., według przeciętnej 3-letniej (1885—1887) wynikłości (33.388), z czem się komisya zgadza.

" " " 8. Zwrot od funduszy obcokrajowych i innych publicznych preliniuje Wydział krajowy tylko w kwocie 1.000 zł. pomimo, że wynikłość r. 1885. wykazała 6.511 zł., r. 1886. 3.964 zł. a r. 1887. nawet 8.369 zł. i czyni to, jak twierdzi w wyjaśnieniach str. 15. dlatego, że chorych z Bukowiny, Czech i innych krajów już do własnych zakładów zabrano. Komisya nie zupełnie jest przekonana, że w r. 1889. nie wejdą do zakładu jak w poprzednich latach nowi chorzy z innych krajów, jednak, zostawiając Wydziałowi krajowemu za to odpowiedzialność, zgadza się na preliniowaną kwotę 1000 zł.

Rubr. IV. Rozmaite Dochody. Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . . . . . 600 zł.

Zestawienie sumaryczne wydatków.

<i>Rubr.</i>	<i>I.</i>	.	.	.	19.689 zł.
"	<i>II.</i>	.	.	.	33.767 "
"	<i>III.</i>	.	.	.	857 "
"	<i>IV.</i>	.	.	.	14 "
"	<i>V.</i>	.	.	.	40 "
"	<i>VI.</i>	.	.	.	640 "
"	<i>VII.</i>	.	.	.	82.260 "
"	<i>VIII.</i>	.	.	.	4.960 "
"	<i>IX.</i>	.	.	.	450 "
"	<i>X.</i>	.	.	.	200 "
"	<i>XI.</i>	.	.	.	9.550 "
"	<i>XII.</i>	.	.	.	250 "
"	<i>XIII.</i>	.	.	.	2.200 "
"	<i>XIV.</i>	.	.	.	50 "
	Suma wydatków			.	154.927 zł.

Zestawienie dochodów.

Rubr.	I.	.	.	.	660 zł.
"	II.	.	.	.	4.700 "
"	III.	.	.	.	151.000 "
"	IV.	.	.	.	600 "
Suma dochodów				.	156.960 zł.
Potrąciwszy od dochodów w kwocie				.	156.960 zł.
Wydutki " "				.	154.927 "
Nadwyżka wynosi				.	2 033 zł.

o 110 zł. większa od preliminowanej przez Wydział krajowy.

Komisyja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1889. i wykazaną nadwyżkę 2.033 zł. umieścić w Rubr. IV. dochodów preliminarza funduszu krajowego.

Lwów dnia 8. Października 1888.

Przewodniczący:

Artur Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Ottón Hausner w. r.

Wydział krajowy w sprawozdaniu z d. 16. Września r. b. l. 40381 wnosi w uzupełnieniu swej uchwały co do premiowania służby oddziałowej, ażeby Wys. Sejm wstawił do rubr. II. wydatków budżetu Zakładu Kulparkowskiego kwotę 174 zł. jako premię 10 dukatów dla dozorców Jana Balickiego i Antoniego Krzyżaka, starszego i dla dozoreczyni Anny Południak za przeszło 11-letnią służbę nienaganną.

Komisyja wnosi wstawić dodatkowo kwotę 174 zł. na premiowanie wymienionych osób w Rubr. II. poz. 15, przez co wydatki Rubr. II. wzniosą się do kwoty 33.941 zł., a suma wydatków Zakładu Kulparkowskiego wyniesie 155.101 zł., a nadwyżka wydatków nad dochodami tego zakładu spadnie z 2.033 zł. na 1.859 zł.

Lit. F.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

(Sprawozdawca p. Stanisław hr. Badeni).

Wydział krajowy preliniuje na rok 1889. *wydatki* w kwocie 168.898 zł., t. j. 3.472 zł. *więcej* niż uchwalono na rok 1888. a o 4.057 zł. *mniej* od wynikłości z r. 1887.

Dochody preliniuje Wydział krajowy na kwotę 171.621 zł. t. j. o 2.547 zł. *mniej* od budżetu na rok 1888. a o 2.426 zł. *więcej* od wynikłości z r. 1887.

W ogóle więc jest preliminarz Wydziału krajowego o 6.019 zł. *mniej* korzystny od budżetu na r. 1888. uchwalonego.

Komisya budżetowa preliniuje dochody zgodnie z Wydziałem krajowym, wydatki zaś o 500 zł. *mniej* t. j. na 168.398 zł.; — budżet przeto według projektu komisji budżetowej jest o 500 zł. *korzystniejszy* od preliminarza Wydziału krajowego, o 5.519 zł. *mniej* korzystny od budżetu na rok 1888. uchwalonego, a o 6.552 zł. *korzystniejszy* od wynikłości z r. 1887.

Poszczególnienie.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—16. „Płace i emolumenta etatowe“.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 28.790 zł.
t. j. o 530 zł. *więcej* jak w budżecie na r. 1888. a o 1.072 zł. *więcej* niż wydano w r. 1887.

Różnica uzasadnioną jest tem, iż w r. 1889. przypadają pięciolecia nowe 2 prymaryuszom w kwocie 280 zł., aptekarzowi w kwocie 100 zł., oficyałowi Lesieckiemu 150 zł.

Rubr. II. poz. 17—22. „Koszta utrzymania osób nieetatowych.“

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 21.346 zł.
t. j. o 748 zł. *więcej* niż uchwalono na r. 1888. i o 1.065 zł. *więcej* od wynikłości z r. 1887.

W rubryce tej preliniuje Wydział krajowy pod poz. 20 a) koszta utrzymania dwóch dozorców chorych dla oddziału chirurgicznego i syfilitycznego z płacą 120 zł. rocznie prócz kosztów wiktu, które wynoszą 160 zł. rocznie. Wydział krajowy preliniuje ten nowy wydatek z powodu, że prymaryusze oddziałów chirurgicznego i syfilitycznego mylnie żądają kreowania posad pomocników chirurgicznych wyłącznie od prymaryuszów zależnych i przez nich przyjmowanych, którzyby utrzymywali narzędzia chirurgiczne, wyrabiali waciki, woreczki drzewne i inne przybory, pomagali przy operacyach itp. Prymaryusze obydwaj wraz z dyrekeją i komitetem

szpitalnym twierdzą zgodnie, iż stan obecny, gdy prymaryusz nie ma stałego od niego zależnego pomocnika lecz musi się posługiwać ciągle zmieniającą się służbą, wpływa niekorzystnie na czas trwania leczenia chorych a tem samem i na koszta leczenia; dodać tu należy, że Siostry Miłosierdzia same chorych nie opatrują, lecz tylko dozurują służbę opatrywaniem zajętą, a na oddziale syfilitycznym prawie zawsze podczas opatrywania chorych obecni na sali być nie mogą.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym prelinuje kwotę 560 zł. dla dwóch dozorców na oddziałach chirurgicznym i syfilitycznym, zastrzegając jednak wyraźnie, iż posady te jako prowizoryczne niejako tytułem próby uważać należy tak długo, póki Wydział krajowy się nie przekona, iż z jednej strony rezultata, których pp. prymaryusze się spodziewają, rzeczywiście osiągnięte zostaną, z drugiej zaś strony dozorecy ci nie będą mieli szkodliwego wpływu na stósunek służby niższej do Sióstr Miłosierdzia, którym podlegają.

Dalsza różnica między projektem Wydziału krajowego a budżetem na rok 1888. w tej rubryce spowodowaną jest tem, iż w preliminarzu na rok 1888. wikt Sióstr Miłosierdzia obliczony został na 160 zł., a wikt służby na 115 zł., w preliminarzu zaś na rok 1889. na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech prelinuje się wikt Sióstr Miłosierdzia na 165 zł., wikt zaś służby na 117 zł.

Gdy cyfry te odpowiadają przecięciu z ostatnich lat trzech a ceny żywności, jakkolwiek dotąd nie zakontraktowane, nie będą w żadnym razie niższe w r. 1889., przeto komisya prelinuje je zgodnie z Wydziałem krajowym.

Rubr. III. „Pensye i emerytury“

prelinuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 250 zł.

Rubr. IV. „Zaopatrzenia i dary z łaski“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 223 zł.

Nad petycją L. s. 82 pet. 62 Feliksy Flasińskiej wdowy po etatowym pisarzu krajowego szpitala św. Łazarza o podwyższenie stałego zaopatrzenia, przechodzi się do porządku dziennego, gdyż Flasińska żadnego prawa do zaopatrzenia nie miała, a Wysoki Sejm w r. 1887. przyznał jej tylko z łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 150 zł.

Rubr. V. „Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 50 zł.

Rubr. VI. „Remuneracye i zapomogi“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 900 zł.

Rubr. VII. poz. 1—38. „Koszta gospodarcze“

W rubryce tej prelinuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 81.357 zł.
t. j. o 4.161 zł. więcej niż prelinowano na r. 1888 a o 821 zł. więcej od wynikłości z r. 1887.

Pod poz. a) „Żywienie chorych“ prelinuje się . . . . . 39.500 zł.
t. j. o 600 zł. więcej niż w budżecie na r. 1888.

Przeciętna z ostatnich lat trzech wynosi wprawdzie tylko 38.076 zł., z uwagi jednak, że wydatki w tej pozycyi wynosiły w r. 1887 39.270 zł. i z uwagi na ciągły i znaczny wzrost leczenia, gdyż w Iszem półroczu r. b. było 9.500 dni leczenia więcej niż w r. 1887, prelinuje się kwotę wyższą od przecięcia, t. j. kwotę 39.500 zł.

Pod poz. g) „Pieczywo, mąka i drożdże“ prelinuje się o 300 zł. więcej niż na r. 1888 na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech i z powodu wzrostu dni leczenia.

Pod poz. 32 „Oświetlenie“ prelinuje się . . . . . 5.062 zł.
t. j. 2.082 zł. więcej niż prelinowano na r. 1888 a o 1.929 zł. więcej niż wydano w r. 1887.

Preliminarz w poz. „Oświetlenie“ opiera się na tem, iż w 1szym kwartale r. 1888 wypalono 15.742 metry kub. gazu, co czyni po 8·5 ct. za metr. 1.338 zł.

Wydział krajowy przypuszcza, iż w IV kwartale użytą zostanie ta sama ilość gazu, w II i III kwart. tylko $\frac{1}{3}$ część tej ilości.

Jakkolwiek komisya ubolowa, iż tak znaczne podwyższenie kosztów oświetlenia w szpitalu św. Łazarza spowodowane zostało przez niekorzystny kontrakt zawarty z krakowską gazownią miejską, to jednak kwoty przez Wydział krajowy preliminowanej zniżyć nie może, gdyż jest opartą co do ceny na zawartym kontrakcie, a co do ilości spotrzebowanego gazu na faktycznym stanie rzeczy.

Pod poz. 33. preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym nadzwyczajny wydatek w kwocie 500 zł. na sprawienie nowych sprzętów dla nowej sali oddziału syfilitycznego, który był tak przepelniony, iż chorzy jeden obok drugiego na ziemi leżeć musieli. W pozycyi tej mieści się też nadzwyczajny wydatek na sprawienie 15 łóżek dla oddziału obłąkanych.

Pod poz. 37 „Bielizna“ preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jako wydatek zwyczajny 6.500 zł. t. j. o 700 zł. mniej niż na r. 1888 preliminowano, natomiast zaś jako wydatek nadzwyczajny 1.200 zł. celem zakupna pościeli i bielizny dla 20 łóżek dla oddziału syfilitycznego i 15 łóżek dla obłąkanych.

W innych pozycyach tej rubryki drobne różnice uzasadnione są bądź to przecięciem z ostatnich lat trzech, bądź to przyjętym już w rubryce II. kosztem wiktów Sióstr i służby.

Rubr. VIII. „Koszta sanitarne“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 8.411 zł.
t. j. o 9 zł. więcej niż preliminowano na r. 1888.

Rubr. IX. „Koszta kancelaryjne“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 870 zł.

Rubr. X. „Koszta kapliczne“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 250 zł.

Rubr. XI. „Utrzymanie budynków“

Pod poz. 48 preliminuje Wydział krajowy jako nadzwyczajny wydatek kwotę 3.980 zł. a mianowicie:

na postawienie muru i sztachet wzdłuż ulicy Kopernika na podstawie kosztorysu szczegółowego 3.480 zł., a na postawienie kręgielni i altany dla chorych obłąkanych 500 zł.

Wydatek na oparkanie był jeszcze w r. 1885 projektowany a Wysoki Sejm rozdzielając projektowane wówczas wydatki nadzwyczajne na lat kilka, uznał potrzebę oparkania ementarza odkładając wykonanie odnośnych robót na r. 1889.

Komisya budżetowa preliminuje przeto zgodnie z Wydziałem krajowym wydatek nadzwyczajny na postawienie muru i sztachet 3.480 zł.

Preliminowane na pobudowanie kręgielni i altany 500 zł. komisya skreśla, gdyż tak w preliminarzu Wydziału krajowego jak i w projekcie do budżetu przez Dyrekcyę szpitala przedłożonym nie ma żadnej podstawy do obliczenia wydatku na ten cel potrzebnego.

W całej rubr. XI preliminuje komisya 9.140 t. j. o 500 zł. mniej od preliminarza Wydziału kraj. a o 2.548 zł. mniej od budżetu na r. 1888.

Rubr. XII. „Odsetki od kapitałów dłużnych“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 20 zł.

Rubr. XIII. „Podatki i daniny“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.186 zł.

Rubr. XIV. „Rozmaite“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 600 zł.

Rubr. XV. „Zapomogi dla położnic“

zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego . . . . . 2.200 zł.

Rubr. XVI. „Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 400 zł.

Rubr. XVII. „Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 12.000 zł.

Rubr. XVIII. „Zapisy“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 105 zł.

Rubr. XIX. „Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 150 zł.

Rubr. XX. „Dyety i koszta podróży“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 150 zł.

Dochody.**Rubr I. „Odsetki od kapitałów“**

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 19.278 zł.
t. j. o 183 zł. mniej niż preliminowano na r. 1888. a to na podstawie rzeczywistego stanu odsetek od papierów wartościowych i stanu kapitałów.

Rubr. II. „Dochody z realności i dóbr“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 10.943 zł.
t. j. o 464 zł. mniej niż preliminowano na r. 1888. Różnica uzasadnioną jest tem, iż wskutek kontraktu na lat 10 o dzierżawę dóbr Tropiszów zawartego czynsz dzierżawny tychże dóbr wynosi 3.024 rubli czyli przyjmując kurs rubla po 1 zł. 40 ct. = 4.233 zł.

Rubr. III. „Zwroty kosztów leczenia“

Poz. 11. z funduszu krajowego galicyjskiego.

Przeciętny dochód z ostatnich lat trzech w tej pozycji wynosił 115.506 zł. z uwagi jednak na wynikłość ostatniego roku tudzież na stały i ciągły a w ostatnim roku bardzo znaczny wzrost ilości dni leczenia —

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 124.000 zł.

Poz. 12. „Zwrot kosztów leczenia od płacących za siebie“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie wynikłości z r. 1887. 14.200 zł.

Poz. 13. „Z funduszy obcokrajowych i innych publicznych.“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym i na podstawie wynikłości z r. 1887. 2.200 zł.
 W całej rubr. III. preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego . 140.400 zł.

Rubr. IV. „Dochody rozmaite“

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.000 zł.

Sumaryczne zestawienie:

Wydatki: Rub. I.	. . . . .	28.790	zł.
„ II.	. . . . .	21.346	„
„ III.	. . . . .	250	„
„ IV.	. . . . .	223	„
„ V.	. . . . .	50	„
„ VI.	. . . . .	900	„
„ VII. zwyczajne	. . . . .	79.657	„
„ <i>nadzwyczajne</i>	. . . . .	1.700	„
„ VIII.	. . . . .	8.411	„
„ IX.	. . . . .	870	„
„ X.	. . . . .	250	„
„ XI. zwyczajne	. . . . .	5.660	„
„ <i>nadzwyczajne</i>	. . . . .	3.480	„
„ XII.	. . . . .	20	„
„ XIII.	. . . . .	1.186	„
„ XIV.	. . . . .	600	„
„ XV.	. . . . .	2.200	„
„ XVI.	. . . . .	400	„
„ XVII.	. . . . .	12.000	„
„ XVIII.	. . . . .	105	„
„ XIX.	. . . . .	150	„
„ XX.	. . . . .	150	„
	Razem	168.398	zł.

Dochody: Rub. I.	. . . . .	19.278	zł.
„ II.	. . . . .	10.943	„
„ III.	. . . . .	140.400	„
„ IV.	. . . . .	1.000	„
	Razem	171.621	zł.

odtrąciwszy od sumy dochodów w kwocie . . . . . 171.621 zł.
 sumę wydatków w kwocie . . . . . 168.398 „
 okazuje się nadwyżka dochodów . . . . . 3.223 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1889. i wstawić wykazaną nadwyżkę w kwocie 3.223 zł. jako dochód ogólnego funduszu krajowego.

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Stanisław Badeni.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego L. W. kr. 39960/88
w przedmiocie nadzwyczajnego wydatku na osuszenie części gruntów
Tropiszowa.

Wysoki Sejmie!

Wątpliwość, jaką podniosła Komisya budżetowa na przeszłej sesji sejmowej co do wysokości kwoty potrzebnej na osuszenie części dóbr Tropiszowa, usuniętą została bieżącego roku przez nowe studia przeprowadzone na gruncie przez kierownika ekspozytury melioracyjnej krakowskiej p. Stan. Chrząszczewskiego. Inżynier Chrząszczewski oblicza tę kwotę na 5.981 zł. 48 ct. czyli 53 zł. 93 ct. od morga. Jest zatem ta kwota niższą od tej, która stanowiła podstawę sprawozdania zeszłorocznego o 1.329 zł. 12 ct., a w stosunku do morga o 17 zł. 64 ct.

Komisya budżetowa ma przekonanie, że kwota 5.981 zł. 48 ct. jest ściśle obliczoną, a zarazem świadomą jest tego, iż kwota ta wydana na osuszenie Tropiszowa w żadnym razie nie obciąży budżetu krajowego, ile że obecny dzierżawca p. Pieprzak zobowiązał się opłacać od użytego na drenowanie kapitału 5°/_o i amortyzacyę w stosunku 25-letnim.

Z uwagi, że Wysoki Sejm na ostatniej sesji uchwalił zaciągnięcie pożyczki w kwocie 700.000 zł. na przedsiębiorstwa melioracyjne i utworzył z tej pożyczki osobny fundusz melioracyjny, sądzi Komisya, że kwota potrzebna na osuszenie Tropiszowa z tego funduszu melioracyjnego pokrytą być winna, tem bardziej, że przez dzierżawcę w przeciągu 25 lat zamortyzowaną zostanie, przez co kwota ta, nawet jako pożyczka przechodnia do budżetu krajowego nie wejdzie.

Komisya budżetowa wnosi przeto :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na osuszenie dóbr Tropiszowa z funduszu melioracyjnego pożyczki w kwocie 6.000 zł. w. a.
2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zawarcie umowy z dzierżawcą dóbr Tropiszowa mocą której pożyczka ta zamortyzowaną zostanie z 5°/_o oprocentowaniem w przeciągu lat 25.

Lwów dnia 4. Października 1888.

Artur Potocki
przewodniczący.

J. Stadnicki
sprawozdawca.

Budżet krajowy na r. 1889.

Lit. G. Fundusz policyi krajowej.

(Sprawozdawca poseł Goldman).

Dochody tego funduszu oblicza Wydział krajowy na kwotę 6.119 zł. a to wyłącznie z tytułu odsetków od papierów wartościowych, własnością tego funduszu będących wedle rzeczywistego stanu tych efektów w czasie układania preliminarza. Wydatki tego funduszu preliminarzuje Wydział krajowy w kwocie 305 zł. jak na r. 1888. a mianowicie 300 zł. na utrzymanie więźniów przynależnych do Galicyi, w domach przymusowej pracy i poprawy w innych prowincjach austriackich i 5 zł. na rozmaite wydatki.

Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału Krajowego wnosi :

Wydatki rubr. I. poz. 1. Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy	
i poprawy	300 zł.
rubr. II. poz. 2. Rozmaite	5 „
Razem	305 zł.

Dochody rubr. I. poz. 1—6. Odsetki od kapitału hipotekowanego i od papierów wartościowych . . . . . 6.119 zł.
a nadwyżka dochodów w kwocie 5.814 zł. wpłynie do funduszu krajowego, jak to preliminarzowano w rubr. IV. poz. 7. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdawca :

Goldman.

Za przewodniczącego :

Hausner,

Fundusze samoistne.

(Sprawozdawca poseł Goldman).

Lit. H. Fundusz domestykalny.

Dochody tego funduszu oblicza Wydział krajowy na kwotę 5.052 zł. a to tytułem odsetków od papierów wartościowych będących własnością tego funduszu 5.050 zł. a ze sprzedaży dzieła „Poczet szlachty“ 2 zł. W dziale wydatków tego funduszu preliniuje Wydział krajowy 5 zł. tytułem „rozmaitych przypadkowych“. Do roku 1888. fundusz ten ponosił wydatek 1.200 zł. rocznie na wydawnictwo aktów grodzkich, tytułem dotacyi dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego. Gdy jednak w roku 1887. fundacya ta odebrała z depozytu własny swój majątek, odpadła potrzeba dotacyi z funduszu domestykalnego a cała nadwyżka dochodów użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki rubr. I. poz. 1. Rozmaite przypadkowe	5 zł.
Dochody rubr. I. poz. 1—6. Odsetki	5.050 „
„ II. „ 7. Sprzedaż dzieła „Poczet szlachty“	2 „
Razem	5.052 zł.

a nadwyżka dochodów w kwocie 5.047 zł. użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. J. Fundusz kultury krajowej.

Na podstawie Najwyższego postanowienia z d. 3. marca 1868. dochody tego funduszu przeznaczone są na zasilek dla szkoły rolniczej w Dublanach. Wydział krajowy obliczając dochody tego funduszu na kwotę 3.451 zł. a preliniując właściwe wydatki na 20 zł., przyjmuje czysty dochód w kwocie 3.431 zł. jako zasilek dla szkoły rolniczej w Dublanach.

Komisya budżetowa zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego i z budżetem uchwalonym na rok 1888. wnosi:

Dochody rubr. I. poz. 1—3. Odsetki od papierów wartościowych	1.951 zł.
„ II. „ 4. Kary za przestępstwa lasowe i wodne	1.500 „
Razem	3.451 zł.
Wydatki rubr. I. poz. 1. Zwroty kar	20 zł.
„ II. „ 2. Zasilek dla szkoły rolniczej w Dublanach	3.431 „
Razem	3.451 zł.

Lit. K. Fundusz stanowy sierociński.

Wydatki tego funduszu preliminuje Wydział krajowy na ogólną kwotę 1.692 zł. jak na rok 1888. a mianowicie: na 7 miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 120 zł., 4 miejsca w szkole ogrodniczej przy ogrodzie botanicznym we Lwowie po 63 zł., 4 miejsca w zakładzie św. Józefa w Krakowie po 120 zł. i jedno miejsce w zakładzie św. Wincentego we Lwowie 115 zł., zaś na rozmaite wydatki 5 zł.

Dochody preliminowane są na kwotę 1.740 zł. a to wyłącznie tytułem odsetków od papierów wartościowych będących własnością tego funduszu.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Dochody	,	.	.	.	.	.	.	1.740 zł.
Wydatki	.	.	.	.	.	.	.	1.672 „
								Nadwyżka dochodów w kwocie . 48 zł.

użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Fundusz ten do roku 1887. dotowany z funduszu domestykalnego, stał się w tym roku, po objęciu majątku we własny zarząd samodzielnym o majątku zarodowym, którego dochody służyć mają na wydawnictwo aktów grodzkich. Dochody jednak tego majątku zarodowego są mniejsze aniżeli dotychczasowa dotacya z funduszu domestykalnego, przeto niedobory są pokrywane z pozostałości majątku obrotowego.

W wydatkach tego funduszu Wydział krajowy preliminuje: na płace za czynności około wydawnictwa 800 zł., rabat księgarski 90 zł., koszta druku i oprawy 1.100 zł. a rozmaite 5 zł.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . 1.995 zł.

W dochodach zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Sprzedaż aktów grodzkich	.	.	.	.	.	.	.	300 zł.
Odsetki od papierów wartościowych	.	.	.	.	.	.	.	1.004 „ 1.304 „
								Niedobór w kwocie . . . . . 691 zł.

pokryty zostanie z zaoszczędzeń, jakie fundacya posiada z lat dawniejszych a będących własnością majątku obrotowego.

Lit. M. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. stycznia 1888 cała reszta zapasu pożyczki krajowej z r. 1883 przeznaczonej pierwotnie na umorzenie pozostałych obligacyj pożyczki r. 1873, wieloną została do funduszu krajowego. Od tego też czasu fundusz krajowy pokrywa cały niedobór wynikający z administracyi tego funduszu.

Z ogólnej kwoty 415.600 zł. obligacyj pożyczki z r. 1873. które z końcem r. 1888. pozostaną jeszcze do umorzenia, wylosuje się w r. 1889 kwotę 24.500 zł., wypłata kuponów od obligacyj pozostających w obiegu wymagać będzie kwoty 24.573 zł. a podatek dochodowy, należność stemplowa od kuponów i wydatki kancelaryjne wynoszą kwotę 2.758 zł.

W dziale dochodów preliniuje Wydział krajowy kwotę 5.200 zł., a to 5.000 zł. tytułem zwrotu zalegających u Wydziałów powiatowych pożyczek i odsetków, tudzież prowizyi zwłoki od tychże. Zaległości te wynosiły z końcem r. 1887. ogółem 22.535 zł., a wynikłość r. 1887. wynosi 4.692 zł.

Zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki.

Rubr. I.	poz. 1.	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	24.500 zł.
„	II. „	2. Wypłata kuponów	24.573 „
„	III. „	3. i 4. Koszta administracyjne	2.658 „
„	IV. „	5. Potrzeby kancelaryjne	100 „
		Razem	51.831 zł.

Dochody.

Rubr. I.	poz. 1.	Zwrot kapitałów	} 5.000 zł.
„	II. „	2. i 3. Odsetki	
„	III. „	4. Zwrot zaliczek danych bankom na wypłatę kuponów i zwrot za brakujące kupony	200 „
		Razem	5.200 zł.

Z porównania wydatków z dochodami okazuje się niedobór w kwocie 46.631 zł., który pokryty zostanie z rubr. XIV. wydatków funduszu krajowego.

Zastępca przewodniczącego :

Hausner.

Sprawozdawca :

Goldman.

Lit. N.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

(Sprawozdawca p. Stanisław hr. Badeni).

Wydatki.

Rubr. I. „Płace urzędników i służ“	50 zł.
Rubr. II. „Potrzeby kancelaryjne“	30 „
Rubr. III. „Remuneracye i zapomogi“	30 „

Rubr. IV. „Koszta utrzymania podrzutków“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.645 „
t. j. o 199 zł. więcej niż preliminowano na rok 1888., a mianowicie dla pozostałych na utrzymanie 4. dzieci przyjętych przed uchwałą Wysokiego Sejmu z 20. Stycznia 1886. 145 zł. 20 ct., dla podrzutków przyjętych i przyjęć się mających na podstawie powyższej uchwały Wysokiego Sejmu preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym 1.500 zł. a to z powodu, iż na preliminowanie takiej kwoty wystarczają zasoby funduszu.

Rubr. V. „Koszta leczenia dzieci“	10 zł.
Rubr. VI. „Podatki i daniny“	155 „
Rubr. VII. „Rozmaite“	30 „

Wydatki w ogóle preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . 1.950 „
t. j. o 199 zł. więcej niż w budżecie na rok 1888.

Dochody.

Rubr. I. „Odsetki od kapitałów“

preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.221 zł.
t. j. o 24 zł. więcej od budżetu na rok 1888. na podstawie istotnego stanu kapitału.

Rubr. II. „Dochody z realności i dóbr“

zgodnie z Wydziałem krajowym	910 „
Rubr. III. „Rozmaite“	5 „

Dochody w ogóle preliniuje się zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . 2.136 zł.

W porównaniu z wydatkami prelinowanymi w kwocie	. 1.950 „
okazuje się <i>nadwyżka dochodów</i> w kwocie	. 186 zł.

która do funduszu zarodowego przeniesioną być ma.

Sumaryczne zestawienie;

Wydatki: Rubr. I.	50 zł.	Dochody: Rubr. I.	1.221 zł.
„ II.	30 „	„ II.	910 „
„ III.	30 „	„ III.	5 „
„ IV.	1.645 „	<hr/>	Razem 2.136 zł.
„ V.	10 „		
„ VI.	155 „		
„ VII.	30 „		
<hr/>	Razem 1.950 zł.		

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyjmuje się powyższy preliminarz funduszu podrzuteków w Krakowie na rok 1889.

Lwów 6. Października 1888.

Przewodniczący:

Artur Potocki.

Sprawozdawca:

Stanisław Badeni.